

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİNDE EĞİTİM YAZILIMLARININ
KULLANIMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Abdullah ŞAHİN

Niğde
Haziran, 2019

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ EĞİTİMİ BİLİM DALI

İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİNDE EĞİTİM YAZILIMLARININ
KULLANIMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Abdullah ŞAHİN

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Emine Gül ÖZENÇ

Niğde
Haziran, 2019

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “İlk Okuma ve Yazma Öğretiminde Kullanılan Eğitim Yazılımlarının Kullanımının Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 24/06/2019

Abdullah ŞAHİN

ONAY SAYFASI

Dr. Öğretim Üyesi Emine Gül ÖZENÇ danışmanlığında Abdullah ŞAHİN tarafından hazırlanan “İlk Okuma ve Yazma Öğretiminde Eğitim Yazılımlarının Kullanımının Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

24 /06/ 2019

JÜRİ :

Danışman : Dr. Öğretim Üyesi Emine Gül ÖZENÇ

Üye : Dr. Öğretim Üyesi Suna CANLI

Üye : Dr. Öğretim Üyesi Alpaslan GÖZLER

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun ..... Tarih ve ..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Gökhan ÖZDEMİR
Enstitü Müdürü

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
İLK OKUMA VE YAZMA ÖĞRETİMİNDE EĞİTİM YAZILIMLARININ
KULLANIMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

ŞAHİN, Abdullah

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğretim Üyesi Emine Gül ÖZENÇ

Haziran 2019, 142 sayfa

Bu araştırma ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarına ilişkin öğretmen görüşlerini ortaya koymaktadır. Araştırma, nitel araştırma olarak ele alınmış ve veriler gözlem ve görüşme yapılarak elde edilmiştir. Araştırmanın örneklemini, Niğde ili Merkez ilçeye bağlı ilkokullarda 2018-2019 eğitim öğretim yılında 1. sınıfı okutan 26 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Seçilen öğretmenler basit tesadüfi örneklem yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak yarı yapılandırılmış gözlem ve görüşme formları kullanılarak içerik analizi yapılmıştır.

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin çoğunluğunun ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini planlarken, eğitim yazılımlarını sürece gerekli gördükleri zaman dahil ettiği görülmüştür. Yapılan görüşmelerde öğretmenler, eğitim yazılımları konusunda hem kendileri hem de öğrenciler için olumlu görüşler bildirmişlerdir. Eğitim yazılımlarının öğrenciler açısından; öğretimi somutlaştırma, etkinliklere farklılık kazandırma, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları en aza indirme, öğrencilerin derse dikkatini çekme, öğrenilenleri uygulama fırsatı verme, öğrencilerdeki birçok farklı duyu organına hitap etme, öğrencileri motive etme ve öğrencilere destekleyici olma noktasında fayda sağladığı belirlenmiştir. Eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından; öğretimi somutlaştırma, öğrencilerin dikkatini çekme süresini kısaltma, destekleyici olma, zaman kazandırma, planlama ve sınıf yönetimi noktasında fayda sağladığı belirlenmiştir. Eğitim yazılımlarının yanlış kullanıldığı zaman etkisini yitirdiği tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde; öğrenciler arasında bireysel farklılıkların olması, sınıf mevcutlarının çok fazla olması, okul kültürüne uyum, süreçte ailelerden yeterli kadar destek alamamaları, eğitim yazılımlarının ücretli olması, sınıf yönetimi, okullardaki materyal eksikliği gibi konularda sorun yaşadıkları belirlenmiştir. Süreçte öğrencilerin ise; parmak kaslarının yeterince gelişmemiş olması, dikkat dağınıklığı, okul kültürüne uyum sağlayamamaları, sesi hissetme, sesi tanıma, harfi okuma-yazma, hece ya da kelimeleri okuma-yazma ve okuduğunu anlama noktasında sorunlar yaşadığı belirlenmiştir.

Öğretmenler, eğitim yazılımlarının, harf öğretimi sürecinde karşılaşılan problemleri giderdiğini ve öğretimi kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin dikkatini çekme noktasında yaşanan sorunları giderdiğini, öğretime farklılık kazandırmayı kolaylaştırdığını ve öğrencileri motive etme süresini kısalttığını ifade etmişlerdir.

Öğretmenler yazılımlar için içeriklerinin zenginleştirilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenler, yazılımların sayılarının artırılması gerektiğini ve herkes için ücretsiz olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Okuma, Yazma, İlk Okuma ve Yazma Öğretimi, Ses Temelli Cümle Yöntemi, Eğitim Yazılımı

ABSTRACT
MASTER THESIS
INVESTIGATION OF THE USE OF EDUCATIONAL SOFTWARE IN
PRIMARY READING AND WRITING TEACHING IN TERMS OF
TEACHERS' VIEWS

ŞAHİN, Abdullah

The Department of Primary Education

Thesis Advisor: Assistant Professor Emine Gül ÖZENÇ

June 2019, 142 pages

This research reveals teachers' views on the educational software used in primary reading and writing teaching process. The research was considered as qualitative research and the data were obtained by observation and interview. The sample of the study consists of 26 primary school teachers who teach the first graders in the 2018-2019 academic year in primary schools in the central district of Niğde. Selected teachers were chosen using simple random sampling method. In the research, semi-structured observation and interview forms were used as data collection tools. The data were analyzed by the content analysis method.

At the end of the research, it was seen that the majority of teachers included the educational software when they deemed necessary while planning the primary reading and writing teaching process. In the interviews, teachers reported positive opinions for both themselves and students about educational software. It has been determined that educational software for students provides an advantage in terms of concretization of teaching, differentiation of activities, minimizing individual differences between students, giving attention to the lesson, giving them an opportunity to apply what is learned, addressing many different sensory organs in students, motivating and supporting students. It has been determined that educational software for students provides advantages in terms of concretization of teaching, shortening the time to attract students' attention, supporting, time-saving, planning and classroom management. It has been detected that educational software has lost its effect when it is used incorrectly.

During the primary reading and writing teaching process, it has been determined that the teachers have problems such as individual differences among the students, crowded classrooms, the adaptation to the school culture, the lack of support from the families in the process, waded educational software, the classroom management, and the lack of material in schools. However, during the process, it has been detected that the students have difficulties in such a way that the students' finger muscles do not develop sufficiently, they have distractibility, they can not adapt to school culture, they have problems in detecting sound, recognizing voice, reading-writing letter, reading-writing syllable or word, and reading comprehension.

Teachers have stated that educational software eliminates the problems encountered in the teaching of letters and facilitates teaching. They have also expressed that educational software corrects the problems at the point of attracting the attention of the students, facilitating to make a difference to the teaching and shortening the time to motivate the students.

Teachers have stated that their contents should be enriched for software. In addition, teachers have stated that the number of software should be increased and should be free for everyone.

Keywords: Reading, Writing, Teaching Primary Reading and Writing, Voice Based Sentence Method, Educational Software

ÖN SÖZ

Bu çalışmamın hazırlanmasında, deneyimlerini ve bilgisini benden esirgemeyen, kendisinden ne zaman yardım istesem bana değerli vaktini ayırıp sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için her ne gerekiyorsa yapmaya çalışan, her sıkıntıda yanına çekinmeden gidebildiğim, güler yüzünü ve içtenliğini benden esirgemeyen ve gerek mesleki hayatımda gerek sosyal hayatımda bana verdiği ve vereceği kıymetli bilgi ve tecrübelerinden faydalanacağımı düşündüğüm değerli ve danışman hoca statüsünü hakkıyla yerine getiren Dr. Öğrt. Üyesi Emine Gül ÖZENÇ'e, tez savunma jüri üyelerim Sayın; Dr. Öğretim Üyesi Alpaslan GÖZLER'e, Dr. Öğretim Üyesi Suna CANLI'ya ve Dr. Öğretim Üyesi Nurhan Atalay'a teşekkürü bir borç biliyorum. Yine çalışmamda konu, kaynak ve yöntem açısından bana sürekli yardımda bulunarak yol gösteren ve gelecekteki hayatında çok daha başarılı olacağına inandığım kıymetli Arş. Gör. Hakan BUCAK'a da sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Teşekkürlerin yetersiz kalacağı diğer üniversite hocalarımdan da bana 4 yıllık üniversite eğitimi hayatım boyunca kazandırdıkları bilgi ve tecrübeler için hepsine teker teker teşekkürlerimi sunuyorum ve son olarak çalışmamda desteğini, bana olan güvenini, bilgisini, gülüşünü, anlayışını, sabrını benden esirgemeyen eşim Özden ŞAHİN'e, çok değerli biricik kızım Zeynep ŞAHİN'e ve beni bu günlere sevgi ve saygı kelimelerinin anlamlarını bilecek şekilde yetiştirerek getiren ve benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen bu hayattaki en büyük şansım olan annem Cangül ŞAHİN, babam İshak ŞAHİN ve ablam Sultan BUCAK'a sonsuz teşekkürler.

Abdullah ŞAHİN
Niğde, Haziran 2019

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ÖZET	iii
ÖN SÖZ	vii
İÇİNDEKİLER TABLOSU.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4 Sınırlılıklar	6
1.5 Varsayımlar.....	7
1.6. Tanımlar.....	7
İKİNCİ BÖLÜM.....	8
İLGİLİ ALAN YAZIN	8
2.1. Okuma.....	8
2.2. Yazma	12
2.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi.....	17
2.3.1. İlk okuma Yazma Öğretiminin Amacı.....	17
2.3.2. İlk okuma Yazma Öğretiminin Önemi.....	19
2.3.3. İlk Okuma ve Yazmada Kullanılan Öğretim Yöntemleri	21
2.3.3.1. Birleşime Dayalı Yöntemler	21
2.3.3.1.1. Harf Yöntemi	21
2.3.3.1.2. Ses Yöntemi	22
2.3.3.1.3. Hece Yöntemi	22
2.3.3.1.4. Ses Temelli Cümle Yöntemi	22
2.3.3.2. Çözümlemeye Dayalı Yöntemler.....	23
2.3.3.2.1. Kelime Yöntemi	23
2.3.3.2.2. Cümle Yöntemi	23
2.3.3.2.3. Hikaye Yöntemi	24
2.3.3.3. Karma Yöntem.....	24

2.4. Ses Temelli Cümle Yöntemi.....	24
2.4.1. Ses Temelli Cümle Yönteminin Özellikleri.....	25
2.4.2. Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Süreci	27
2.4.2.1. İlk Okuma Yazmaya Hazırlık	27
2.4.2.1.1. Dinleme Eğitimi Çalışmaları	28
2.4.2.1.2. Parmak, El ve Kol Kaslarını Geliştirme	28
2.4.2.1.3. Boya ve Çizgi Çalışmaları	28
2.4.2.2. İlk Okuma Yazmaya Başlama ve İlerleme	29
2.4.2.2.1. Sesi Hissetme, Tanıma ve Ayırt Etme	30
2.4.2.2.2. Harfi Okuma ve Yazma	30
2.4.2.2.3. Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma.....	31
2.4.2.2.4 Metin Okuma	31
2.4.2.3. Bağımsız Okuma ve Yazma.....	31
2.5. Eğitim Yazılımı.....	32
2.5.1. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Eğitim Yazılımı Örnekleri	35
2.6. İlgili Araştırmalar	45
2.6.1. Eğitimde Teknoloji Kullanımı ile İlgili Araştırmalar	45
2.6.2. Bilgisayar Destekli İlk Okuma ve Yazma Öğretimi ile İlgili Araştırmalar	47
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	49
YÖNTEM	49
3.1. Araştırmanın Modeli	49
3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	49
3.3. Veri Toplama Araçları	51
3.4. Verilerin Analizi	52
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	55
BULGULAR VE YORUM	55
4.1. "Yenilenen öğretim programıyla birlikte ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini eğitim yazılımlarını kullanarak nasıl planlıyorsunuz?" Sorusunun Analizi	62
4.2. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğretmen olarak karşılaştığınız güçlükler nelerdir?" Sorusunun Analizi.....	67
4.3. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler nelerdir?" Sorusunun Analizi.....	71
4.4. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğrenciler açısından değerlendirebilir misiniz?" Sorusunun Analizi	76

4.5. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğretmenler açısından değerlendirebilir misiniz?" Sorusunun Analizi	83
4.6. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımları, karşılaşılan güçlükleri gidermede nasıl bir yarar sağlamaktadır?" Sorusunun Analizi	90
4.7. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarının kullanımı ile ilgili önerileriniz nelerdir?" Sorusunun Analizi	95
4.8. Öğretmenlerle Sınıf Ortamında Yapılan Gözlemlerin Analizi	99
BEŞİNCİ BÖLÜM	104
SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	104
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	104
5.2. Öneriler	110
5.2.1. Yazılımları Hazırlayanlara Yönelik Öneriler.....	110
5.2.2. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler.....	111
5.2.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	112
EKLER.....	122
Ek-1: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	122
Ek-2: Yarı Yapılandırılmış Gözlem Formu	123
Ek-3: İzinler	124
ÖZGEÇMİŞ	127

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı.....	50
Tablo 2. Araştırma Grubunun Hizmet Yılı Değişkenine Göre Dağılımı	50
Tablo 3. Araştırma Grubunun Mezun Olunan Program Değişkenine Göre Dağılımı	51
Tablo 4. Görüşme analizlerinin sonucunda hesaplanan güvenilirlik yüzdeleri.....	53
Tablo 5. Görüşme Yapılan Öğretmenlere İlişkin Genel Bilgiler	56
Tablo 6. İlk okuma ve yazma öğretim sürecini eğitim yazılımlarını kullanarak planlanması	62
Tablo 7. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar	68
Tablo 8. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin yaşadıkları sorunlar ..	72
Tablo 9. Eğitim yazılımlarının öğrenciler açısından olumlu yönleri	77
Tablo 10. Eğitim yazılımlarının öğrenciler açısından olumsuz yönleri	78
Tablo 11. Eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından olumlu yönleri	84
Tablo 12. Eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından olumsuz yönleri	85
Tablo 13. Eğitim yazılımlarının sorunları gidermedeki etkisi	91
Tablo 14. Eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin öneriler.....	96
Tablo 15. Bazı öğretmen görüşlerinin sınıf ortamında yapılan gözlemden elde edilen verilerle uyumu	100

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. TTKB dik temel harfler	29
Şekil 2. Birleşik eğik harfler	29
Şekil 3. Dört çizgi, üç aralıktan oluşan yazı defteri	30
Şekil 4. Harf grupları	31
Şekil 5. İlk okuma yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımı örnekleri	35
Şekil 6. Eğitim yazılımı ile sesi hissetme örnekleri	37
Şekil 7. Eğitim yazılımı ile sesi tanıma örnekleri	40
Şekil 8. Eğitim yazılımı ile hece, kelime ve cümle oluşturma örneği	42
Şekil 9. Eğitim yazılımı ile metin okuma örneği	44

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt: Aktaran

Bkz: Bakınız

Diğ: Diğerleri

EARGED: Eğitim Araştırma Geliştirme Dairesi

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

FATİH : Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü

Ö: Öğretmen

PIRLS: Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi

PISA: Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı

TTKB: Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

İlk okuma ve yazma becerilerini yeterince geliştiremeyenlerin akademik ve sosyal hayatlarında başarısız olabileceği bilinmektedir. Bundan dolayı hayatın vazgeçilmezi olan okuma ve yazma yeteneğinin öğretiminde öğretme-öğrenme ortamları daha işlevsel biçimde tasarlanmalı, öğrencilerin derse materyal zenginliğiyle katılmaları sağlanmalı ve farklı öğrenme fırsatlar sunacak ortamlar oluşturulmalıdır (Köksal, 2003).

Eğitim yazılımlarıyla desteklenen ilk okuma yazma öğretiminde, sürecin her aşamasında, çocuk için soyut olan harfleri görsellerle ve harflere ait etkinliklerle desteklemek, kalıcılığı sağlamak adına oldukça önemlidir. Eğitim yazılımları öğrencilerin sesleri, harfleri, heceleri, kelimeleri, cümleleri öğrenirken bunların okunuşları, yazılışları ve anlamları arasındaki ilişkileri bulmalarında yardımcı olacaktır (Van Daal ve Reitsma, 2000). Yani çocukların bütün yaşamını ve akademik hayatını etkileyecek ilk okuma ve yazma becerilerini daha verimli kılmak için teknolojiden ve bilhassa eğitim yazılımlarından etkili bir şekilde faydalanılması bir zorunluluk haline gelmiştir. Eğitim yazılımlarının içinde bulunduğu bilgi teknolojileri ilk okuma ve yazma öğretiminde görsel ve işitsel olarak öğrencilere hitap etmesi; sınıf ortamını daha eğlenceli kılması; dikkat seviyesini artırması; eğitimde fırsat eşitliğini sağlaması gibi çeşitli katkılarıyla ilk okuma ve yazma öğretiminde önemli bir öğrenme aracıdır.

Geleceğin öğretim ortamlarını, görsel eğitime ağırlık veren teknolojik sınıflar oluşturacağından öğretmenlerin görsellerin öğrenme üzerindeki etkileri ile ilgili eğitim alması gerektiğini vurgulayan Akyol (2006, s. 109) çocukların eğlenmesi ve öğrenmesi için teknoloji ve görsellerle hazırlanan, çocukları okula hazırlaması hedeflenen “Susam Sokağı” isimli televizyon programının başarısının nedenini; çocuklar açısından çekici, ilgi düzeylerine uygun ve çocuklar gibi davranan kuklaların bulunması ile açıklamıştır.

Bilgi çağında bilginin daha çok sorgulanması ve bilgiye eleştirel bakılması gerekmektedir. Geleneksel metinlere video, ses, animasyon gibi medya biçimleri eklendiğinde kavrama daha kolay gerçekleşecektir (Leu, 1997). Eğitim faaliyetlerinin hemen hemen tamamında teknolojik araçlardan faydalanılmalıdır. Bu teknolojik araçların kullanılması eğitim öğretim sürecinde materyal zenginliğinin yanında öğrencilerdeki öğrenme güdüsünü artıracaktır. Öğrencilerin elde ettikleri verileri düzenlemede bu teknolojik araçları kullanmaları teşvik edilmelidir (MEB, 2017).

1.1. Problem Durumu

İnsanoğlu kendini yenilemek ve geliştirmek, varolan durumlara uyum sağlayabilmek için, hayatı boyunca öğrenme isteği ve ihtiyacı içindedir. Gün geçtikçe hayatımızın vazgeçilmezi olan teknolojinin değiştiği, bilginin anlık olarak yenilendiği çağda yaşayan bireylerin, bilgiye doğru ulaşabilmesi için etkili okuma becerilerini oluşturup geliştirmelidirler.

Teknoloji ve teknolojik araçlar süratle değişim ve gelişim göstermektedirler. Bu sebeple eğitimde kullanımlarıyla ilgili problemler giderek daha da karmaşık bir hal almaktadır. Eğitim ve öğretim sürecinin olmazsa olmazları olan öğretim programlarının bir parçası olarak düşünülen teknoloji entegrasyonu, kullanılan teknolojik araçlar ile öğrencilerin öğrenmelerinin çeşitlendirilmesi ve artırılması ya da araçların öğretmenler tarafından etkili kullanılabilmesidir. (EARGED, 2005).

İçinde bulunduğumuz hızlı değişim çağında bilgiye ulaşmak için geleneksel yöntemlerle birlikte teknolojik kaynakları kullanmak zorunlu hale gelmiştir. Bilgi üretiminin ve tüketiminin çok hızlı olduğu günümüzde bilgiye ulaşan ve bilgiyi kullanabilen bireyler için gerekli olan bilgi okuryazarlığını, Altun (2005, s. 49) “bilgiyi etkili kullanabilmek amacıyla, gerek yazılı gerekse de görsel medya ürünlerini tanıyabilme, istenilen bilgiyi bulabilme, değerlendirebilme ve seçebilme becerisi” olarak tanımlamaktadır. Teknolojik gelişmeleri takip eden, anlayan ve bu teknolojiden yaşamında kolaylık sağlayacak şekilde yararlanmayı bilen bireylerin sahip olması gereken becerilerden biri olan bilgisayar okuryazarlığını Horton (2008, s. 5) “bilgisayarları ve bilgisayar yazılımlarını etkin şekilde kullanma becerisi” şeklinde

tanımlamıştır. Bu sebeple eğitim ortamlarının bu doğrultuda yeniden tasarlanması gerekmektedir.

Teknolojinin etkililiği tartışılmaz bir gerçektir. Bir çok farklı alanda yapılan araştırmalar bu gerçeği ispatlar niteliktedir. Bacanak, Karamustafaoğlu ve Köse (2003), bireylerin teknoloji ile ilgili gelişmeleri takip etmelerini ve bu gelişmeleri yaşamlarını kolaylaştıracak şekilde kullanmayı bilmelerini söylemektedirler. Bununla birlikte teknolojinin eğitim öğretim sürecinde kullanılmasını ve bireylerin bu teknolojik gelişmelere yönelik bilgilendirme çalışmalarının yapılmasının gerektiğini vurgulamaktadırlar.

Okuma her çağda olduğu gibi içinde bulunduğumuz çağda da bilgiye ulaşmada, sağlıklı ilişkiler kurmada ve nitelikli kişilik oluşturmada en önemli araçlardan biridir. Okumanın önemini Köksal (2003, s. 6), “Yirmi birinci yüzyıl insanı hızlı, doğru, anlayarak ve eleştirerek okuma becerisine sahip olmadığı sürece hem günlük yaşamında hem de öğrencilik yaşamında başarısız olacaktır.” şeklinde belirtmiştir. Bu nedenle öğrenciler okula başlar başlamaz onların okuma becerilerine gereken önem verilmelidir ve uluslararası sınavlarda, önemli becerilerden biri olan okuma becerileri üzerinde durulmalıdır. Dünya genelinde yapılan en önemli araştırmalardan biri haline gelen ve başlangıçta Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üye ülkelerinin katıldığı Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı’na (PISA) 2015 yılında 35’i OECD üyesi olmak üzere toplam 72 ülkenin verilerine göre okuma becerileri alanında projeye katılan tüm ülkeler içerisinde Türkiye 50. sırada yer almıştır (PISA, 2015). 2001 yılında gerçekleştirilen Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Projesi’ndeki (PIRLS) 35 katılımcı ülke arasında Türkiye 28. olmuştur. PIRLS projesi sonuçları Türk öğrencilerin okuma becerileri açısından uluslararası ölçütlerden daha düşük düzeyde olduğunu göstermektedir (PIRLS, 2003).

Okuma becerisi, öğrencilerin yaşam boyu akademik başarılarının temelini oluşturacağından, öğrencilerin ilköğretimde kazanmaları gereken en önemli becerilerden biridir (Stevens, Slavin ve Farnish, 1989). Bu durum çocukların okuma

becerisini istenilen nitelikte kazanabilmeleri için bu beceriyi etkileyen faktörlerin bilinmesi ve bu becerilerin geliştirilmesini gerektirmektedir.

Van Daal ve Reitsma'nın (2000) yaptıkları araştırmada, bir yazılım programıyla sesleri öğrenen öğrencilerin, daha etkili okudukları, okudukları kelime sayılarının daha fazla olduğu ve harfleri daha iyi tanıdıkları ortaya çıkmış. Burns, Roe ve Ross (1996) tarafından yapılan bir araştırmadaysa, bilgisayar destekli öğretimin birçok sınıfta öğrencilerin kelimeleri okumalarını akıcı hale getirdiği görülmüştür.

İlk okuma yazma gibi önemli bir becerinin kazanılmasında; okuma, yazma, işitme, görme, hem görme hem işitme, söyleme, yapma etkinliklerinin yapılabileceği ortamların oluşturulması kalıcılığı arttırarak her öğrencinin kendi öğrenme stiline göre öğretim hizmetinden faydalanmasını sağlayacak ve öğretimin daha esnek hale gelmesine yardımcı olacaktır (Yıldız, 2010). Öğretmenlik mesleğinde okuma becerilerinin temelini atıldığı birinci sınıfta okutmak zor ve yorucu bir süreçtir. Seslerin hissettirilmesi, heceler, kelimelerin öğretilmesi, cümle oluşturulması, bunları akıcı bir şekilde okuma ve anlama süreci ayrıca tüm bu süreçlerin planlanması özellikle göreve yeni başlayan ve birleştirilmiş sınıflarda çalışan öğretmenleri sıkıntıya düşürmektedir.

Yıldız (2010) Türkiye'de çoklu ortam uygulamalarına dayalı deneysel çalışmaların genellikle mesleki ve teknik eğitim alanında, Matematik, Biyoloji, Fen Bilgisi gibi derslerde yapıldığını, İlk okuma ve yazma öğretimi alanında bir boşluk olduğunu belirtmektedir.

Eğitim yazılımları, okuma eğitiminde önemli bir yere sahiptir. Araştırmaların sonucu teknoloji kullanımının sesleri hissetme, sesleri tanıma, hece oluşturma, kelime öğretimi, cümle yazımı ve okuduğunu anlama konularında yararlı olduğunu ortaya koymaktadır. Bununla birlikte eğitim yazılımlarının sadece başarılı öğrencilerin değil okuma konusunda problem yaşayan çocukların da okuma yazma becerilerini geliştirme süreçlerine katkıda bulunduğu araştırma sonuçlarında ortaya çıkmaktadır.

Amerika Birleşik Devletleri' nde birçok eyalet bilgisayar destekli öğrenmeyi eğitim programlarının vazgeçilmezi olarak kabul ederken, okuma yazma öğretiminde araştırma temelli okuma yazma öğretimi, teknoloji kullanımını teşvik etmektedir (No Child Left Behind Raporu, 2001).

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin giderek önem kazandığı günümüzde okuryazarlığın tanımlamasında değişiklikler olduğu düşünüldüğünde öğrencilerdeki okuryazarlık yeteneklerini geliştirmek için ilk okuma ve yazma öğretiminde, ağırlıklı olarak teknolojik araçları ve eğitim yazılımlarını sürece dahil etmek önem kazanmaktadır (Yamaç & Öztürk, 2018).

Yukarıda belirtilen bazı araştırma sonuçları ve eğitimde teknoloji kullanımının kaçınılmaz olmasından dolayı okuma yazma gibi önemli bir becerinin öğrencilere kazandırılması için çoklu ortamların oluşturulmasına fırsat veren eğitsel amaçlı web yazılımlarının öğretmenler tarafından etkin ve verimli bir biçimde kullanılması gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışmada; “öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretiminde eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

Bu doğrultuda çalışmada, öğretmenlerin okuma yazma öğretiminde çoklu ortam oluşumuna fırsat veren eğitim yazılımlarına ilişkin görüşleri incelenmiştir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada genel anlamda okuma yazma öğretiminde eğitim yazılımlarının kullanımının öğretmen görüşleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenler, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini planlarken eğitim yazılımlarını sürece nasıl dahil etmektedirler?
2. Öğretmenlerin, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları güçlükler nelerdir?

3. Öğrencilerin, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde karşılaştıkları güçlükler nelerdir?
4. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının, öğrenciler açısından olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?
5. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının, öğretmenler açısından olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?
6. Eğitim yazılımları, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan güçlükleri gidermede nasıl bir fayda sağlamaktadır?
7. Öğretmenlerin, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin önerileri nelerdir?
8. Eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin öğretmenlerin görüşleri, elde edilen gözlem verileriyle örtüşmekte midir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Yapılan bu araştırmanın eğitim öğretim faaliyetlerinin içinde teknoloji kullanımı konusunda farkındalık yaratması beklenmektedir. Ne derece önemli olduğu bilinen ilk okuma yazma öğretiminin daha verimli bir şekilde gerçekleşebilmesi için teknoloji kullanımını bilinçli bir şekilde artırmak doğru bir adım olacaktır.

Bu araştırmadan elde edilen bulguların alana, okuma yazma öğretiminde eğitim yazılımı kullanan öğretmenlere, eğitim kurumlarına katkı sağlaması beklenmektedir.

1.4 Sınırlılıklar

1. Araştırma 2018-2019 eğitim öğretim yılıyla,
2. Niğde İli Merkez İlçe' ye bağlı okullarda çalışan 26 sınıf öğretmeniyle,
3. Çalışma için hazırlanan yarı yapılandırılmış gözlem ve görüşme formlarıyla sınırlandırılmıştır.

1.5 Varsayımlar

1. Öğretmenlerin hazırlanan görüşme sorularına samimi, içten ve tarafsız bir şekilde cevap verdikleri varsayılmıştır.
2. Öğretmenlerin en az temel düzeyde, eğitim yazılımları hakkında fikir sahibi oldukları varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

Okuma: “Gözün satırlar üzerinde sıçraması sonucu sembolleri görerek, bunları zihinde anlamlandırma ve anlamlandırdığı sembolleri seslendirmedir” (Öz, 2003: 193).

Yazma: Genel anlamda duygu, düşünce, tecrübe ve gözlemleri kalıcı hale getirmek ve karşı tarafa iletmek amacıyla, toplumlara göre belirlenmiş farklı işaret ve resimlerin kullanıldığı en etkili ve kalıcı iletişim etkinliğidir (Bay, 2008).

İlk Okuma ve Yazma Öğretimi: Öğrencilerin doğuştan itibaren edindiği dinleme, konuşma, izleme ve anlama becerilerinden yola çıkarak onlara devamlı olarak kullanabilecekleri okuma ve yazma eğitimiyle ilgili temel bilgi ve becerileri kazandırma sürecidir (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2008: 3).

Eğitim Yazılımı: Öğrencilere çoklu öğrenme ortamları sunan bilgisayar yazılımlarıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ ALAN YAZIN

Bu bölümde okuma ve yazma, ses temelli cümle yöntemi ile ilk okuma yazma öğretimi ve eğitim yazılımları konularına yer verilmiştir.

2.1. Okuma

Okuma bireye yeni dünyalar, yeni düşünceler ve farklı deneyimler sunan bir beceridir. İnsanı araştırmaya, düşünmeye yönlendiren çok boyutlu bir süreçtir. “Okuma sürecinde yazılar zihinsel kavramlara çevrilmekte, anlamlandırılmakta ve beyinde yapılandırılmaktadır” (Güneş, 2007, s. 117). Okuma, hayatımızda var olan en önemli becerilerimizden biridir. Okumanın tarihsel gelişimi incelendiğinde birçok kez tanımsal olarak değişime uğradığı görülmüş ve farklı okuma türlerinin varlığı tespit edilmiştir. Teknolojik gelişmelerle birlikte okuma kaynaklarındaki artış ve okuma ortamlarındaki farklılaşma okumayı niteliksel olarak değiştirmiştir. İlk zamanlar harflerin ve sembollerin seslendirilmesi olarak tanımlanan okuma şimdilerde farklı anlamların yorumlanması olarak tanımlanmıştır. Birçok kişi okuma konusunda görüşlerini belirtse de okumayı tek bir tanıma sığdırmak mümkün olmamıştır. Türkçe sözlükte okuma; “Bir yazıyı meydana getiren harf ve işaretlere bakıp bunları çözümlmek veya seslendirmek" şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2018).

Okumanın birçok tanımı bulunmaktadır. Akyol' a (2007, s. 1) göre okuma; “ön öğrenmelerin işe koşulduğu, yazar ve okuyucu arasındaki etkili iletişime dayalı, uygun bir yöntem ve hedef ışığında, düzenli bir ortamda gerçekleştirilen anlam kurma sürecidir.” Güneş'e (2007, s. 117) göre okuma, “görme, algılama, seslendirme, anlama, beyinde yapılandırma gibi göz, ses ve beynin çeşitli işlevlerinden oluşan karmaşık bir süreçtir.” Demirel ve Şahinel (2006, s. 81) okumayı, “bilişsel davranışlarla psikomotor becerilerin ortak çalışmasıyla, yazılı sembollerden anlam çıkarma etkinliği” olarak tanımlamıştır. Logan (1997) ise okumanın, okumayla ilgili farklı değişkenlerin aynı anda işe koşulmasıyla ortaya çıkan performans olduğunu belirtmiştir. Özenç ve Aşıcı (2012:548) ise okumayı insanın yaşadığı çevresini,

iletişim kurduğu insanları, içinde yaşadığı dünyayı anlaması şeklinde ifade etmişlerdir.

Okuma, kişinin akademik hayatında öğrenme için işe koştuğu vazgeçilmez becerisidir ve bugüne kadar bu önemini hiç yitirmemiştir. Bilgiye ulaşmak için ve ulaştığımız bilgiyi kullanmak için insanı yönlendiren en önemli beceridir (Gözler & Paris, 2018). Özdemir (1993) okumayı , metinlerdeki kelimeleri duyu organları yoluyla algılayıp, bunları anlamlandırma, kavrama ve yorumlamaya dayanan zihinsel bir faaliyet olarak tanımlarken, Demirel (1999) bilişsel davranışlarla, psikomotor becerilerin ortak çabasıyla, yazılı sembollerden anlam çıkarma faaliyeti olarak tanımlamıştır.

Okuma, bir yazının harflerini, sözcüklerini, imlerini tanımak ve bunların anlamlarını kavramaktır (Göğüş, 1978: 60). Okuma, yazılı olan metinlerin çözümleme işlemi neticesinde anlamlı bir şekilde algılanmasıdır (Ayyıldız, Bozkurt, & Canlı, 2006). Nolen'e (2007:220-225) göre okuma ise , eğlenmek için kullanılacak bir faaliyet, öğrenciler için bir görev, bireyin sosyal iletişimini sağlayan bir araç olabilir. Birey için bilgi ve statü kazanma yolu ya da keyif veren bir etkinlik olabilir şeklinde ifade etmiştir.

Okuma ile ilgili yapılan tanımlamalara göre okuma faaliyeti, yazıdaki duyguların ve düşüncelerin anlaşılması, çözümlenmesi ve değerlendirilmesi gibi farklı yönleri bulunan karmaşık bir süreçtir (Sever, 1997). Okuma, yazılı bir metni seslendirme ve anlama faaliyetidir (Uluğ, 2000). Sembolleri duyu organları aracılığıyla görme, algılama ve anlamlandırma. Okuma "yazılı işaretlerden anlam çıkarma" veya "yazılı işareti zihinde anlama çevirmektir." (Binbaşoğlu, 2004). Yazılı ve basılı metinlerdeki sembollerin zihinde canlandırılması ve seslendirilmesidir (Moyle, 1972).

Okuma, yazılı simgelerin algılanması ve yorumlanması amacıyla zihnin duyu organları ve ses aygıtıyla koordineli bir etkinliği olarak tanımlanır (Ferah 2001: 18). Oğuzkan (1981: 111) okumayı, "Bir yazıyı oluşturan simgesel imgeleri seslendirmek ya da o imgelerin belirttiği düşünceleri anlamak eylemi" olarak tanımlamaktadır.

“Okuma etkinliği, görme, işitme, anlamlandırma gibi doğal, zihinsel ve karmaşık bir süreçtir. Çünkü bir şeyi okurken onu yani, sembolleri görerek şeklini zihnimize aktarırız. Zihin görsel ya da işitsel algıların anlam ve kavramlarını bulmaya ve kendisinde var olan kavramlarla aralarında ilişki kurmaya çalışır. Yani yazı dediğimiz görsel semboller arasındaki gizli şifreyi keşfeder. İşte zihnin bu anlam sürecine okuma denir.” (Türkyılmaz,1969: 24).

Dökmen’e (1994: 15) göre “Okumak demek, kelimeleri ya da cümleleri görmek demek değildir; okuyabilmek, özellikle anlayarak okuyabilmek için görmenin ötesinde bir takım zihinsel etkinlikler gereklidir. Okuma, bir algısal etkinliktir, bir düşünme sürecidir.” Ocak’a (2004: 20) göre ise okuma; yazılı bir metni sürekli tekrar etmek değil,okunan şeyleri anlamlandırmaktır. Öğrenmelerin tümü okuduğumuz şeyi algılayıp anlamlandırdığımız zaman gerçekleşir. Kişinin okuduğunu öğrenebilmesi için, okuduğunu anlaması gerekir. Okuma, okuyucunun metni zihninde yeniden inşa ettiği bir süreçtir.

Razon (1982: 19)’a göre okuma, yazılı veya basılı sembolleri, belirli kurallar çerçevesinde seslendirmedir. Okumak bir metindeki ana duyguyu, ana düşünceyi arama çabasıdır. Okuma yalnızca bir seslendirme değildir. Aynı zamanda bütün duyuları harekete geçiren bir süreçtir.

Okuma, karmaşık bir süreçtir. Tek boyutlu bir faaliyet olmamakla birlikte fizyolojik, psikolojik ve zihinsel boyutları bulunmaktadır. Fizyolojik olarak okuma, sembolleri seslendirme ya da takip etme etkinliğidir. Bu işlem yapılırken zihinsel ve psikolojik birçok uyaran devreye girer. Zihin okuma faaliyeti sırasında görme, tanıma, algılama ve anlamlandırma gibi farklı süreçleri işe koşar. (Oğuzkan ve Kavcar, 1989: 77). Bu bakımdan okuma, tek boyutlu bir faaliyet değildir. Algılama ve anlamlandırma süreçlerini içeren karmaşık bir etkinliktir. (Adalı, 1983: 32).

Günümüzde sadece okumak ve yazmak okuryazarlık olarak kabul görmemektedir. Gelişen dünyada okuryazarlık birçok farklı boyutu içine alan geniş bir tanımlamayı kapsamaktadır. Okuduğunu anlayan, anladığını yaşamının her

alanında hayatını kolaylaştırmak ve geliştirmek için kullanan fonksiyonel okuyucuların yetiştirilmesi, ilk okuma ve yazma öğretiminin buna göre şekillendirilmesi düşüncesi bütün gelişmiş ülkelerde kabul görmektedir (Akyol, 2009).

Yapılandırmacı yaklaşıma göre ise okuma; “kişinin ön bilgileriyle metindeki bilgileri ilişkilendirerek, yeni anlamalar oluşturduğu aktif bir süreç olarak tanımlanmaktadır” (Güneş, 2007: 118). Bir diğer tanımlamada okuma, belirli bir yaşantı sonucunda kişilerin belirledikleri özel sembollerin, karşısındaki kişiler tarafından algılanıp yorumlanmasıdır (Yalçın, 2002).

Okuma, sembollerini anlamlandırma sürecidir. İyi bir ilk okuma ve yazma öğretimi sonucunda çocuklar okuduğunu anlayan, öğrendiklerini farklı ve yeni durumlara uyarlayan ve okuma isteğini sürekli olarak içinde barındıran bireyler olacaktır (Ontorio, 2003) .

Birçok yazar okumanın farklı boyutlarıyla tanımlamasını yapmışlardır. Haris ve Sipay (1990: 10) okumayı "yazılanların mantık çerçevesinde yorumlanması", Kayalan (2003) "görsel uyarıcı biçiminde kodlanan anlamın, okuyucunun aklında bir anlam belirtmesini gerçekleştiren etkileşimi anlatan terim", Perfetti (1986) "yazılı öğelerle beraber düşünme süreci", Kavcar ve diğerleri (1995:41) "bir metni, kelimeleri, tümceleri, noktalama işaretlerini görme, fark etme ve anlamlandırma süreci" olarak tanımlamışlardır.

Okuma etkinliği, bireyin akademik hayatı boyunca gerekli olacak, hatta sadece Türkçe derslerinde değil; diğer derslerde de öğrencinin başarısını etkileyecek bir öğedir. Etkili ve hızlı okuyan, okuduğunu anlayan ve yorumlayan, sözlü ve yazılı anlatımı iyi yapabilen öğrencilerin, akademik hayatlarında çok daha başarılı olmaları beklenmektedir (Çaycı ve Demir, 2006).

Kişinin her açıdan kendini geliştirmesi, kişilik oluşturması, dünyaya bakış açısının şekillenmesi ve akademik hayatında etkili olan okuma bir beceri işidir. “Okuma becerisinin gerçekleşebilmesi için yazılı ve basılı sembollerin çözümlenmesi

ve çözümlenen sembollerin anlamlandırılması gerekmektedir” (Yılmaz, 2007: 63). Bu beceriyi kazandırmak için erken yaşlarda başlamak önemli bir etmendir. “çocukların bu becerilerini geliştirmeleri ve alışkanlık kazanmaları ilkokul çağında gerçekleştirilmelidir ” (Korkmaz, 2008: 72). Kazandırılan bu alışkanlığın etkileri kişinin hayatı boyunca etkisini gösterecektir.

2.2. Yazma

İnsanlar çevresindeki diğer varlıklarla etkileşim içinde olma zorunluluğu ile birlikte bir takım yetenekler geliştirmişlerdir. Bu ilk olarak ve çoğunlukla konuşma olarak süregelmiştir. Ardından sadece konuşmanın yetersiz kalmasıyla birlikte ve konuşulanların bir şekilde kayda alınması gerekliliği insanları yazma işine yönlendirmiştir.

Tarihin başlangıcı, yazının başlangıcı olarak kabul edilmiştir. Yazının kullanılmadığı dönemler ise bilinmeyen dönemler olarak kabul görmüştür. Yazı bulunduktan sonra dil, daha etkili ve kalıcı bir iletişim aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır (Özenç, 2007: 6).

Yazı yaşamımızda en çok kullandığımız anlatım araçlarından biridir. Durum bu ki, yazıyı kullanmadığımız gün yok gibidir. Yazı, asırlardır insanlar tarafından farklı şekillerde kullanılmış ve yapılan hiçbir keşif, icat veya yetenek yazı kadar insanlığa fayda sağlamamıştır. İnsanlık kendi tecrübelerini gelecek nesillere yazı yoluyla aktararak günümüz bilim, kültür ve medeniyet seviyesine ulaşmıştır (Karatay, 2011).

Yazının icadından bu yana insan, duygularını, düşüncelerini ve yaşadıklarını yazıya geçirmiştir. Yazılanlardan, yazının yazıldığı dönemin insanları ile birlikte gelecek nesiller de faydalanacaktır. Günümüzde elde edilen doğru bilgilerin hemen hemen hepsi yazılı kaynaklardan elde edilmiştir. Yazı kalıcılığı sağlaması yönüyle oldukça önemli araçlardan biridir. İnsanlar arasındaki etkileşimi sağlayan ve fikir alışverişini kolaylaştıran bir araçtır. Yazı bu yönüyle insanların farklı düşüncelerini ve bu düşüncelerini geliştirmelerini sağlayan etkin bir araçtır. (Özkara, 2007).

Yazı, karşılıklı iletişim için kullanılan, dil denen sistemi, bazı işaret ve sembollerle belirleyen ikinci bir sistemdir. Bir başka deyişle yazı, konuşmanın görsel halidir (Özbay, 2006, s.121).

Hayatımızın vazgeçilmez parçalarından biri olması sebebiyle yazının tanımını bilmek önem arz etmektedir. Bir konuda duygularımızı ve düşüncelerimizi belirli bir plan dahilinde yazıya geçirme işidir yazı. (Göçer, 2010). Yazma, bireylerin gördüklerini, duyduklarını, düşündüklerini ve yaşadıklarını belli kurallara uygun bir biçimde yazıyla anlatmasıdır (Köksal, 2001). Yazmak, düşündüklerimizi, duyduklarımızı, tasarladıklarımızı ve görüp yaşadıklarımızı yazıyla anlatmanın yanında başkalarıyla da iletişim kurmanın ve kendimizi, yaşantılarımızı anlatmanın bir yoludur (Sever, 1998). Yazma, sadece bir iletişim aracı olmayıp, ileri seviyede uzun bir metin yazmayı gerektirmektedir (Kellog, 2008). Bu tanımlamalardan yola çıkarak, yazı, insanların kendilerini çevreye ifade etme aracıdır diyebiliriz. Bu ifade ediş sürecinde de yani yazma işlemi sırasında da çeşitli işaret ve semboller kullanılmaktadır.

Var olan bilgilerin yazıya dökülme işlemine yazma denir. Varolan bilgilerin gözden geçirilmesiyle yazma süreci başlar. Bir çerçeveye birlikte yazma işleminin konusu ve amacı belirlenir. Ardından yazma faaliyeti gerçekleştirilir. Türkçe öğretiminin en önemli becerilerinden biri olan yazma bir yetenek işidir. Bu yetenek ise pratikle kazanılmaktadır (MEB, 2009).

Yazma, hayatın yalnızca bir bölümünü değil bütün süreci içine alır. Bundan dolayı bu becerinin gelişmesi için tecrübelerin çoğaltılmasıyla beraber okul çağında doğru ve etkili yazmayı öğretmek esastır. Yazma sürecinin ilk basamaklarını çocukların el kaslarını geliştirmek adına yapılan çizgi çalışmaları oluşturur ve yazma ile ilgili ilk tecrübeler bu dönemde başlar. Bu açıdan bakıldığında ilk okuma ve yazma öğretimi Türkçe eğitiminin temelini oluşturmaktadır (Arslan ve Aytaç, 2010).

Akyol'a (2010: 51) göre, "Yazma, düşüncelerimizi ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri motorsal olarak üretebilmektir.". Bir diğer ifadeyle yazı fikirlerin anlaşılır bir şekilde karşı tarafa aktarmak ve böylece kalıcılığı sağlamaktır.

Yazma yapılandırılmış düşüncelerin yazıya dökülmesi işlemidir. Yazma fikirlerin, duyguların ve hayallerin çeşitli sembollerle çevreye aktarılmasıdır. Algısal ve psikomotor yanları yüksek düzeyde olan bir beceridir (Keskinkılıç 2007: 198).

Yazma , “düşünce gücüne sahip olanların görüş, fikir ve duygularıyla gözlem, deney ve tecrübelerini, seçilen konuyla ilgisi ölçüsünde planlayıp dilin kurallarına uygun biçimde anlatması” olarak tanımlanabilir. Yapılan bu tanımlamayla yazılı anlatımın oluşmasında şu etmenler ön plana çıkmaktadır: düşünme gücü, fikir üretme gücü, duygu zenginliği, tecrübeler, dili doğru kullanma ve planlama (Ağca, 1999: 109-112). Kavcar ve diğerleri (2002: 12), yazılı veya sözlü çalışmalarda üç temel eleman olduğundan bahsetmektedirler. Bunlar; duygu, düşünce, görüş ve hayal; belirli bir düzen ve açık, canlı ve etkileyici bir anlatımdır. Deniz (2003: 242) de başarılı bir yazılı anlatım için şu unsurların birlikte olması gerektiğini söylemektedir: sağlam ve zengin bir kelime hazinesine sahip olmak, iyi bir okuyucu olmak, iyi bir gözlemci olmak, kararlı olmak ve bir hedef belirlemek, dili ustaca kullanmak, kapsamlı düşünmek ve bol hayal kurmak, duygu ve düşünceleri mantıklı ve ahenkli bir düzen içine sokabilmek, özgün olmak, yazarken zevk almak.

Yazma iletişim alanında önemli bir etkinliktir. Karşımızdaki kişilerle iletişim için ve kendimizi ifade etmek için yazı aracını kullanırız (Flynn ve Stainthorp, 2006, s.55). Bir iletişim aracı olan yazma, konuşmadan farklı olarak kelimelerin seslendirilmesi ile değil, fikirlerin semboller aracılığıyla yazılı olarak ifade edilmesi ile gerçekleştirilmektedir. Bu yolla duygu ve düşünceler dile getirilmekte ve anlatılmak istenen okuyucuya aktarılmaktadır. Negro ve Chanquoy (2005) mesajı yazıya dönüştürmek için fiziksel çaba, zihinsel hazırbulunuşluk ve geniş bir zamana ihtiyaç duyulduğunu ifade etmektedir. Yazma; konuşma, anlama, okuma gibi bütün dil faaliyetleri arasında büyük ihtimalle en karmaşık olanıdır. (Negro ve Chanquoy, 2005).

Okuduğu ya da duyduğu kelimelerin gücünün farkına varamayan kişi, istenilen seviyede düşünme gücüne erişemez. Çünkü düşünme, kelimeler arasında bağlantı kurmaktır. Yazma ise fikir üretmek ya da düşünceyi iletmektir (Köksal, 2001, s.7).

Yazma becerisi kişilere kazandırılması gereken önemli bir beceridir. Bu becerinin kazandırılması eğitimin vazgeçilmez amaçları arasındadır. Bu doğrultuda yazma becerisini geliştirme Türkçe öğretim programlarımızın temel amaçları arasındadır (Ünal, 2006). Yazma becerisinin öğretilmesi süreci iki aşamadan oluşmaktadır (Akyol, 2008). Birinci aşama yazma için gerekli olan temel becerilerin kazandırılması aşamasıdır. İkinci aşama ise kazandırılan temel becerilerin geliştirilmesi aşamasıdır.

Yazma becerisinin geliştirilmesi, birbirleriyle bağlantılı etkinliklerin, sürekli olarak tekrarlanmasıyla gerçekleşecek bir süreçtir. Kişilere yazma için temel düzeydeki yetenekler kazandırıldıktan sonra daha üst düzey metinler yazdırma çabaları üst düzey becerilerin geliştirilmesi adına oldukça fayda sağlayacaktır. Yazma eğitiminde amaç metin oluşturmanın ötesinde bu süreç için gerekli olan becerilerin kazandırılmasını sağlamaktır. Amaç, kişilere duygu ve düşüncelerini etkili ve faydalı bir şekilde ifade edebilmeleri için gerekli alt becerileri kazandırmaktır. Ayrıca bu eğitim sürecinde kişilerin her açıdan hazır olmalarını sağlamak için onlara yardımcı olunmalıdır. Öğretmen; sürecin her aşamasında öğrencileri yönlendirmeli ve onlara yardımcı olmalıdır. Kişilerin yazma etkinliklerine karşı varsa olumsuz tutumları öncelikle bunları giderme çalışmaları yapılmalıdır. Bu süreçte bireysel farklılıklar asla göz ardı edilmemelidir. Amaç, kişinin yazma becerisini en etkili biçimde kullanmasını sağlamaktır. Önemli olan, her öğrencinin, bulunduğu düzeyden birkaç basamak yukarı çıkmasına yardımcı olmaktır (Coşkun, 2007, s.51-53).

Yazma, zihnimizdekileri açığa çıkarabilmek için farklı şekil veya sembollerle yapılan etkinliklerdir. Yapılan bu etkinlikteki en önemli öge hız ve anlaşılabilirliktir. Bu iki ögenin yeterli düzeyde edinilebilmesi, harflerin şekil olarak hızlı ve kolay yazılabilir olmasıyla alakalıdır. Çünkü harfler kolay ve hızlı bir şekilde yazılamazlarsa, çocuk yazma faaliyeti sırasında örgütsel yapıyla (fikirlerin düzenlenmesi, yazılanların sayfa üzerinde uygun bir şekilde yerleştirilmesi vb.) ilgilenemez. Bu durum çocuğun ileriki yaşamlarında yazma faaliyetlerinden soğumasına neden olabilir (Akyol, 2006:51).

Okuma ve yazma öğretimi sürecinin ikinci adımını oluşturan yazı, bir beceri işidir. Bu beceri ise uygulamalar yoluyla kazanılmaktadır. Yazının insan yaşamındaki yeri oldukça önemlidir. Yazma öğretimi kalem tutma, çizgi çalışmaları ve doğru yazı yazma becerilerini kazandırmaya yönelik olmalıdır. Bununla birlikte en temel bilgileri yazdırma çalışmaları oldukça önem arz etmektedir (Güneş, 2000:6-9).

Yazma becerisini geliştirme süreci basit bir çizgi çalışmasıyla başlayormuş gibi görünmekle beraber, bu başlangıç çalışması bile birçok becerinin gelişmesini gerektirmektedir. Ancak her şeyin bir zamanı olduğu gibi bu süreci de planlamak ve belli bir sıraya koymak gerekmektedir. İlkokulun ilk yılında ilk okuma ve yazma öğretimi sürecin neredeyse tamamını kapsamaktadır.

Yazma becerisi diğer becerilerden bağımsız bir beceri değildir. Bu becerilerin gelişimi birbirlerini etkilemektedir. Diyelim ki, okuduğunu anlama becerisinin gelişmesiyle kişinin kelime haznesi gelişmekte ve zenginleşmektedir; böyle bir durum kişinin konuşma ve yazma yetilerini de etkileyecektir. Bu alanlardaki gelişme neticesinde ise kişi dinlediğini anlayacak ve öğrenmesi kolaylaşacaktır. (Sever, 2004).

Yazma, tıpkı konuşma gibi bir anlatım yoludur. Ancak konuşmadan ayrı olarak bir beceri gerektirmektedir. Öğrencilerin herhangi bir konuda istenileni doğru bir şekilde yazması, onların konuşma ve düşünme becerileriyle bağlantılıdır. Bu açıdan yazma çalışmalarını konuşmalara bağlama, yazılı anlatım etkinliklerinin çıkış noktası olacaktır. Çünkü, öğrencilerin günlük hayattaki iletişim aracı konuşmadır (Demirel ve Şahinel, 2006:111).

Yazma; kişiyi araştırmaya, hataları düzeltmeye ve varolan eksiklikleri gidermeye yönlendirdiği için sağlıklı bilgiler elde etmesini, düşünce olarak olgunlaşma ve tutarlı olmayı sağlar (Özbay, 2000, s.39- 40).

2.3. İlk Okuma Yazma Öğretimi

2.3.1. İlk okuma Yazma Öğretiminin Amacı

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecini yalnızca okuma ve yazma öğretimiyle sınırlamak doğru olmayacaktır. Bu süreç oldukça geniş ve karmaşık bir süreci kapsamaktadır. Bu nedenle ilk okuma ve yazma öğretiminin amacını geniş bir çerçevede ele almak gerekmektedir. Bu açıdan İlk okuma ve yazma öğretiminin amacı bireylerin okulöncesi dönemde kazandığı dinleme, konuşma, izleme ve anlama becerilerinden yola çıkarak bireylerin hayatları boyunca kullanacakları okuma ve yazma öğretimine ilişkin temel becerileri kazandırmaktır. Bireylerin akademik hayatındaki başarıları veya başarısızlıkları okuma ve yazma becerileriyle ilişkilendirilebilir. Bu sebeple öğretmenler okuma ve yazma becerisi kazandırırken öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak, bilimsel yöntemlere uygun okuma ve yazma becerileri kazandırmalıdır. Günümüz dünyası hızlı, etkili ve eleştirel bir bakış açısı ile okuma yazma becerisi kazanmış bireyler istemektedir.(Cemaloğlu, 2001).

İlk okuma ve yazma öğretimi tam anlamıyla temel eğitimin ilk basamağı olan 1. sınıfta başlar. Bu aşamada ilk okuma ve yazma öğretiminin amacı, öğrencilere hayatının her alanında kullanacağı okuma ve yazma becerileri kazandırmaktır. Günümüzde insanlar gerek akademik gerekse gündelik hayatında başarılı olabilmek için etkili okuma ve güzel yazma becerisine sahip olmak zorundadırlar (Köksal, 2001). Gelecek nesilleri yetiştirmek adına yapılan ilk okuma ve yazma öğretiminin amacı, sadece okuma ve yazma gibi teknik becerileri kazandırmak değildir (Güneş, 1991: 21-36).

Çelenk (2007: 32)'e göre de ilk okuma ve yazma öğretiminin genel amaçları şu şekilde sıralanabilir:

- Seviyelerine uygun metinleri uygun hızda ve anlamlandırarak okuyabilme.
- Okudukları veya dinledikleri seviyelerine uygun metin ve konuşmaları anlayabilme.
- Duyularını, fikirlerini ve izlenimlerini sözlü ve yazılı olarak anlatabilme.

- Etkili iletişim kurabilme.
- Kurallara uygun ve işlek bir yazı yazabilme.
- Türk dilini öğrenmekten ve kullanmaktan haz duyma.

İlk okuma ve yazma öğretiminin öncelikli amacı, kişinin yaşam boyu kullanacağı okuma ve yazmanın en temel becerilerini kazandırmaktır. Bu becerilerin kazandırılması sırasında çocukların gelişim özellikleri dikkate alınmalı ve yapılacak etkinlikler bu özellikler dikkate alınarak planlanmalıdır. Bu noktada öğretmenlerin çok dikkat etmesi, süreci iyi bir şekilde planlaması ve takip etmesi gerekmektedir. Bu sürecin esas amacı çocukların az bir zamanda okuryazarlığa ulaşması olmamalı. Amaç, kişiye okuma yazma becerisini kazandırmak ve bu beceriyi kazandırırken onların okuma yazma etkinliklerine karşı olumlu bir tutum geliştirmelerini sağlamaktır (Keskinılıç ve Keskinılıç, 2005: 190).

Akyol'a (2003) göre, ilk okuma ve yazmanın temel amaçları aşağıda belirtilmiştir.

- Türkçeyi doğru ve etkili kullanmamızı sağlayan okuma, yazma, konuşma ve dinleme gibi temel becerileri kazandırarak, Türk dilini sevdirmek.
- Birinci sınıf öğrencilerine kelimelerin doğru yazılış ve okunuşlarını öğretmek.
- Noktalama işaretleri ve kullanıldığı yerleri öğretmek.
- Öğrencilerin sözlü anlatımlarını geliştirerek, yazılı anlatıma hazırlamak.
- Harflerin yazılış yönlerini ve şekillerini öğretmek.
- Kelime, hece ve harflerin doğru okunmasını öğretmek, çabuk ve anlamlı okumayı geliştirmek.
- Okumayı ve yazmayı sevdirebilmek.
- Kelime dağarcığını zenginleştirmek.
- Önceden kelime haznesinde varolan veya yeni öğrendiği kelimeleri kullanarak, okuduğu metinleri anlamasını ve doğru anlatmasını sağlamak.
- Okuma ve yazmayla ilgili araçları doğru ve ekonomik bir şekilde kullanma becerilerini kazandırmak.
- Görsel okuma yeteneğini geliştirmek

- Kazandırılan bütün bu becerilerin devamlılığını sağlayacak şekilde alışkanlık kazandırmak.

2.3.2. İlk okuma Yazma Öğretiminin Önemi

Uygar bir toplumda kişinin kendi hedefleri doğrultusunda ilerlemesi, önemli mevkilere gelmesi, gelişmiş bir okuma yazma becerisine sahip olmasıyla mümkündür. Çünkü bu beceri olmadan yeterli kadar bilgi elde etmek mümkün olmamaktadır. Okuma, günümüzde bilgi elde etmek için kullanılan en önemli araçlardan biridir. Bu sebeptendir ki ilk okuma yazma öğretimi ilkokulun ilk yıllarında oldukça önem kazanmaktadır. Derslerin birçoğunda okuma yazmanın önemli bir yeri vardır. Günümüzde teknolojik gelişmeler artmış olmasına rağmen ve bu gelişmelerle birlikte birçok farklı yolla bilgi elde etme mümkün olmasına rağmen yine de en etkili bilgi edinme yolu okuma olarak ön plana çıkmaktadır. Okuma konusunda güçlük çeken öğrencilerin akademik hayatlarında başarılı olmaları pek mümkün olmayacaktır. Bu yüzden 1. sınıfta elde edilen okuma ve yazma becerileri öğrencinin gelecek yıllardaki akademik hayatını olumlu yönde etkileyecektir. Günümüzde meydana gelen gelişmelerle okuma yazma bilmenin önemi artmış ve toplumların gelişmişlik düzeyleri okuma yazma bilenlerin oranlarıyla ölçülmeye başlanmıştır. İçinde bulunduğumuz zaman diliminde kişinin toplumun bir üyesi olabilmesi, kendi yaşam koşullarını düzenleyebilmesi, bağımsız bir kişilik kazanması, çağdaş bir dünya görüşü kazanabilmesi okuryazar olmasıyla mümkündür (Çelenk, 2007).

Bilginin hızlı bir şekilde değişime uğradığı bir zaman diliminde yaşamaktayız. Bu süreçte insanlığın geleceği; bilgiye ulaşmaya, bilgiyi kullanmaya ve üretmeye bağlıdır. Bu durum kaliteli bir eğitim ile bunun temeli olan ilk okuma ve yazma öğretimini zorunlu yapmaktadır (Güneş, 2003: 39).

Okuma insanlar için hayatları boyunca devam eden bir faaliyettir. Bireyler eğitim ve öğretim hayatlarında başarılı olabilmek için okuma konusunda oldukça yetkin olmaları gerekmektedir. Okuma ve yazma konusunda zorluk yaşayan öğrencilerin akademik hayatlarında başarılı olmaları pek mümkün değildir. Okuma ve yazma yalnızca okul hayatında önemli olan bir beceri değildir. Aksine okuma ve

yazma becerisi hayatın her alanında önemli bir yere sahiptir. Okuma ve yazma konusunda gerekli beceriye sahip olan bireyler hayattan zevk alan, iyi düşünen bireyler olurlar (Yangın 1999: 22).

İlk okuma yazma öğretiminin sadece birinci sınıfa başlayan öğrenciler için önemli olduğu söylenmektedir. Aksine “İlk okuma-yazma öğretimi, öğrenen, öğreten ve toplum açısından önemli bir eğitim etkinliğidir. Bu etkinlik gerek ilköğretim okulunda gerekse daha sonraki öğrenim hayatında öğrenciye gerekli olacak, hatta sadece Türkçe dersinde değil diğer derslerde de başarısına yön verecek kuvvetli bir eğitim etkinliğidir.” (Keskinlilç ve Keskinlilç, 2005: 189). Buna bağlı olarak ilk okuma yazma, eğitim sürecinin önemli bir aşaması ve akademik hayatının ilk basamağı olarak düşünülmektedir.

Medeniyetlerin gelişim süreçleri okuma yazmaya dayanmaktadır. Okuma ve yazma bir yandan insanların deneyimlerini gelecek nesillere aktarmaya yararken diğer taraftan aynı dönemde yaşayan insanlar arasında da etkili bir iletişim aracıdır. (Oğuzhan ve diğ. 1972: 1).

Eğitimin en önemli amaçlarından biri bireylerin içinde buldukları topluma uyumlarını sağlamaktır. Eğitim tek yönlü ilerleyen bir süreç değildir. Eğitimin her aşamasında bireylerin ilgi ve isteklerine göre gerekli olan bilgilerin kazandırılması gerekmektedir. Öğrencilere hayatları boyunca kullanacakları olan kalıcı öğrenmelerin sağlanması ilköğretimin birinci kademesinde gerçekleşmektedir. Bu süreçte en önemli faktörlerden bir tanesi de sınıf öğretmenleridir. Öğrencilerin ilköğretimin ilk yıllarında kazanacakları etkili okuma, dinleme ve izleme, sözlü ve yazılı anlatım becerileri, istedik yöndeki davranış değişiklikleri, gelecek zamandaki akademik hayatlarını etkilemekte ve başarılı olmalarını sağlamaktadır (Cemaloğlu 2000: 2).

İlköğretimin ilk aşamalarında kazandırılacak olan okuma ve yazma becerileri bireylerin gelecek yaşamlarında oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu sürecin etkili bir şekilde geçirilmesi insanların hayatını olumlu yönde etkileyecektir. Kazandırılan beceriler kişiler arasında iletişimde, yeni deneyimler kazanmada ve bilgi edinmede etkin olarak kullanılacaktır. Bu nedenle İlk okuma ve yazma öğretimi süreci sınıf öğretmeni tarafından iyi planlanmalı ve hatalar en aza indirgenmelidir.

2.3.3. İlk Okuma ve Yazmada Kullanılan Öğretim Yöntemleri

Geçmişten günümüze kadar ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde birçok farklı yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemler genel anlamıyla birleşime dayalı yöntem, çözümlenmeye dayalı yöntem ve karma yöntem olarak üç ana başlık altında toplanmaktadır. Bu ana yöntemler de kendi aralarında alt başlıklara ayrılmaktadır. Birleşime dayalı yöntemler; harf yöntemi, ses yöntemi, hece yöntemi ve ses temelli cümle yöntemi olarak ele alınmaktadır. Çözümlenmeye dayalı yöntemler ise; kelime yöntemi, cümle yöntemi ve hikaye yöntemi olarak üç alt başlıkta ele alınmaktadır.

2.3.3.1. Birleşime Dayalı Yöntemler

Bu yöntem tümevarımsal bir yaklaşımla sonuca ulaşan bir yöntemdir. Genel anlamıyla parçadan bütüne ulaşma esas alınmıştır. Birbirine benzeyen parçaları birleştirerek bütüne ulaşma işlemidir (Güleryüz, 2004: 69).

Bu yöntemde genel itibariyle harfin ve sesin öğretilmesi ya da hecelerin ve kelimelerin öğretilmesiyle başlar. Seslerden hecelere, hecelerden kelimelere ve kelimelerden cümlelere şeklinde bir öğretim sırası izlenir. Bu bakımdan bu tarz yöntemlere birleştirme anlamında sentez yöntemi de denir (Calp, 2003: 99).

2.3.3.1.1. Harf Yöntemi

Bu yöntem alfabedeki harflerin gösterilmesiyle başlamaktadır. Harflerin öğretilmesi sırasında büyük küçük harf öğretimi de aynı zamanda gerçekleştirilmektedir. Harf öğretimini hece öğretimi, hece öğretimini kelime öğretimi, kelime öğretimini de cümle öğretimi takip etmektedir.

Bu yöntemde en problemlili ve dikkat edilmesi gereken nokta sessiz olan harflerin seslendirilmesidir. Sessiz harfler seslendirilirken sonuna eklenen "e" sesi kelimelerin okunmasını ve yazılmasını güçleştirmektedir (Şahin, 2009: 16).

"Taş" kelimesinin öğretimi kelimeyi oluşturan harflerin öğretilmesiyle başlar. "te", "a" ve "şe" harfleri teker teker söylenir. "te" ile "a" harfi birleştirilir "ta", "ta"nın yanına "şe" eklenir ve "taş" kelimesine ulaşılır. Öğrenilen kelime sürekli tekrar ettirilir (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2008: 82).

2.3.3.1.2. Ses Yöntemi

Bu yöntem harflere ait seslerin öğretilmesiyle başlamaktadır. Bu yöntemin kullanılması sırasında dikkat edilmesi gereken en önemli husus önce sesli sonra sessiz harflerin öğretilmesidir.

Öğretimin başlarında harflerin gösterimi yapılır. Ardından harfin sesi öğretmen tarafından söylenir ve çocukların tekrar etmesi istenir. Son olarak sesiz harf öğretilmesine geçilir (Calp, 2003: 100)

Bu yöntemde seslerin öğretimi tamamlandıktan sonra tıpkı harf yönteminde olduğu gibi aşamalı olarak heceler, hecelerden sonra kelimeler, kelimelerden sonra da cümleler ve metinler oluşturulmaktadır (Şahin, 2009: 117)

2.3.3.1.3. Hece Yöntemi

Bu yöntemde öğretim belirli bir sırayla ve resimler aracılığıyla gerçekleştirilir. Bu öğretimde resimlerin amacı okuma ve yazma öğretiminin süresini kısaltmak ve kolaylaştırmaktır. Öğretim ilk olarak açık hecelerin öğretimiyle başlar ve ardından diğer hecelerin ezberleme yoluyla öğretilmesiyle devam eder (Calp, 2003:101).

2.3.3.1.4. Ses Temelli Cümle Yöntemi

Ses temelli cümle yönteminde okuma yazma öğretimi her sesin bir harfe karşılık geldiği dillerde kullanımı oldukça uygundur. Bu yöntemde öğretim tümevarım yoluyla gerçekleştirilmektedir. Öğretim ilk olarak seslerin öğretilmesiyle başlar. Daha sonra seslerden harflere, harflerden hecelere, hecelerden kelimelere,

kelimelerden de cümle ve metin oluşturmaya doğru bir sıra izler. Günümüzde bizim dilimizde okuma yazma öğretimi bu yöntem kullanılarak gerçekleştirilmektedir.

2.3.3.2. Çözümlemeye Dayalı Yöntemler

Bu yöntemlerde tümdengelim yolu esas alınmıştır. Öğretim bütünden başlayıp parçaya doğru bir sıra izlemektedir.

2.3.3.2.1. Kelime Yöntemi

Bu yöntem daha çok yazılışları ve okunuşları birbiriyle aynı olmayan diller tarafından kullanılır. Bu yöntemi bizim dilimiz gibi her sesin bir harfe karşılık geldiği dillerde kullanmak pek doğru olmayacaktır. Kelime yöntemi ilk okuma ve yazma öğretiminde önemli bir basamaktır (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2008:85).

Kelime yönteminde süreç kelimelerin öğretilmesiyle başlamaktadır. Burada öğretilen kelimelerin anlamlı ve anlaşılır olması en önemli unsurdur.

2.3.3.2.2. Cümle Yöntemi

Cümle yönteminde öğretim, belirlenen anlamlı ve kısa cümlelerin öğretilmesiyle başlar. Cümlelerin öğretiminden sonra öğretilen bu cümleler kelimelerine, kelimeler hecelerine, hecelere harflerine ayrılarak öğretim devam ettirilir (Calp, 2003: 103).

Bu yöntem ülkemizde 2005 yılına kadar uygulanmıştır. İlkokul yıllarından aşına olduğumuz "Ali ata bak.", " Emel eve gel.", Işık ılık süt iç." v.b. gibi cümlelerle başlayan ilk okuma ve yazma öğretimi süreci bu cümlelerin kelime kelime, hece hece, harf harf, analiziyle devam etmektedir. Ağırlıklı olarak ezbere dayanan bu yöntem 2005 yılından itibaren yerini ses temelli cümle yöntemine bırakmıştır.

2.3.3.2.3. Hikaye Yöntemi

Hikaye yönteminde, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine ilgi çekici ve anlamlı hikayelerle başlanır.

Bu süreçte öğrenciler metni okuduktan sonra metindeki anlamlı, kısa ve basit cümlelerden başlamak suretiyle çözümlene işlemi gerçekleştirilir. Cümleler kelimelerine, kelimeler hecelerine, heceler harflerine ayrılarak öğretim devam ettirilir (Şahin, 2009: 119-120).

Öğretime çocukların dikkatini çekmek için ilk olarak hikayenin anlatılmasıyla başlanır. Ardından hikaye bütün ayrıntılarıyla öğrencilere tanıtıldıktan sonra öyküyü oluşturan cümleler, cümleler içinde kelimeler, kelimeler içinde heceler, heceler içinde de sesler tanıtılarak çocukların okumayı çözümleneleri yoluna gidilmektedir (Çelenk, 2002:43).

2.3.3.3. Karma Yöntem

Bu yöntemde en önemli amaç ilk okuma ve yazmayı kısa sürede öğretmektir. Sürece kelime ve cümlelerle başlanır. Ama harf ve heceler öğretmesine hemen geçilir. Burada amaç öğrencilerin süreçteki bütün öğeleri (cümle, kelime, hece, harf, ses) aynı anda öğrenmesini sağlamaktır. Birkaç cümleden sonra heceler ve harfler aynı anda öğretilmeye başlanır (Calp, 2003: 108).

2.4. Ses Temelli Cümle Yöntemi

İlk okuma ve yazma öğretimi, çocukluğun ilk yıllarında başlayan dil becerilerine ek olarak okuma ve yazma becerilerinin de dahil edilmesini sağlayan ilköğretim çağının ilk yıllarında öğretmen, öğrenci ve veli işbirliği içinde devam eden dil öğretimi sürecidir (Baş, 2006). İlk okuma ve yazma öğretimi, kişinin kendini gerçekleştirme, yaşamın her alanında işini kolaylaştıracak becerileri kazandırması, kendinden başka varlıklarla iletişime geçebilmesi, çevresini anlaması ve anlamlandırması, çevresine karşı kendini doğru ve etkili bir şekilde ifade edebilmesini

sağlayacak olan vazgeçilmez bir ihtiyaçtır (Bay, 2008). Cemiloğlu (2001), ilk okuma yazma öğretimi sürecinin, sınıf öğretmenleri için beceri ve tecrübe isteyen, plan ve program dahilinde çalışmaların uygulanmasını gerektiren ve yanlış öğrenmelerin kabul görülmediği bir süreç olduğunu dile getirmektedir.

İlk okuma ve yazma öğretimi bireylere yalnızca okuma ve yazma gibi beceriler kazandırmanın ötesinde daha geniş çerçeveli bir amaca sahiptir. İlk okuma ve yazma öğretimi süreci boyunca dilimizi doğru, etkili ve güzel kullanma, iletişim kurma, problem çözme ve karar verme gibi temel becerilerin geliştirilmesi beklenmektedir (Akyol, 2009: 87).

Ön plana çıkan bu becerileri kazandırmada ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde uygulanacak yöntemin seçimi oldukça önemlidir. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılacak yöntem olarak ses temelli cümle yöntemi belirlenmiştir (Akyol, 2009: 87).

Ses temelli cümle yöntemiyle öğretim ilk olarak seslere başlamaktadır. Seslerin öğretimini heceler, hecelerın öğretiminiyse kelimeler takip etmektedir. Öğrenilen kelimelerin ardından cümle ve metin oluşturma aşamasına geçilmektedir. Bu yöntemle okuma ve yazma beceresi kısa sürede kazandırılmaktadır.

2.4.1. Ses Temelli Cümle Yönteminin Özellikleri

Ses temelli cümle yöntemi ülkemizde 2005 yılından itibaren kullanılmaya başlanmıştır. 2005 yılından itibaren kullanılmaya başlanan ses temelli cümle yönteminin özellikleri 2009 Türkçe Öğretim Programında aşağıdaki gibi belirtilmiştir.

Ses Temelli Cümle Yönteminin özellikleri şöyle sıralanabilir:

- Ses Temelli Cümle Yöntemi'nde ilk okuma ve yazma öğretimi süreci Türkçe öğretiminin okuma, yazma, dinleme, görsel okuma, görsel sunu alanı ile birlikte yürütülmektedir.

- Ses Temelli Cümle Yöntemi, işleyişi itibariyle yapılandırıcı öğrenme yaklaşımıyla örtüşen bir yöntemdir.
- Kullanılan bu yöntemle öğrenciler çok çeşitli heceler, kelimeler ve cümleler öğrenmektedirler.
- Öğrencilere sunulan zengin içerik, onların temel düşünme becerilerini, yaratıcılıklarını ve zekâ alanlarının gelişimine katkı sağlamaktadır.
- İlk okuma ve yazma öğretiminde süreç, basitten zora doğru belirli adımlarla ilerlemektedir.
- Bu yöntemle öğrencinin algısı daima açıktır ve dikkatlerini geliştirici etkinlikler yapılmaktadır.
- Süreç kolaydan zora doğru yani tümevarımsal bir yaklaşımla ilerlediği için öğrencilerin cümle ya da metin oluşturma becerileri etkili gelişim göstermektedir.
- Öğrenciler sezgisel yolla ve bularak ilerlediklerin için yaratıcılıkları gelişmektedir.
- Öğrenciler sesleri, harfleri, kelimeleri, cümleleri ezberlemeye gerek kalmadan öğrendikleri için yöntem, anlama becerilerini geliştirmektedir.
- Türkçede her harf bir sese karşılık geldiğinden Ses Temelli Cümle Yöntemi Türkçenin ses yapısına uygundur.
- Öğrenciler süreçte hiç bir etkinliği bilinçsiz yapmamaktadırlar. Sürecin daima içindedirler. Bu sayede yöntem öğrencilerin dil gelişimine katkı sağlamaktadır.
- Öğrenciler yazmayla okuma arasındaki ilişkiyi görmektedirler, yazının harflerin birleştirilmesi ile okumanın ise seslerin birleştirilmesi ile meydana geldiğini anlamaktadır.
- Öğrencilerin sözlü dilden yazılı dile geçmesini kolaylaştırmaktadır
- Öğrencilerin ilk okuma-yazmayı öğrenme sürecinde bireysel, zihinsel ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamaktır (MEB, 2009).

2.4.2. Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Süreci

Bu yöntemle ilk okuma ve yazma öğretimi süreci 3 Aşamada gerçekleştirilmektedir. Bu aşamalar aşağıdaki gibi gerçekleşmektedir:

- 1) İlk okuma yazmaya hazırlık
  - a) Dinleme eğitimi çalışmaları
  - b) Parmak, el ve kol kaslarını geliştirme çalışmaları
  - c) Boyama ve çizgi çalışmaları
- 2) İlk okuma yazmaya başlama ve ilerleme
  - a) Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme
  - b) Harfi okuma ve yazma
  - c) Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma
  - d) Metin okuma
- 3) Bağımsız okuma ve yazma (MEB, 2017)

2.4.2.1. İlk Okuma Yazmaya Hazırlık

Bu süreçte okuma ve yazmaya başlamak için temel hazırlık etkinlikleri yapılmaktadır. Bu hazırlık, sürece sağlıklı bir başlangıç yapılması ve sürecin sağlıklı bir şekilde ilerlemesi adına oldukça önem arz etmektedir. İlk okuma ve yazmaya hazırlık süreci yaklaşık olarak iki haftalık bir süreyi kapsamaktadır. Ama okuma ve yazma öğretimi sürecine geçildiğinde sorunlar yaşamamak ya da sorunları minimuma indirmek için bu hazırlık sürecinin oldukça verimli geçirilmesi gerekmektedir. Hazırlık aşamasında okulun ve sınıfın tanıtılması, öğrencilerin birbirleriyle etkili iletişim kurabilecekleri ortamların oluşturulması, ve öğrencilerin sürece motive ettirilmesi oldukça önemlidir. Hazırlık aşamasında 2017 Türkçe Öğretim Programında belirlenen hazırlık sürecinde dinleme eğitimi, öğrencilerin parmak, el ve kol kaslarını geliştirme, boyama ve çizgi çalışmaları etkinlikleri yapılmaktadır.

2.4.2.1.1. Dinleme Eğitimi Çalışmaları

Hazırlık aşamasında uygulanan dinleme eğitiminde öğrencilere sesler öğretilmeden, doğal ve yapay ses kaynaklarından çıkan farklı sesler dinletilmelidir. Hangi ses dinletiliyorsa öğrencilerin o sesin kaynağını fark etmeleri sağlanmalıdır. daha sonra duyduğu sesleri tanıması, ayırt etmesi ve taklit etmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Dinleme eğitimi çalışmaları, öğrencilerin ilk okuma ve yazma öğrenirken sesler harfler arasındaki ilişkiyi daha kolay çözebilecekleri ve harfleri doğru seslendirebilecekleri nitelikte olmalıdır (MEB, 2017).

2.4.2.1.2. Parmak, El ve Kol Kaslarını Geliştirme

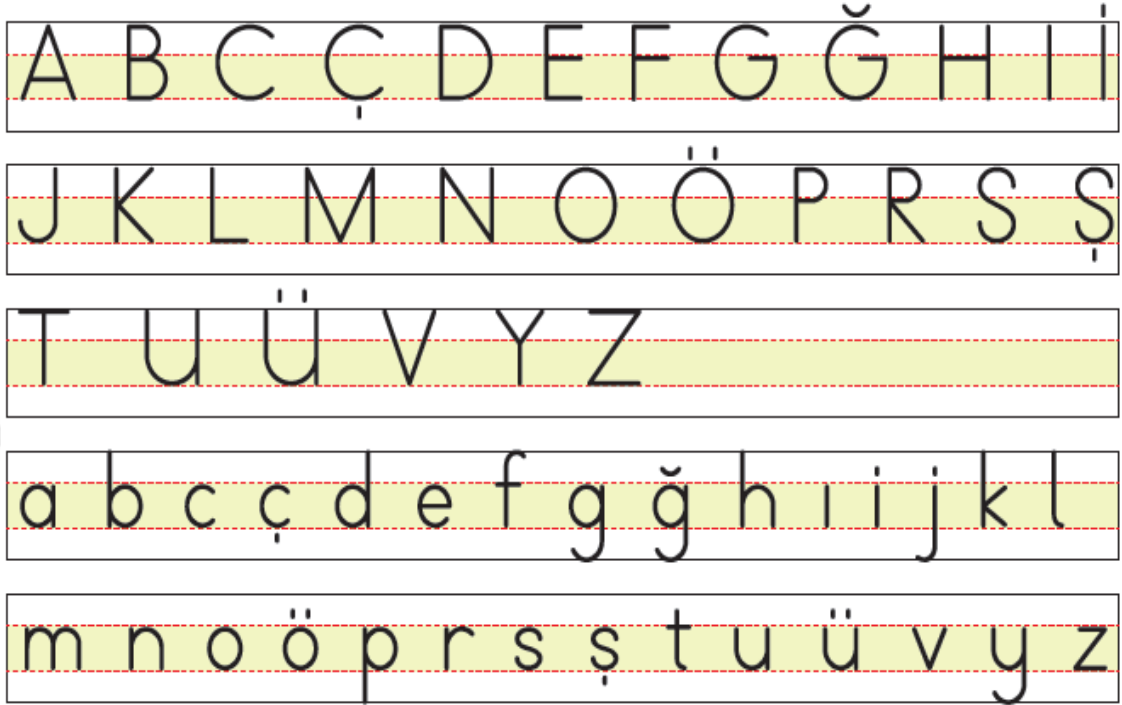
Hazırlık sürecinin parmak, el ve kol kaslarını geliştirme aşamasında öğrenci ilk okuma ve yazmaya ilk adımı atmış olur. Burada yapılacak ilk çalışmalar öğrencilerin kolaylıkla kullanabileceği büyük kalemler ve geniş kağıtlarla yapılmalıdır. Ardından bu kalemler normalleştirilmeli, kullanacakları alanlarda sınırlandırılmalıdır (Akyol, 2009: 93). Böylelikle çocukların büyük ve küçük kas gelişimleri gerçekleştirilmiş olacaktır.

2.4.2.1.3. Boya ve Çizgi Çalışmaları

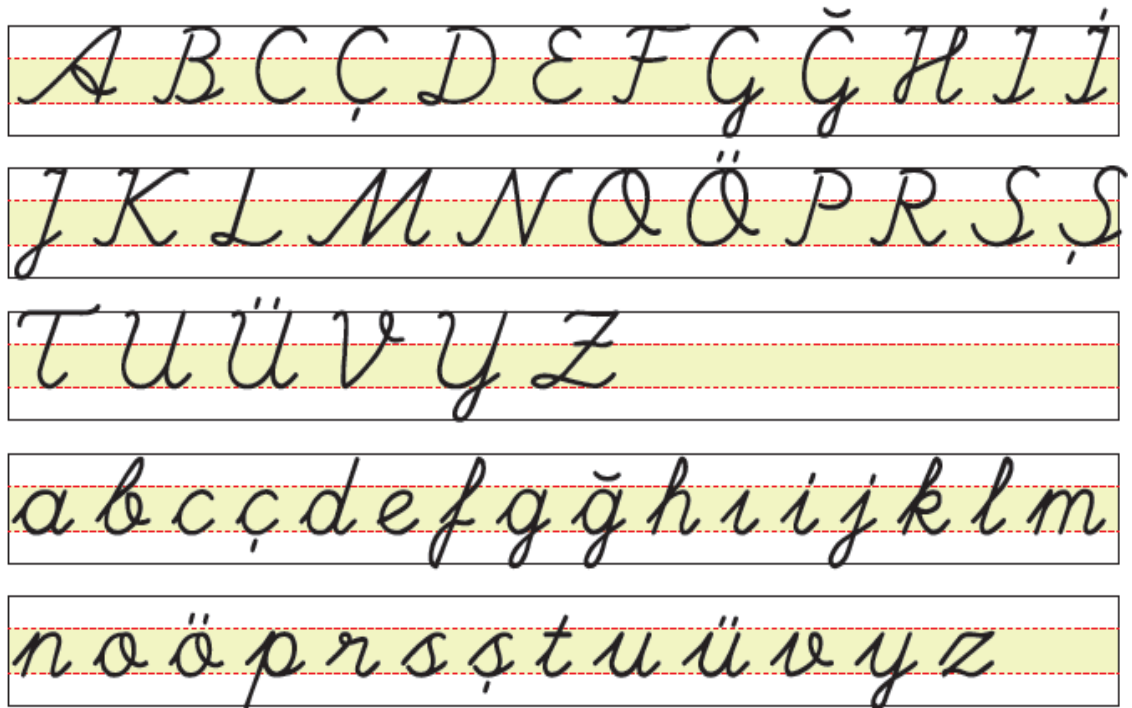
Hazırlık sürecinde son olarak boya ve çizgi çalışmaları yapılacaktır. yapılacak olan bu çalışmalar, hangi harf veya harfler öğretilecekse o harflerin yazım yönünü ve şeklini kavrayabilecek nitelikte olmalıdır. Birleşik eğik harflerin ve dik temel harflerin yazılış yönü ve şekli farklı olması sebebiyle süreç hangi stil ile devam edecekse yapılacak etkinlikler o yönde olmalıdır. Birleşik eğik yazı için biraz daha dalgalı, oval, eğik çizgiler çizdirilmelidir. Dik temel harfler için ise dik, eğik, oval ve yatay çizgiler çizdirilmelidir. Dik temel harflerin yazılış yönleri, soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru gösterilmelidir. Birleşik eğik harflerin yazılış yönleri farklılık gösterdiği için soldan sağa, sürekli ve eğik biçimde gösterilmelidir (MEB, 2017).

2.4.2.2. İlk Okuma Yazmaya Başlama ve İlerleme

İlk okuma ve yazma öğretiminde kullanılacak dik temel harfler Şekil 1’de, birleşik eğik harfler ise Şekil 2’de gösterilmiştir.

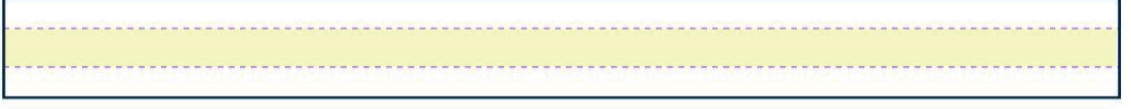

Şekil 1. TTKB Dik Temel Harfleri

Şekil 2. Birleşik Eğik Harfler

İlk okuma ve yazma öğretimi süreci boyunca dört çizgi, üç aralıktan oluşan standart yazı defteri kullanılmalıdır.

Şekil 3. Dört Çizgi, Üç Aralıktan Oluşan Yazı Defteri

Öğretimin devamında standart yazı defteri veya çizgili defter kullanma kararı, öğretmen ve öğrencilere bırakılmalıdır (MEB, 2017).

2.4.2.2.1. Sesi Hissetme, Tanıma ve Ayırt Etme

Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme aşamasında farklı birçok etkinlik yapılabilmektedir. Farklı ve dikkat çekici öykülerle, canlandırmalar yapılarak, tekerlemeler veya şarkılar söyleyerek ses hissettirme çalışmaları yapılabilir. Bununla birlikte öğrencilere öğretilen sesin olduğu kelimeler söylenir. Bu noktada kelime söylenirken öğretilen ses vurgulu bir şekilde söylenir. Böylelikle çocukların sesi hissetmeleri kolaylaştırılır. Ayrıca görsellerden faydalanarak sesi ayırt etme etkinlikleri yapılabilir. Öğretilen sesin bulunduğu ve bulunmadığı resimler gösterilerek sesi ayırt etmeleri sağlanır. (MEB, 2005).

2.4.2.2.2. Harfi Okuma ve Yazma

Sesi hissetme, tanıma ve ayırt etme çalışmalarının ardından harflerin okunması ve yazılması aşamasına geçilmelidir. Öğrenci yazma çalışmalarında harflerin yazım şekilleri, yönleri, geometrisi, eğimi, dikliği konusunda zorlanmamalıdır. Öncelikle öğrencilerin harfin temel formunu oluşturmaları beklenmelidir. İlk olarak büyük harfin yazımı daha sonra küçük harfin yazımı, yazım yönleriyle beraber gösterilmelidir. Harf öğretimi belirli bir sıraya göre yapılmalıdır. Bu harf gruplarıyla ilgili tablo aşağıda gösterilmiştir (MEB, 2017).

1. Grup	e, l, a, k, i, n	E, L, A, K, İ, N
2. Grup	o, m, u, t, ü, y	O, M, U, T, Ü, Y
3. Grup	ö, r, ı, d, s, b	O, R, İ, D, S, B
4. Grup	z, ç, g, ş, c, p	Z, Ç, G, Ş, C, P
5. Grup	h, v, ğ, f, j	H, V, Ğ, F, J

Şekil 4. Harf Grupları

2.4.2.2.3. Harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturma

Bu aşamaya 1. grubun 2. harfi olan "l" sesinin öğretiminden hemen sonra başlar ve bütün seslerin öğretimi boyunca devam eder.

Bu aşamada öğretilen sesleri kullanarak yeni heceler oluşturma çalışmaları yapılır. Ardından bu heceler kullanılarak anlamlı ve öğrenciler için daha kolay olabilecek kelimeler oluşturulur. Son olarak da bu kelimelerle yine anlamlı ve basit cümleler oluşturulur.

Bu süreçte en önemli unsur, oluşturulan hecelerin, kelimelerin ve cümlelerin açık, anlaşılır ve net olmasına özen gösterilmesidir. Oluşturulan hecelerde öğretilen sesin vurgulanarak öğretilmesi öğretimi kolaylaştıracaktır.

2.4.2.2.4 Metin Okuma

Metinlerde öğrenci için anlamlı olmayan cümlelerle metinler hazırlanmamalı ve okutulmamalıdır. Tekerleme, bilmece, sayışma, mani ve ninniler bu kapsamın dışındadır (MEB, 2017).

2.4.2.3. Bağımsız Okuma ve Yazma

Ses öğretimi tamamen gerçekleştirildikten sonra en az iki hafta kadar öğretmenle birlikte doğru ve etkili okuma etkinlikleri yapılmalıdır. Burada

öğretmenlerin dikkat etmeleri gereken nokta öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklar. Öğretmenler bu farklılıkları dikkate alarak farklı etkinlikler planlamalıdır. Bu süreçte öğretmenlere, ağırlıklı olarak tekerlemelerle devam etmeleri önerilmektedir. Okumayı geliştirmeye yönelik bu tekerleme, sayışma, ninni, bilmece ve maniler sürekli kullanılmalıdır (MEB, 2017).

Bu aşamada öğrencilere, birden uzun ve anlamlarını bilmedikleri kelimelerden oluşan metinler okutturulmaya çalışılmamalıdır. Bu durum öğrencinin okuma etkinliklerinden sıkılmasına ve bıkmaya; hatta kitaba ve okuma etkinliklerine karşı korku oluşturulmasına neden olabilir. Okuyacakları kitaplar renkli, eğlenceli, kısa ve bol resimli olmalıdır. Hayvanların olduğu kitaplarla okuma yapılması çocukların okumaya karşı olumlu bir tutum geliştirilmesini kolaylaştıracaktır (Akyol, 2009:130).

2.5. Eğitim Yazılımı

“Teknolojik değişimler, insanların çalışma tarzlarından, birbirleriyle iletişime ve boş zamanlarını değerlendirme biçimlerine kadar her şeyi değiştirmektedir. Bu değişimde bilgi, haberleşme ve multimedya teknolojilerinin etkileri bulunmaktadır (Kellner, 2002: 2(1)).”

Teknoloji alanındaki hızlı değişim ve gelişimler, bütün eğitim öğretim sürecini de etkilemiştir. Bu sebeple eğitim politikalarında değişikliğe gidilmektedir. Eğitim ve öğretim sürecinde bu teknolojik araçların kullanılması, geleneksel yöntemlere göre bir çok duyu organını işe koşması eğitim öğretim faaliyetlerini kolaylaştırmaktadır (Yanpar, 2006). Bu şekilde öğrenme daha eğlenceli ve etkili bir hal almıştır. Bu dünya genelindeki bütün ülkeleri etkilemektedir.

Bilgisayarların eğitim ortamında, öğrencilerin, bireysel farklılıkları dikkate alınarak, öğretime aktif olarak katılımını sağlayarak kullanılması ile Bilgisayar Destekli Eğitim Yöntemi'nden bahsedilir olmuştur.

Bilgisayar destekli eğitim, bilgisayar kullanarak eğitim etkinliklerinin yapıldığı, süreci olumlu yönde etkileyen, öğrenciyi daha fazla motive eden,

öğrencinin bireysel öğrenme hızına göre ilerleyebileceği, bireysel olarak öğrenme etkinliklerinin bilgisayar teknolojisi ile birleşmesinden oluşan bir öğretim yöntemidir. Bilgisayar destekli eğitim, süreçte öğrencilerin yazılımsal olarak programlanmış derslerle etkileşimde bulunduğu, ders öğretmenin rehber, bilgisayarın ise eğitim öğretim ortamı olduğu etkinlikler olarak da tanımlanabilir. Bilgisayar destekli eğitimde bilgisayar, öğretmenin zor fakat zorunlu bazı görevlerini üstlenerek ona destek olan bir öğretim aracı ve öğrenmenin olduğu bir ortam olarak kullanılmaktadır. Bu biçimde kullanıldığında bilgisayar öğretim sisteminin kitap, arkadaş, öğretmen gibi diğer bileşenlerinin yerine geçemez. Bu noktada önemle vurgulanması gereken nokta, bilgisayarın kitap, tepegöz, film vb. eğitim araçları gibi öğretmene yardımcı bir araç olmasıdır. Bilgisayar, bir öğretim yardımcısı olarak işlev görebilmekte ve öğretimi daha öğrenci merkezli hale getirebilmektedir (Gürol, 1990).

Bilgisayar destekli eğitim ile öğretim sırasında öğrenciler bilgisayarda programlanan dersler ile etkileşimde bulunurken öğretmen rehber, bilgisayar ise ortam rolünü üstlenir. Bilgisayar destekli eğitim'de konu, önceden hazırlanmış yazılımlarla öğretilir. Öğrencinin bilgisayar basındaki tepkileri göz önünde bulundurarak eğitim yazılımı ile etkileşimde bulunmasıyla öğrenme gerçekleşir.

Öğrenci sayısının giderek artması, zaman kavramının yetersiz kalması, bilginin çoğalması, içeriklerin kompleks bir hal alması, öğretmenlerin sayılarının yetersiz kalması, bireylerdeki farklılıkların önem kazanması gibi sebeplerden dolayı bilgisayarlarla eğitim önem kazanmıştır (Alkan, 1998, s:182, Akt: Yanpar, 2006).

Bu hızlı gelişim süreci ile birlikte bilgiye ulaşmaya ve bilgi paylaşımına ilişkin birçok uygulamayla internete entegre şekilde gelişmeye ve girdilerini internetten alır ürünlerini internete sunar halde işlemeye başlamıştır. Dünyada bilişim teknolojilerinde, yazılım sektörü ve telekomünikasyon alanlarındaki olağanüstü ilerlemeler eğitimin yapısını da değiştirmeye başlamıştır. Bunlarla birlikte geleneksel eğitim ortamlarının yerini web tabanlı eğitim yazılımlarının alması kaçınılmaz olacaktır.

Farklı şekillerde programlanmış yazılımlar, bilgisayar destekli öğretim ve öğretim sistemleri ile bütünleştirilmiş sistemler öğrencilere programlanmış okuma öğretimi sunmaktadır. Beceri temelli öğretim hizmeti, okuma yazma öğretiminin başından sonuna kadar geniş bir alanı kapsar. Eğitim yazılımları okuma yazma öğrenen çocukların sesleri hissetmelerini, sesleri tanımalarını, hece ve kelime oluşturmalarını ve okuduklarını anlamalarını kolaylaştırmaktadır. Bu alandaki gelişmeler gün geçtikçe artmakta ve eğitim yazılımları bilgisayara eğitim rolü kazandırmaktadır. Eğitimler sırasında anında dönüt vererek okumalarına yardımcı olmaktadır (Ertem, 2014).

Eğitim yazılımları çoklu öğrenme ortamlarına fırsat veren, öğrencileri derse güdülemede oldukça etkili uygulamalardır. Bu yazılımlar kendi içinde türlere ayrılmaktadır:

- a. Öğretici Yazılımlar
- b. Alıştırma ve Pratik Yapma Yazılımları
- c. Benzeşim Yazılımları
- d. Problem Çözme Yazılımları
- e. Eğitsel Oyunlar

a. Öğretici Yazılımlar: Öğrencilere belirli öğrenme amaçları temelinde gereksinim duyduğu tüm bilgiyi ve öğrenme etkinliklerini sunan yazılımlardır.

b. Alıştırma ve Pratik Yapma Yazılımları: Öğrencilere işlenmiş olan konularla ilgili tekrar ve alıştırma yapma olanağı sağlayan yazılımlardır.

c. Benzeşim Yazılımları: Gerçek yaşam ve durumların temsil edildiği ya da gerçeğe uygun durumların oluşturulduğu yazılımlardır.

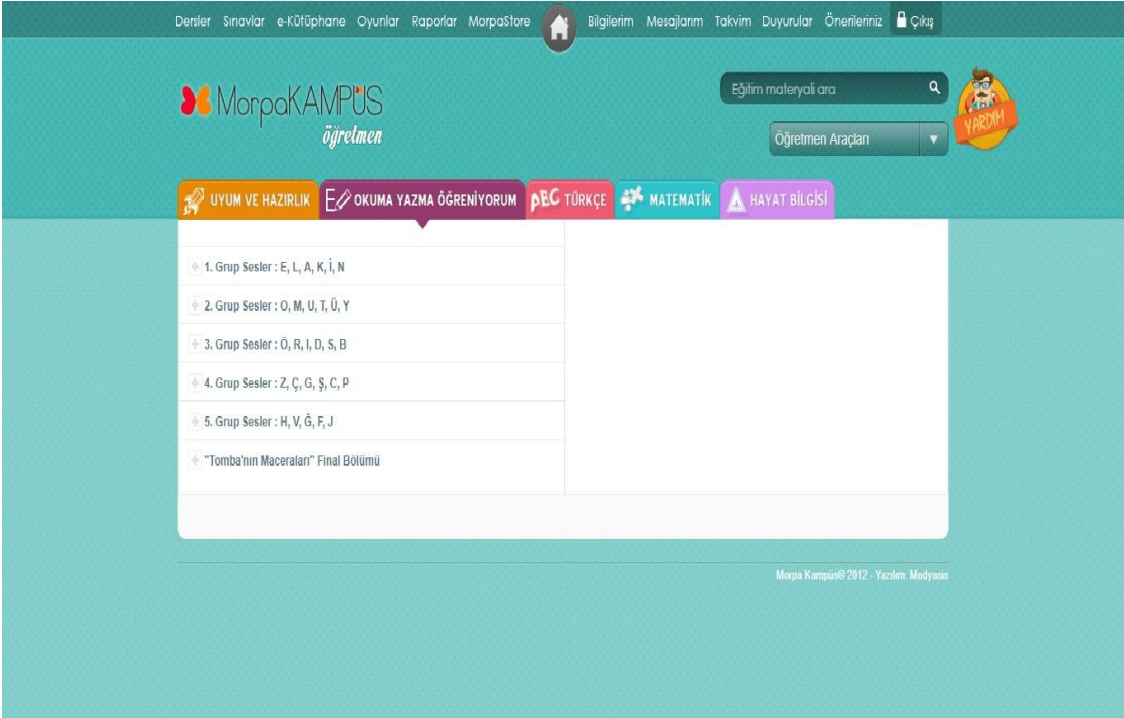
d. Problem Çözme Yazılımları: Öğrencilere problem çözme becerisi kazandırmak amacıyla hazırlanan yazılımlardır.

e. Eğitsel Oyunlar: Öğrenme etkinliklerine oyun özelliği verilerek hazırlanan ve öğrencilerin güdüleme düzeyini artırmayı hedefleyen yazılımlardır (Baysal, 2013).

Ülkemizde ilk okuma yazma öğretimi kapsamında birçok eğitim yazılımı bulunmaktadır. Eğitim Bilişim Ağı (EBA), Okulistik ve Morpa Kampüs bunlar içinde en yaygın olarak kullanılanlarıdır. Milli Eğitim Bakanlığı aracılığıyla kurulan EBA birebir ilk okuma yazma öğretiminden çok sisteme kayıtlı üyelerin gönderdikleri etkinliklerle tamamlayıcı faaliyet görevini görmektedir. Okulistik ve Morpa Kampüs ise ilk okuma yazma öğretiminin her aşamasında uygulamalarıyla etkili bir öğretim gerçekleştirmektedir.

2.5.1. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Eğitim Yazılımı Örnekleri

Şekil 5. İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Eğitim Yazılımı Örnekleri

The screenshot displays the MorpaKAMPÜS teacher interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Dersler', 'Sınavlar', 'e-Kütüphane', 'Oyunlar', 'Raporlar', 'MorpaStore', 'Bilgilerim', 'Mesajlarım', 'Takvim', 'Duyurular', 'Önerileriniz', and 'Çıkış'. The main header features the MorpaKAMPÜS logo and a search bar for 'Eğitim materyali ara'. Below the header, there are several tabs: 'UYUM VE HAZIRLIK', 'OKUMA YAZMA ÖĞRENIYORUM', 'TÜRKÇE', 'MATEMATİK', and 'HAYAT BİLGİSİ'. The 'OKUMA YAZMA ÖĞRENIYORUM' tab is active, showing a list of lesson groups:

1. Grup Sesler : E, L, A, K, İ, N
2. Grup Sesler : O, M, U, T, Ü, Y
3. Grup Sesler : Ö, R, I, D, S, B
4. Grup Sesler : Z, Ç, Ş, C, P
5. Grup Sesler : H, V, Ğ, F, J
"Tomba'nın Maceraları" Final Bölümü

At the bottom right, there is a small text: 'Morpa Kampüsü® 2012 - Yazılım: Medyasis'.

Kaynak: <http://morpakampus.com.tr>

İlk Okuma Yazma

İçerik Ara

1. GRUP SESLER: E, L, A, K, İ, N

- 'e' Sesi
- 'l' Sesi
- 'a' Sesi
- 'k' Sesi
- 'i' Sesi
- 'n' Sesi

2. GRUP SESLER: O, M, U, T, Ü, Y

3. GRUP SESLER: Ö, R, İ, D, S, B

4. GRUP SESLER: Z, Ç, G, Ş, C, P

5. GRUP SESLER: H, V, Ğ, F, J

Konu Anlatımı 4

Konu Anlatımı Mobil Uyumlu

1. 'e' sesi - Ses Çalışmaları

Konu Anlatımı Mobil Uyumlu

2. 'e' sesi - Yazma Çalışmaları

Konu Anlatımı Mobil Uyumlu

3. 'e' sesi - Metin

Detaylar

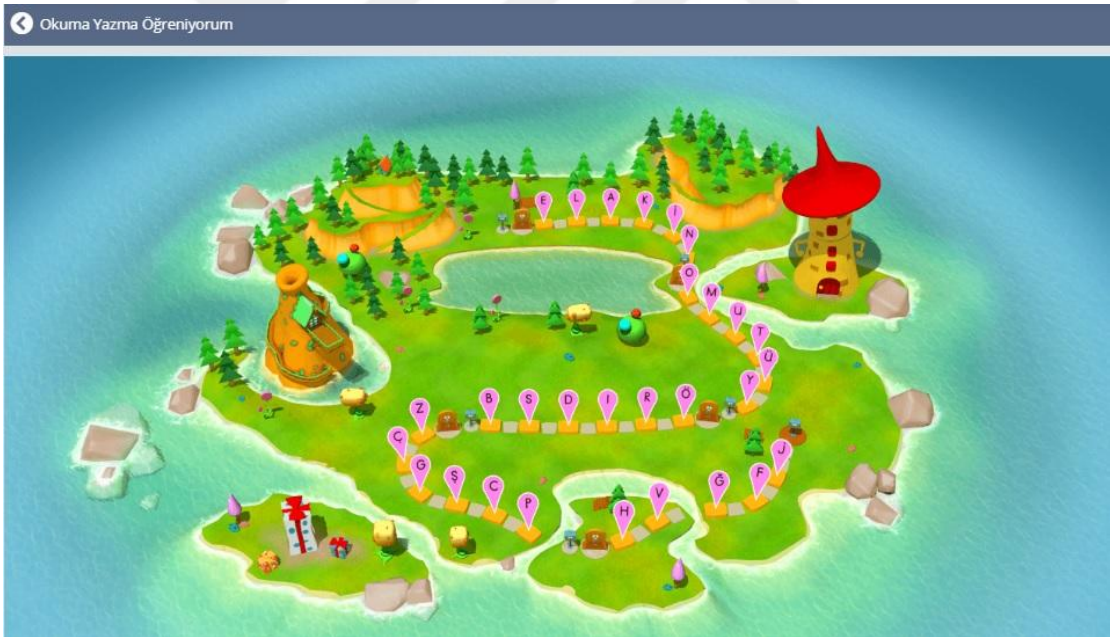
Detaylar

Detaylar

Konu Anlatımı Mobil Uyumlu

4. 'e' sesi - Akıcı Okuma

Kaynak: <http://okulistik.com>

<http://eba.gov.tr>

Teknolojik gelişmeler insan yaşamını oldukça kolaylaştırmıştır. Teknolojide meydana gelen bu gelişmeler hayatın her alanında etkisini gösterdiği gibi eğitim alanında da vazgeçilmez bir unsur olmaktadır. Eğitimin temelini oluşturan ilk okuma yazma öğretiminde teknolojinin bu imkanlarını kullanmak kaçınılmaz olmuştur. İlk

okuma yazma öğretiminde kullanılan bu eğitim yazılımları öğrenciyi motive etmenin yanı sıra kalıcılığı sağlamak adına çok büyük bir öneme sahiptir. Bu yazılımlar öğretmen açısından düşünüldüğünde, öğretmenin işini kolaylaştırmaktadır. Ancak bu noktada öğretmenler eğitim yazılımlarını ders esnasında sadece tamamlayıcı ve öğrenciyi motive edici bir unsur olarak görmelilerdir. Hiç bir zaman eğitim yazılımlarına bir eğitmen görevi vermemelilerdir.

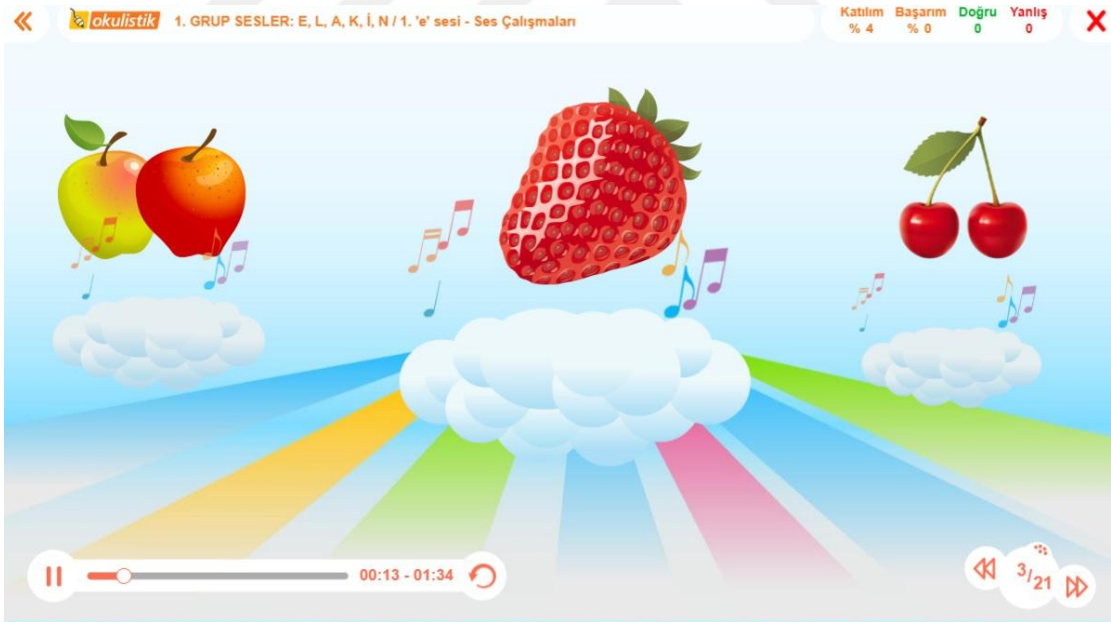
Eğitim yazılımlarında, öğrencilere sesi hissettirme çalışmaları sırasında şarkılar, sesle ilgili kısa animasyonlar ve bunlara benzer etkinlikler kullanılmaktadır. Şarkılarda ya da animasyonlarda öğrenilen ses yoğun bir şekilde kullanılarak öğrencilerin sesi hissetmeleri sağlanmaktadır. Yapılan bu faaliyetler öğrencileri oldukça motive etmekte ve öğrenilen sesi hissetmelerini kolaylaştırmaktadır.

Şekil 6. Eğitim Yazılımı ile Sesi Hissetme Örnekleri

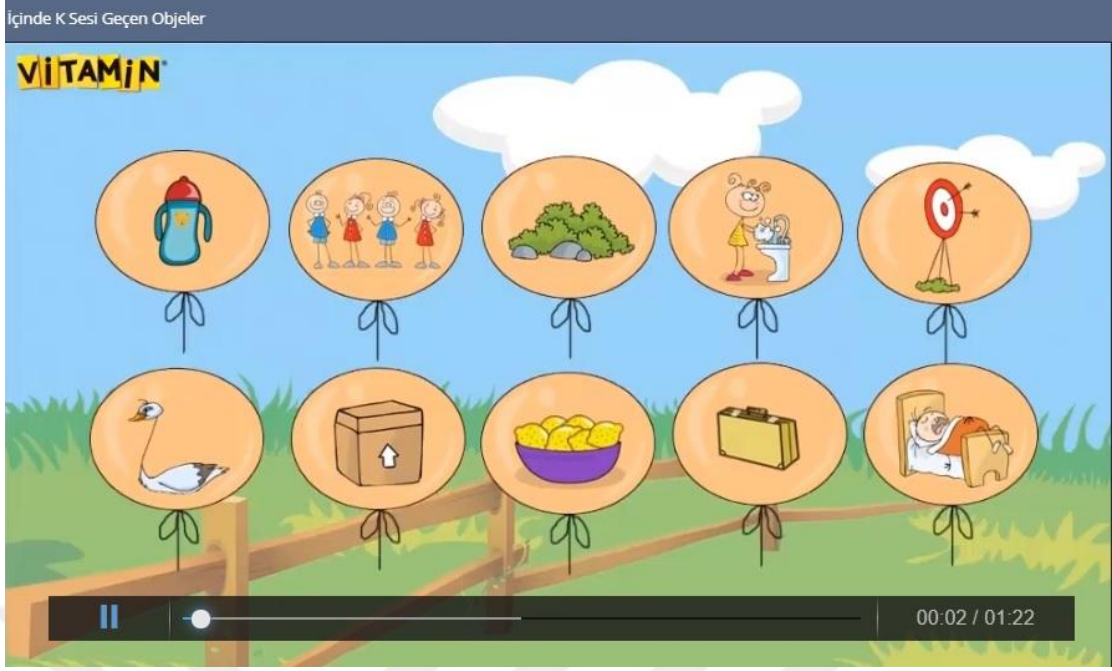

Kaynak: <http://morpakampus.com.tr>

Kaynak: <http://okulistik.com>

<http://eba.gov.tr>

Eğitim yazılımlarında ki birçok etkinlikle öğrenilen sesle ilgili kalıcılık sağlanmaktadır. Sesi hissetme etkinliklerinden bir diğeri de sesle ilgili bazı görseller sunarak, öğrenilen sesin varlıkların adlarında, başında mı, ortasında mı, sonunda mı olduğuyla ilgili soruların sorulduğu etkinliktir. Bu etkinlik öğrencinin öğrenilen sesi daha iyi hissetmesini kolaylaştırmaktadır. Ayrıca yazılımlarda ki sayısız tekrar olanağı öğrencilerin etkinliği devamlı olarak tekrar etmesi sağlanmaktadır.

Çalışmalar sırasında öğretmenler sözel pekiştiricilerle (aferrin, çok güzel, doğru gidiyorsun, mükemmelsin vs.) öğrencileri motive etmeli ve onların doğruyu bulmalarını kolaylaştıracak şekilde yönlendirme çalışmaları yapmalıdırlar.

Şekil 7. Eğitim yazılımı ile sesi tanıtmaya örnekleri

Kaynak: <http://morpakampus.com.tr>

okulistik 1. GRUP SESLER: E, L, A, K, İ, N / 2. 'e' sesi - Yazma Çalışmaları

Katılım % 0 Başarım % 0 Doğru 0 Yanlış 0

01:06 - 01:22

2/4

Kaynak: <http://okulistik.com>

<http://eba.gov.tr>

İlk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımlarıyla seslerin tanıtımı etkili olmaktadır. Öğrenilen sesin yazımının gösterilmesinin yanı sıra sürekli seslendirilmesi harfin öğrenilmesini kolaylaştırmaktadır. Yazılımdaki sınırsız tekrarlar birlikte öğretmenin de sesi sürekli vurgulayarak seslendirmesi öğrenimi iyice hızlandırmaktadır. Bu esnada dikkat edilmesi gereken nokta, seslerin doğru ve net bir şekilde seslendirilmesinin yapılmasıdır. Böylelikle yanlış öğrenmelerin önüne geçilmektedir.

Örneğin; 1. grup seslerinden "l" sesinin öğretiminden kısa bir süre sonra "n" sesi öğretimi gerçekleştirilmektedir. Bu iki sesin seslendirilmesindeki birbirine benzerlik öğrencilerin sesleri karıştırmalarına sebep olmaktadır. Bu yanlış öğrenmeleri gerek yazılımlarda ki tekrarları kullanarak gerekse de öğretmenlerin sesleri vurgulayarak sürekli tekrarlamasıyla gidermeliyiz.

Seslerin tanıtılması sırasında yazılımların yönlendirmesiyle öğrenciler sesleri defterlere yazmadan önce parmaklarıyla önce havada ardından sıraların üzerinde yazarak seslerin yazım yönünü hissetmeleri sağlanmaktadır. Öğretmenler de bu

etkinliklere ek olarak parmak boya larını kullanarak seslerin yazım yönünü öğretme yoluna gidebilirler.

Şekil 8. Eğitim yazılımı ile hece, kelime ve cümle oluşturma örneği

Kaynak: <http://morpakampus.com.tr>

ek

Ela ek.

00:26 - 02:03

Kaynak: <http://okulistik.com>

Kaynak: <http://eba.gov.tr>

Yazılımlarda yapılan etkinlikler belirli bir sırayla ve bol tekrarlarla gerçekleştirilmektedir. Sesin öğretilmesinin ardından önceki öğrenilen sesleri de işe koyarak hece, kelime ve cümle oluşturma çalışmaları yapılmaktadır.

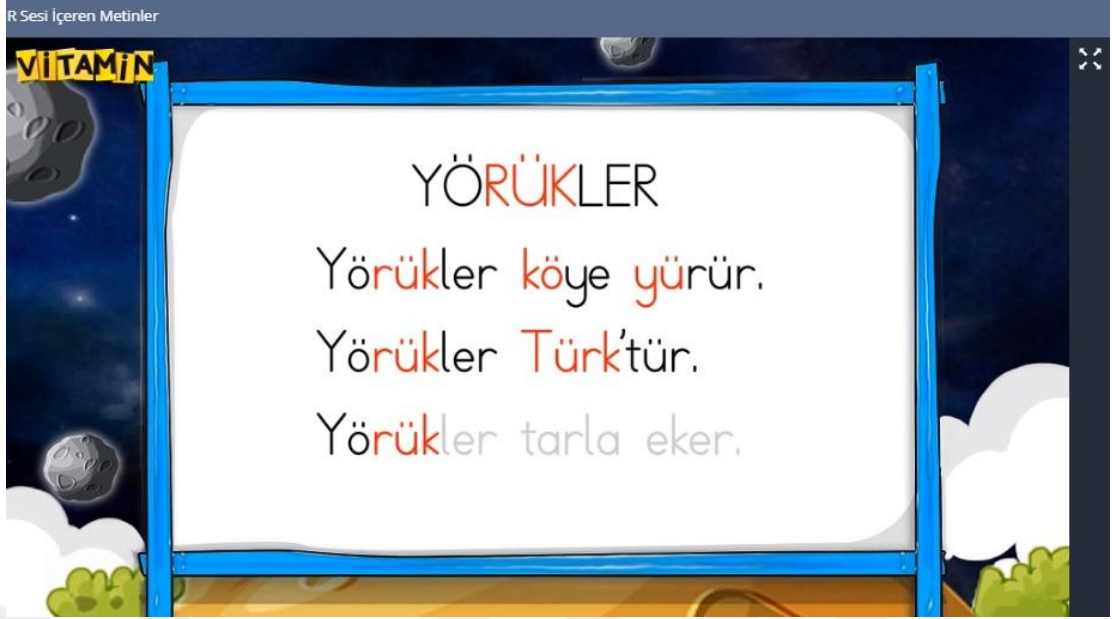
Bu aşamada da diğer aşamalarda olduğu gibi bol tekrar ve örnekle öğrenilen sesle ilgili hece, kelime ve cümle oluşturma çalışması yapılmaktadır. Yazılımların öğretmenlere sağladığı en büyük kolaylık bol tekrar ve öğrencileri motive eden etkinlikler. Yazılımlarla hazırlanan etkinliklerin oyun temelli olması öğrencileri öğrenilen seslere motive etmede oldukça etkilidir.

Yapılan çalışmaların sonunda öğretilen sesin yoğun olarak var olduğu metinlerle öğrencilerin sesi kavraması kolaylaşmaktadır. Bu metinlerde kullanılan görsellerle birlikte, sesin öğretilmesindeki kalıcılık en üst düzeyde gerçekleşmektedir. Metinlerdeki çeşitlilik öğrenciye farklı dünyalar sunmaktadır. Okuma sırasında metinlerdeki anlam bütünlüğü önemli olmakla birlikte ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinin sonunda bu bütünlük bir süre göz ardı edilebilir. İlk olarak öğrenmeyi hızlandırmak adına tekerlemeler, sayışmalar veya bilmeceler metin okuma sürecine dahil edilebilir.

Sekil 9. Eğitim Yazılımı ile Metin Okuma Örneği

Kaynak: <http://okulistik.com>

Kaynak: <http://eba.gov.tr>

2.6. İlgili Araştırmalar

2.6.1. Eğitimde Teknoloji Kullanımı ile İlgili Araştırmalar

Rowe'un (2007) "Semboller ve İşaretler: 3. Sınıf Sosyal Bilgiler İçeriği İçin Öğretim Yazılımı, Bir BDÖ Konu Testi Yazılımı" isimli çalışmasında, bazı sembollerin ve işaretlerin, araştırmacı tarafından hazırlanan bir yazılım aracılığıyla öğretiminin etkililiği araştırılmıştır. Bu yazılım 3. sınıf öğrencilerine, bazı sembollerin ve işaretlerin etkili öğretimini gerçekleştirmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın sonunda Sosyal Bilgilerde, sembol ve işaretlerin öğretimi konusunda bilgisayar destekli öğretimin oldukça etkili olduğu belirlenmiştir.

Kocadağ (2009), hazırladığı çalışmada, ilköğretim 4. Sınıf Fen ve Teknoloji dersinde interaktif eğitim yazılımları kullanımının kaynaştırma öğrencilerinin başarısına ve kalıcılığa etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Ankara Yenimahalle İlçesinden seçilen 3 okulun 4. sınıfındaki kaynaştırma öğrencilerinden, öğretmen görüşleri doğrultusunda ön test uygulanarak belirlenmiştir. Deney ve kontrol grupları için ön test uygulanan 60 öğrenciden 40 öğrenci seçilmiştir. Araştırma sonucunda, interaktif eğitim uygulamalarının öğrenci başarısı üzerinde olumlu etkisi olduğu belirlenmiştir.

Uygun (2008), tarafından yapılan bir çalışmada, geliştirilen bilgisayar destekli bir öğretim yazılımının ilköğretim 4. Sınıf öğrencilerinin kesirler konusundaki başarısına ve matematiğe karşı tutumuna etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 4. sınıfa giden 70 öğrenci oluşturmaktadır. Sınıflar deney ve kontrol grupları olarak rastgele yöntemle seçilmiştir. Araştırmanın sonunda, kesirler konusunun bilgisayarda hazırlanmış kesirler programı ile işlendiği deney grubu, geleneksel ders anlatımının kullanıldığı kontrol grubuna göre kesirlere karşı başarı testinde daha başarılı olmuştur.

Alacapınar'ın (2009) "Yapılandırmacı Yaklaşım ve Vitamin Yazılımına Göre Programın Değerlendirilmesi" adlı çalışmasında, 5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi bölgemizi tanıyalım temasıyla ilgili etkinliklerin ve bu tema ile ilgili vitamin yazılımının belirlenen hedefleri kazandırmaya anlamlı derecede katkısı var mıdır?" sorusunun cevabı aranmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Ankara'da bir ilköğretim okulunda okuyan 40 ilköğretim 5. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma deneysel araştırma olarak sürdürülmüştür. Araştırmada öğrenciler, TTNET Vitamin'in oldukça faydalı ve ilgi çekiçi olduğunu ifade etmişlerdir.

Caner (2008), tarafından yapılan "Canlıların Sınıflandırılması Konusunda Bilgisayar Destekli Materyal Geliştirilerek 5E Modeline Uygulanması ve Kavram Yanılgılarını Gidermedeki Etkililiği" isimli çalışmasında, süreci olumsuz olarak etkileyen değişkenlerden biri olan öğrenci kavram yanılgılarının belirlenerek, bu yanılgıların giderilmesi için animasyonların power point programda kullanılması ile oluşturulan bilgisayar destekli öğretim materyalleri geliştirmeyi, bu materyallerin yapılandırmacı kuramın 5E modeline göre hazırlanan etkinliklerin içerisinde yerleştirilecek olan yeni bir öğretim modelinin uygulanmasıyla, mevcut kavram yanılgılarını gidermeyi hedeflemiştir. Araştırma 60 beşinci sınıf öğrencisiyle yürütülmüştür. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara bağlı olarak, bilgisayar destekli materyalle zenginleştirilen ve 5E modeline göre oluşturulan yapılandırmacı öğrenme ortamının, "Canlıların Sınıflandırılması" konusu kavramlarının öğretiminde başarıyı yükselten ve mevcut kavram yanılgılarını gideren bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Köse, Ayas, Taş (2003), “Bilgisayar Destekli Öğretimin Kavram Yanılgıları Üzerine Etkisi: Fotosentez” adlı çalışmasında, lise son sınıftaki öğrencilerinin fotosentez konusuyla ilgili varolan kavram yanılgılarının giderilmesinde bilgisayar destekli öğretimin etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonunda bilgisayar destekli öğretimin, fotosentez konusunda ki kavram yanılgılarını gidermede etkili olduğu tespit edilmiştir.

2.6.2. Bilgisayar Destekli İlk Okuma ve Yazma Öğretimi ile İlgili Araştırmalar

Barr ve Johnson’a (1997) göre eğitimde bilgisayar kullanımı ülkelerin gelişmişlik düzeylerine göre farklılık göstermelidir. Barr ve Johnson, gelişmiş ülkelerdeki okullarda bilgisayar kullanarak ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini devam ettirmek öğrenciler üzerinde fazla bir etki yaratmayacaktır görüşünü savunmaktadırlar. Ancak geri kalmış ve imkanları kısıtlı olan ülkelerin okullarında, derslerde teknolojik araçları kullanmak daha etkili ve faydalı olacaktır.

Yalçın (2006) “Konuşma Tanıma Teknolojisi Yardımıyla İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerine İlkokuma Yazma Öğretimi için Yazılım Geliştirme” isimli çalışmasında, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan bir yazılım geliştirmiştir. Bu yazılımla, konuşmalar ekrana yazılabilmektedir. Konuşulan 10.000’e yakın kelime veya cümle ekrana yazılabilmektedir. Hazırlanan bu yazılımla ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini devam ettiren bir öğretmenin, öğrencilerin okuma ve yazma becerilerinde olumlu bir etki yaratacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Van Daal ve Reitsma (2000) tarafından bir anaokulunda, ses ve kelimeleri oluşturma öğrenimini destekleyen bir yazılım kullanılmıştır. Yapılan çalışmada, seslerle yazıyı ilişkilendiren, yazılımlar sayesinde öğrencilerin hikayelerdeki sesleri tanımaları, harfleri yazmaları, öykü dinlemeleri sağlanmıştır. Basit metinleri okuyup yazmalarını sağlayan bir yazılımla sesleri öğrenen çocukların, diğer çocuklara göre daha çok kelime okuyabildikleri ve harfleri daha iyi tanıdıkları tespit edilmiştir (Sherman vd., 2004, s. 7).

Grabe ve Grabe (1996) tarafından yapılan bir çalışmada, sesli ve sessiz harfleri öğretmek amacıyla öğrencilerin dikkatini çekecek ve onların öğrenmelerini kolaylaştıracak bir yazılım geliştirilmiştir. Geliştirilen yazılım aracılığıyla öğretim gerçekleştirilmiş ve öğrencilerin öğrenmelerinde olumlu etki yarattığı gözlenmiştir.

Aladağ (2012), tarafından yapılan "İlk Okuma Yazma Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi (Ağrı İli Örneği)" isimli çalışmasında, sınıf öğretmenlerinin, ilk okuma yazma öğretiminde bilgisayar destekli öğretim yöntemine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi ve bu görüşlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucuna göre, ilk okuma yazma öğretiminde bilgisayar destekli öğretim yönteminin öğrenciler üzerindeki etkisinin genel anlamda olumlu yönde olduğu belirlenmiştir.

Burns, Roe ve Ross (1996) yaptıkları çalışmada, öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini bilgisayar kullanarak devam ettirmeleri, öğrencilerin daha hızlı ve doğru okumalarını kolaylaştırmaktadır sonucuna ulaşmışlardır. (Sherman vd., 2004).

Gambrell, Morrow ve Pennington (2000) tarafından yapılan çalışmada, İlk okuma ve yazma öğretimi sürecini eğitim yazılımlarını kullanarak devam ettirmek öğrencilerin motivasyonunu daha da artıracaktır. Süreçte kullanılan bu yazılımlar, okuma ve yazmada zorlanan öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştıracaktır.

Labbo (1999) tarafından yapılan bir çalışmada, anaokulu öğrencileriyle okuma ve yazma çalışmaları bilgisayar kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Süreç sonunda öğrencilerin, metnin içeriğini anlamada gelişme gösterdikleri ve yazılımların öğrencilerin okuma ve yazma becerilerine katkıda bulunduğu sonucuna varılmıştır.

Yurtiçinde veya yurtdışında yapılan bu araştırmaların sonuçları incelendiğinde bilgisayar destekli eğitimin ve bilgisayar destekli eğitim sürecinde kullanılan yazılımların ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine olumlu katkılar sunduğu görülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Araştırmanın bu kısmında araştırma modeli, araştırmanın çalışma grubu, verilerin toplanması, toplanan verilerin analizinde kullanılacak istatistiksel tekniklere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel yöntemden faydalanılmıştır. Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamlarında objektif ve bütüncül olarak sunulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 39).

Araştırmada gözlem ve görüşme yapılmıştır. Görüşme, bireylerin farklı konulardaki bilgi, düşünce, tutum ve davranışları ile bunların olabilecek sebeplerinin belirlenmesinde en kısa yol olarak kullanılmaktadır (Karasar, 2009, s. 166). Gözlem ise TDK (2019)'de "Bir nesnenin, olayın veya bir gerçeğin, niteliklerinin bilinmesi amacıyla, dikkatli ve planlı olarak ele alınıp incelenmesi" şeklinde tanımlanmıştır. Nitel araştırma, araştırma deseninin oluşturulmasında ve araştırmanın gerçekleştirilmesinde araştırmacıya önemli esneklikler tanır. Araştırmanın her aşamasında duruma göre yeni yöntem ve yaklaşımlar geliştirme, araştırma deseninde değişiklikler yapma nitel araştırmanın temel özelliğidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006, s. 52)

3.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Çalışma grubunu kolay ulaşılabilir olması sebebiyle 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı'nda Niğde İli'nde Merkez ilçeye bağlı okullarda 1. sınıfı okutan 26 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Çalışma grubunu belirlerken alanında deneyimli ve okuma yazma eğitimi sırasında genel itibarıyla eğitim yazılımını kullanan gönüllü

öğretmenler tercih edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubuna ilişkin demografik bilgiler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kadın	8	30,77
Erkek	18	69,23
Toplam	26	100

Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin %30,77' sini kadın öğretmenler, %69,23' ünü ise erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Bu verilere göre araştırmaya katılan erkek öğretmen sayısının kadın öğretmen sayısından fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Hizmet Yılı Değişkenine Göre Dağılımı

Hizmet Yılı	f	%
(1-5)	2	7,69
(6-10)	4	15,38
(11-15)	3	11,54
(16-20)	5	19,23
(21-25)	9	34,62
(26-30)	2	7,69
(30+)	1	3,85
Toplam	26	100

Araştırmaya dahil edilen öğretmenlerin hizmet yılı değişkenine göre dağılımları incelendiğinde %7,69' unu 1-5 yıl hizmet süresine sahip öğretmenler, %15,38' ini 6-10 yıl hizmet süresine sahip öğretmenler, %11,54' ünü 11-15 yıl hizmet süresine sahip öğretmenler, %19,23' ünü 16-20 yıl hizmet süresine sahip öğretmenler, %34,62' sini 21-25 yıl hizmet süresine sahip öğretmenler, %7,69' unu 26-30 yıl hizmet süresine sahip öğretmenler, %3,85' ini ise 30 yıl ve daha fazla hizmet süresine sahip öğretmenler oluşturmaktadır. Bu verilere göre görüşme yapılan öğretmenlerin oransal olarak çoğunluğunu 21-25 yıl hizmet süresine sahip öğretmenler oluşturmaktadır.

Tablo 3. Araştırma Grubunun Mezun Olunan Program Değişkenine Göre Dağılımı

Mezun Olunan Program	f	%
Sınıf Öğretmenliği	21	80,77
Diğer	5	19,23
Toplam	26	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %80,77' sini Sınıf Öğretmenliği Programı'ndan, %19,23' ü ise diğer programlardan mezun olmuşlardır. Bu veriler sonucunda Sınıf Öğretmenliği Programı'ndan mezun olan öğretmenlerin sayısının, diğer programlardan mezun olan öğretmenlerin sayısından fazla olduğu görülmüştür.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini almak amacıyla, ilgili alanyazın taranarak ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış gözlem ve görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formunda 3 adet ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine ilişkin ve 4 adet de eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin soru bulunmaktadır (Bkz. Ek-1). Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımlarına ilişkin görüşleri alınmaya çalışılmıştır. Görüşme öncesinde görüşme hakkında kısaca bilgi verilmiş ve görüşmelerin kayıt cihazı ile kayıt altına alınacağı bildirilmiştir. Görüşmeler 4 dakika ile 13 dakika arasında sürmüştür. Görüşmeler genellikle öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda ve öğretmen odasında gerçekleştirilmiştir. Gözlem formu Yıldırım ve Şimşek (2016, s. 180) tarafından hazırlanan örnek gözlem formu esas alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan gözlem formunda, öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini nasıl yönlendirdikleriyle ilgili 4 adet ve eğitim yazılımlarını sürece nasıl dahil ettikleriyle ilgili 4 adet soru bulunmaktadır (Bkz. Ek-2).

3.4. Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşmeden elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Büyüköztürk vd. (2008) içerik analizinin belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olduğunu ifade etmişlerdir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Bu nedenle birbirine benzeyen veriler belirli kavram ve temalar çerçevesinde bir araya getirilip okuyucunun anlayacağı şekilde düzenlenerek yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 242). Yıldırım ve Şimşek'e (2016, s. 242) göre içerik analizinde nitel veriler dört aşamada analiz edilmektedir. Bu aşamalar ise şunlardır:

1. Verilerin kodlanması: Belirli bir kuramsal temeli olmayan konularda yapılan araştırmalarda toplanan verilerin tümevarımcı bir analize tabi tutulması sonucu araştırmacı tarafından ortaya çıkarılır. Tümevarımcı analizde kodlar doğrudan verilerden üretilir.
2. Temaların bulunması: Temaların bulunması için kodlar bir araya getirilir ve incelenir. Kodlar arasındaki ortak yönler bulunmaya çalışılır.
3. Kodların ve temaların düzenlenmesi: Araştırmacı topladığı verileri organize edebilecek bir sistem oluşturur, bu sisteme göre elde edilen verileri düzenler. Bu şekilde belirli olgulara göre verileri tanımlamak ve yorumlamak mümkün olabilir.
4. Bulguların tanımlanması ve yorumlanması: Araştırmacı elde ettiği veriler arasındaki neden-sonuç ilişkisi açıklamak, bulgulardan sonuçlar çıkarmak ve elde edilen sonuçların önemine ilişkin açıklamalar yapmak mecburiyetindedir.

Görüşmelerden elde edilen veriler yukarıdaki adımlar takip edilerek 6 hafta ara ile iki kez yapılmıştır. Görüşmelerin analizinin güvenilirliğini hesaplamak için iki analiz arasındaki uyum yüzdeleri hesaplanmıştır. Bu uyum yüzdesinin hesabı için aşağıda belirtilen formül kullanılmıştır (Miles ve Huberman, 1994, s.64):

$$\text{Güvenirlik} = \frac{\text{Görüş birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}}$$

Burada iki analiz sonucunda elde edilen aynı kodlar "görüş birliği", farklı kodlar "görüş ayrılığı" olarak ifade edilmiştir. Yapılan hesaplama neticesinde elde edilen güvenilirlik oranları aşağıdaki Tablo 4' te gösterilmiştir.

Tablo 4. Görüşme analizlerinin sonucunda hesaplanan güvenilirlik yüzdeleri

Öğretmenler	Güvenirlik
Öğretmen 1	88%
Öğretmen 2	100%
Öğretmen 3	80%
Öğretmen 4	92%
Öğretmen 5	100%
Öğretmen 6	75%
Öğretmen 7	72%
Öğretmen 8	83%
Öğretmen 9	75%
Öğretmen 10	93%
Öğretmen 11	85%
Öğretmen 12	77%
Öğretmen 13	83%
Öğretmen 14	77%
Öğretmen 15	100%
Öğretmen 16	83%
Öğretmen 17	83%
Öğretmen 18	73%
Öğretmen 19	93%
Öğretmen 20	92%
Öğretmen 21	88%
Öğretmen 22	80%
Öğretmen 23	78%
Öğretmen 24	83%
Öğretmen 25	100%
Öğretmen 26	86%
Ortalama	85,35%

Yukarıdaki tablo incelendiğinde analizlerin uyuşum yüzdelerinin %72 ile %100 arasında olduğu görülmektedir. Analizlerin uyuşum yüzdelerinin genel ortalaması ise %85,35 olarak bulunmuştur. Bu işlem sonucunda elde edilen uyuşum yüzdesinin %70 'in üzerinde çıkması, araştırma için güvenilir kabul edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994, s. 64). Bu ön koşula göre araştırmaların analizlerinden elde edilen uyuşum yüzdesinin oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Nitel araştırmalarda geçerlik ve güvenilirliğin artırılması için bazı önlemler alınmaktadır. Bu araştırmadan elde edilen verilerin güvenilirliğini artırabilmek için ise çalışılan durumla etkileşim süreci artırılmış ve "veri çeşitlenmesi" yapılmış yani verilerin toplanmasında birden fazla veri toplama yöntemi kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 278). Araştırmada etkileşim sürecini ve veri çeşitlenmesini artırabilmek için gözlem ve görüşme yapılmıştır. Yirmi altı öğretmenle görüşme yapılmış ve görüşme yapılan öğretmenlerden seçilen on öğretmenle farklı zamanlarda ve farklı sürelerde toplam 14 saat gözlem yapılmıştır. Elde edilen veriler birbirlerini destekler şekilde "Bulgular ve Yorum" bölümünde sunulmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen bulgulara ve bu bulguların yorumlamalarına yer verilmiştir. Bu doğrultuda ilk olarak araştırmanın çalışma grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin genel bilgilerine yer verilmiştir. Bunu için bilgilerin genelini görmek adına aşağıdaki tablo oluşturulmuştur (Tablo 5.).

Tablo 5. Görüşme Yapılan Öğretmenlere İlişkin Genel Bilgiler

Öğretmenler	Cinsiyet	Yaş	Hizmet Yılı	Mezun Olunan Program	Kullanılan Eğitim Yazılımı
Ö1	Kadın	50	(26-30)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö2	Kadın	38	(11-15)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö3	Erkek	46	(16-20)	Sınıf Öğretmenliği	EBA
Ö4	Erkek	46	(21-25)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, EBA
Ö5	Erkek	55	(26-30)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, EBA
Ö6	Erkek	26	(1-5)	Sınıf Öğretmenliği	EBA, Okulistik
Ö7	Kadın	40	(21-25)	Diğer	EBA
Ö8	Erkek	47	(21-25)	Sınıf Öğretmenliği	EBA
Ö9	Erkek	28	(6-10)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, EBA
Ö10	Erkek	33	(11-15)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, EBA, Okulistik
Ö11	Erkek	39	(16-20)	Diğer	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö12	Erkek	53	(21-25)	Diğer	EBA
Ö13	Erkek	25	(1-5)	Sınıf Öğretmenliği	EBA, Okulistik
Ö14	Erkek	45	(21-25)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, EBA, Okulistik
Ö15	Kadın	49	(21-25)	Diğer	Morpa Kampüs, EBA, Okulistik
Ö16	Erkek	43	(16-20)	Sınıf Öğretmenliği	Okulistik
Ö17	Erkek	39	(16-20)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö18	Erkek	47	(21-25)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö19	Kadın	45	(21-25)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö20	Kadın	52	(30+)	Diğer	Morpa Kampüs, EBA, Okulistik, Diğer
Ö21	Erkek	48	(21-25)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, EBA, Okulistik, Diğer
Ö22	Erkek	35	(6-10)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, EBA, Okulistik, Diğer
Ö23	Kadın	29	(6-10)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö24	Erkek	29	(6-10)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö25	Erkek	38	(16-20)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik
Ö26	Kadın	33	(11-15)	Sınıf Öğretmenliği	Morpa Kampüs, Okulistik

Ö1. 50 yaşında, 26-30 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, oldukça tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup, kurumun teknolojik altyapısı yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahtalar bulunmaktadır. Ancak okul il merkezinde olması itibariyle sınıf mevcudu kalabalıktır. Sınıfların bu şekilde kalabalık olması sebebiyle öğretmenin eğitim yazılımlarındaki etkinlikleri tam anlamıyla uygulaması pek mümkün değildir.

Ö2. 38 yaşında, 11-15 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup, teknolojik altyapısı yeterli düzeydedir. Sınıfında akıllı tahta mevcuttur. Öğretmenin yaşı itibariyle ve sorulara verdiği cevaplardan yola çıkarak eğitim yazılımları konusunda bilgisinin iyi düzeyde olduğu görülmüştür.

Ö3. 46 yaşında, 16-20 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup, teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Sınıfında akıllı tahta mevcuttur. Öğretmenin eğitim yazılımları hakkında bilgi sahibi olduğu gözlenmiştir. Ancak görüşme sonucunda bu yazılımları aktif bir şekilde kullanmadığı anlaşılmıştır.

Ö4. 46 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup, okulun teknolojik altyapısının oldukça iyi oluşu gözlenmiştir. Sınıflarında akıllı tahta mevcuttur.

Ö5. 55 yaşında, 26-30 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, oldukça tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyede olmadığı gözlenmiştir. Kurumda projeksiyon cihazı mevcut olup eğitim yazılımlarını kullanma noktasında sorunlar yaşanmaktadır. Bu sebeple eğitim yazılımlarındaki etkileşimsel uygulamaları kullanamadıkları görülmüştür.

Ö6. 26 yaşında, 1-5 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, genç bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkeze bağlı bir köy okuludur.

Ancak okul köy okulu olmasına rağmen teknolojik olarak oldukça yeterlidir. Sınıflarda akıllı tahta mevcuttur. Öğretmen eğitim yazılımlarını aktif bir şekilde kullanmaktadır.

Ö7. 40 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmamış bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkeze bağlı kasaba okuludur. Okul teknolojik altyapı itibariyle yeterli düzeyde değildir. Yalnızca belli bir sınıfta projeksiyon cihazının olması okuldaki öğretmenlerin eğitim yazılımlarını aktif bir şekilde kullanmasını engellemektedir.

Ö8. 48 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, tecrübeli bir öğretmendir. Bu öğretmenimizin çalıştığı kurum il merkezine bağlı kasaba okuludur. Okulun teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyede olmadığı gözlenmiştir. Kurumdaki bu yetersizlik öğretmenin eğitim yazılımlarını kullanmasını sınırlandırmaktadır.

Ö9. 28 yaşında, 6-10 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, genç bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkeze bağlı bir köy okulu olmasına rağmen teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Sınıflarda akıllı tahtaları mevcuttur. Bu olanaklar öğretmenin aktif bir şekilde eğitim yazılımını kullanmasını sağlamaktadır.

Ö10. 33 yaşında, 11-15 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezine bağlı bir köy okuldur. Kurum köy okulu olmasına rağmen teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahta mevcuttur. Bu olanaklar öğretmenin eğitim yazılımını aktif bir şekilde kullanmasını kolaylaştırmaktadır.

Ö11. 39 yaşında, 16-20 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmayan bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkezin kenar mahallesinde olan bir kurumdur. Okulun teknolojik altyapısı yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahta mevcuttur. Öğretmenimiz bu avantajları iyi değerlendiren ve eğitim yazılımlarını aktif bir şekilde kullanan bir öğretmendir.

Ö12. 53 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmamış tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkezin kenar mahallesinde olan bir kurumdur. Kurum teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahta mevcuttur. Öğretmenimiz görüşme sırasında sorulara cevap verme noktasında çekinceli cevaplar vermiştir. Bu sebeple verilen cevapların içtenlikle verildiği söylenemez.

Ö13. 25 yaşında, 1-5 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, genç bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkeze bağlı bir köy okuldur. Kurum köy okulu olmasına rağmen teknolojik altyapı itibariyle oldukça yeterli olduğu görülmüştür. Sınıflarında akıllı tahta mevcuttur. Öğretmenin sorulara verdiği cevaplardan yola çıkarak aktif bir şekilde eğitim yazılımlarını kullandığı düşünülmektedir.

Ö14. 45 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik altyapı olarak oldukça yeterli düzeydedir. Sınıflarında akıllı tahtanın yanı sıra etkinlikleri anlık olarak çıkartmak adına yazıcı mevcuttur. Öğretmenin yazılımları aktif olarak kullandığı ve eğitim yazılımlarıyla ilgili güncel gelişmeleri takip ettiği gözlenmiştir.

Ö15. 49 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmamış, tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahtanın yanı sıra yazıcı da mevcuttur. Öğretmenimiz eğitim yazılımlarını kullandığını belirtmiştir Ancak bu kullanımının ilk okuma ve yazma sürecinin belli dönemlerde olduğunu dile getirmiştir.

Ö16. 43 yaşında, 16-20 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik alt yapı itibariyle iyi seviyededir. Sınıflarında akıllı tahtanın yanı sıra yazıcı da mevcuttur. Bu sayede öğretmen eğitim yazılımlarını aktif bir şekilde kullandığını belirtmektedir.

Ö17. 39 yaşında, 16-20 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahtanın yanı sıra yazıcı da mevcuttur. Öğretmenin sorulara verdiği cevaplardan yola çıkarak ilk okuma ve yazma öğretimiyle ilgili güncel gelişmeleri takip eden ve bu konudaki sorunları giderme noktasında araştırmalar yapan bir öğretmendir. Bu noktada öğretmen aktif bir şekilde eğitim yazılımlarını kullanmaktadır.

Ö18. 47 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik altyapı itibariyle oldukça yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahta ve yazıcı mevcuttur. Eğitim yazılımlarını ilk okuma yazma sürecinin ilk aşamalarında aktif bir şekilde kullandığını belirtmiştir.

Ö19. 45 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahta mevcuttur. Öğretmenimiz yazılımları aktif bir şekilde kullandığını belirtmiştir.

Ö20. 52 yaşında, 30 yılı aşkın bir hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmayan, görüşme yapılan öğretmenler arasındaki en tecrübeli öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik altyapı itibariyle iyi bir seviyededir. Sınıflarında akıllı tahta mevcuttur. Öğretmenimiz tecrübesini de kullanarak ve gelişen teknolojiye ayak uydurarak eğitim yazılımlarını aktif bir şekilde kullandığını belirtmiştir.

Ö21. 48 yaşında, 21-25 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, tecrübeli bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezinde olup teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Sınıflarında akıllı tahta mevcuttur. Bu sayede eğitim yazılımlarını aktif bir şekilde kullandığını belirtmiştir.

Ö22. 35 yaşında, 6-10 yıl hizmet süresine sahip, Sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkeze bağlı bir köy

okulu olmasında rağmen teknolojik altyapı itibariyle oldukça yeterli seviyededir. Sınıflarda akıllı tahta mevcuttur. Öğretmenimiz bu sayede aktif bir şekilde eğitim yazılımlarını kullandığını belirtmiştir.

Ö23. 29 yaşında, 6-10 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş, genç bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkeze bağlı bir köy okuludur. Çalıştığı kurumun teknolojik olarak yeterli seviyede olmadığı gözlenmiştir. Sınıflarında seyyar olarak kullanılan projeksiyon cihazı mevcuttur. Öğretmenimiz bu sebeple eğitim yazılımlarını verimli bir şekilde kullanamadığını belirtmiştir.

Ö24. 29 yaşında, 6-10 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkeze bağlı kasaba okuludur. Okul teknolojik altyapı itibariyle yeterli düzeyde değildir. Sınırlı sayıda projeksiyon cihazının bulunması bazı zamanlar yazılımları kullanma yönünde bir engel teşkil etmektedir.

Ö25. 38 yaşında, 16-20 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum merkeze bağlı kasaba okuludur. Okul teknolojik altyapı itibariyle yeterli düzeyde değildir. Öğretmen yalnızca projeksiyon cihazını kullanmaktadır.

Ö26. 33 yaşında, 11-15 yıl hizmet süresine sahip, sınıf öğretmenliği programından mezun olmuş bir öğretmendir. Çalıştığı kurum il merkezine bağlı bir köy okuldur. Kurum köy okulu olmasına rağmen teknolojik altyapı itibariyle yeterli seviyededir. Bu olanaklar öğretmenin eğitim yazılımını aktif bir şekilde kullanmasını kolaylaştırmaktadır.

Yapılan bu çalışmada öğretmenlere 7 adet yarı yapılandırılmış görüşme sorusu yöneltilmiş ve bu sorulara verilen cevaplar içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analizler aşağıda soru soru ele alınmış ve yorumlanmıştır.

4.1. "Yenilenen öğretim programıyla birlikte ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini eğitim yazılımlarını kullanarak nasıl planlıyorsunuz?" Sorusunun Analizi

Yenilenen öğretim programıyla birlikte ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini eğitim yazılımlarını kullanarak nasıl planlıyorsunuz? Sorusuyla öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini eğitim yazılımlarını kullanarak nasıl planladıklarını belirlemek amaçlanmıştır. Sorulara verilen cevaplar neticesinde, "ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinin eğitim yazılımlarını kullanarak planlanması" teması altında, "planlamanın yazılıma bırakılması", "yazılımların süreçte aktif olarak kullanılması" ve "yazılımların sürece zaman zaman dahil edilmesi" kodlarıyla analiz edilmiştir. Analiz sonucu aşağıdaki Tablo 6.'da gösterilmiştir.

Tablo 6. İlk okuma ve yazma öğretim sürecini eğitim yazılımlarını kullanarak planlanması

TEMA	Kodlar	Frekans
	Yazılımların Sürece Zaman Zaman Dahil Edilmesi	14
İlk Okuma ve Yazma Öğretimi Sürecinin Eğitim Yazılımlarını Kullanarak Planlanması	Planlamanın Yazılıma Bırakılması	7
	Yazılımların Süreçte Aktif Olarak Kullanılması	5

Yapılan analiz neticesinde öğretmenlerin 14' ü ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarını zaman zaman kullandıklarını, 7' si ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinin planlamasını eğitim yazılımlarına bıraktıklarını, 5' i ise ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarını aktif olarak kullandıklarını

belirtmişlerdir. Sonuç itibariyle öğretmenlerin çoğunluğunun ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarını zaman zaman kullandıkları belirlenmiştir.

Bu süreçte eğitim yazılımlarını zaman zaman kullanan öğretmenlerimiz genellikle planlamayı kendi yöntemleri doğrultusunda yürüttüklerini belirtmişlerdir. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarını zaman zaman kullanan öğretmenlerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö3. *"Eğitim yazılımlarını ben planıma dahil ediyorum. Yani ben planımı yapıyorum. Ardından eğitim yazılımlarına inceliyorum. Planıma uygun görsel öğeleri, sunumlar veya videolar varsa onları kullanıyorum."* şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö5. *"Eğitim yazılımlarıyla ilgili bir planlama yapmıyorum. Kullandığım yazılımlar arasında Morpa Kampüs' ü söyleyebilirim. Orada da planlama zaten yapılmış. Bunu da bütün ders boyunca kullanmıyoruz ihtiyaç duyduğumuz zaman açıyoruz, kullanıyoruz. Ben kendi planlamamı yapıyorum ve planımın içine bu yazılımları dahil ediyorum."* şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö6. *"Konuyu kendim veriyorum. Ardından pratik olsun diye de Okulistik' ten Morpa Kampüs' ten faydalaniyorum. Pekiştireç amaçlı kendi planımın içine dahil ediyorum."* şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö7. *"Vereceğim sese göre önceden EBA' dan araştırma yapıyorum. Tekerlemeler, şarkılar ekleyerek, görseller, sınıf içi etkinlikler hazırlayarak bu siteleride kullanarak eğitim veriyoruz. Projeksiyonumuz var maalesef akıllı tahtamız yok henüz onun için uygulamaları çok kullanamıyoruz."* şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö8. *"Daha ziyade evde hazırlanarak geliyoruz. Bütün hafta boyunca öğreteceğimiz seslerin planını yapıyorum. Kullanacağım etkinlikleri evde hazırlayıp geliyoruz."* şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö9. "Eğitim yazılımlarında kullanılan teknikleri önceden belirliyorum. Ardın müfredata uygunluğuna karar veriyorum ve eğitim sürecini başlatıyorum. Yani eğitim yazılımlarını ben kendi sürecime dahil ediyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö10. "Öncelikler programları ilk okuma yazma öğretimi sürecinden önce inceliyorum. Ardından öğretime fayda sağlayacak etkinlikleri ders esnasında görsel olarak kullanıyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö11. "Eğitim yazılımlarını önceden inceliyorum. Vereceğim harfe göre hareket ediyorum. Yazılımları yetersiz gördüğüm noktalarda kendim takviyelerde bulunuyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö15. "Planımı yaparken onlara göre yapmıyorum. Zaman zaman onlardan faydalaniyorum. Öğretimi daha zor olan seslerde yazılımlardan faydalaniyorum. Ancak öğretimi kolay olan sesler de ise kendim anlatıyorum. Görsele ihtiyaç duyduğum seslerde yazılımları kullandım. Monoton olmamak için planımı yazılımlara göre yapmadım. Sürece zamanı geldiğinde dahil ettim." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö19. "Bu yazılımları daha çok görsel amaçlı kullanıyorum. Çocukların oradaki görseller, şarkılar, oyunlar daha dikkatlerini çekiyor. O yönde bunların daha faydalı olduğuna inandığım için kullanıyorum. Süreçte tamamen kullanmıyorum. Sesleri önceden kendim veriyorum. Ardından bunlardan görsel olarak destek alıyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö20. "Sene başında yıllık plan hazırlıyorum. Yıllık plana göre de gerekli görürsem yazılımları kullanıyorum. Birinci sınıf olduğumuz için zaman zaman okuma yazmada kullandım ağırlıklı olarak." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö22. "Önce işleyeceğim dersi araştırıyorum. Çocuklara faydalı olacağına inandığım etkinlikleri kullanıyorum. Yazılımlarda ki slaytlardan, etkinliklerden faydalaniyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö23. "Öncelikle planlamayı ben kendim yapıyorum. O gün hangi sesi anlatacaksam onunla ilgili çalışmaları yapıyorum. Gerekli gördüğüm zamanlarda sürece eğitim yazılımlarını dahil ediyorum. Bu ses öğretiminin ilk başlarında daha yoğun oluyor. Daha doğrusu seslerin öğretiminin çoğunda bu yazılımları sürece dahil ediyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö26. "Günlük planlama yapıyorum. Yani o gün hangi sesi öğreteceksem ona göre hazırlık yapıyorum. Bu bahsedilen yazılımları da sürecin ilk başların da aktif kullandım. Ama daha sonra gerekli gördüğüm zaman kullandım. Zaman zaman ben verdim sesi direkt." şeklinde görüş bildirmiştir.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde planlamayı eğitim yazılımlarına bırakan öğretmenler, sürecin hemen hemen her aşamasında eğitim yazılımlarının yaptığı plan doğrultusunda hareket ettiklerini belirtmişlerdir. Yazılımlardaki etkinlikleri tamamen uyguladıklarını ve bu etkinliklerin oldukça faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Süreci tamamen eğitim yazılımlarına bırakan öğretmenlerin görüşleri ise şöyledir:

Ö1. "Planlama noktasında, planlama işini eğitim yazılımını hazırlayan kişiler hazırlamışlar. harf gruplarına göre harflerin anlatımını gerçekleştirmişler. Harflere ait olan hikayeleri çocuklara dinletiyorum. Ayrıca hecelerin gösterildiği, kelimelerin yazıldığı aşamada eğitim yazılımlarını kullanıyorum." şekline görüş bildirmiştir.

Ö13. "Bu süreci yazılımlarla beraber planlıyorum. Sesi hissetme, sesin yazılışını gösterme ve sesin yazımında bu yazılımları sıklıkla kullanıyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö16. "Harf öğretiminde ilk olarak eğitim yazılımlarını kullanıyorum. Ardından ders kitaplarından devam ediyorum. Yani planlamayı eğitim yazılımlarına bırakıyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö17. "Bu süreçte ilk olarak Morpa Kampüs' ü, Okulistik' i kullandık. Ara ara internetten hazır fasikülleri kullandık. Bununla birlikte devletin vermiş olduğu kitapları da kullandık." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö18. "Başlangıçta eğitim yazılımlarını kullandım. Ardından ders kitabındaki etkinlikleri yaptım. Çocuklara bu sürede fotokopi kağıtları dağıtarak süreci devam ettirdim. Her sesin başlangıcında bu yazılımları kullandım." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö24. "Bu sürecin ilk başlarında çocuklar olayın farkına varamıyorlar. Bu yüzden bu yazılımların desteğiyle bu alışma sürecini kolay atlatıyorum. Seslerin öğretimi sırasında başlangıç olarak yazılımları aktif kullandım. Her ses için hikayeleri dinledik etkinlikleri yaptık. Yani ilk olarak planımı yazılımların planlamasına göre yaptım." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö25. "Bu süreci neredeyse tamamen eğitim yazılımıyla sürdürdüm. Yani hangi sesi öğreneceksek yazılımdaki adımları tek tek takip ettim. Onun haricinde kitaptaki etkinlikleri yaptık. Ben bazen etkinlik kağıtları verdim. Yani hemen hemen her şeyi yazılımlarla yaptık." şeklinde görüş bildirmiştir.

Yapılan çalışmada öğretmenlerin bazıları ise ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarını aktif olarak kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu öğretmenlerimiz yazılımlara genellikle sürecin başlarında ağırlık verdiklerini söylemişlerdir. Öğretmenlerimiz genellikle sürecin ilerleyen zamanlarında kendi planları doğrultusunda hareket ettiklerini ifade etmişlerdir. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarını aktif olarak kullanan öğretmenlerimiz şu şekilde görüş bildirmişlerdir:

Ö2. "Yazılımları kendi planlarım dışında ekstra olarak kullanıyorum. Genel olarak seslerin öğretilmesi sırasında çok iyi oluyor. Mesela benim çok net bir şekilde çıkaramadığım sesi bu yazılımlar çok güzel çıkarıyorlar. Harflerin yazılış yönlerini çok güzel gösteriyor. Bu yazılımları kendi planım dahilinde aktif olarak kullanıyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö4. "Görsel ağırlıklı eğitime önem verdiğim için özellikle Morpa Kampüs ve EBA' dan faydalaniyorum. Böylelikle daha fazla çocuğun dikkatini çekeceğimi düşünüyorum. Hemen hemen her gün seslerin öğretimi sırasında aktif bir şekilde kullanıyorum." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö12. "Milli Eğitim' in dağıttığı kitaplar ve planlar doğrultusunda kendi planımı hazırlıyorum. Özellikle seslerin öğretiminde ve metinlerin okunması sırasında EBA' dan sürekli faydalandım." şeklinde görüş bildirmiştir.

Ö14. "Bu yazılımları aktif olarak kullanıyorum. Planları bu yazılımlar doğrultusunda yapıyorum. Dikkat çekmek, motive etmek için bu yazılımları kullanıyorum. Ardından kendi çalışmalarımızı yapıyoruz." şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Ö21. "Planlamayı sene başında yapıyorum zaten. Sesleri ne zaman vereceğimiz önceden belli oluyor. Ama bu süreç öğrenciye göre de değişiyor. Bu yazılımları da süreçte sürekli kullanıyorum. Bol bol onların etkinliklerini kullanıyoruz." şeklinde görüş bildirmiştir.

4.2. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğretmen olarak karşılaştığınız güçlükler nelerdir?" Sorusunun Analizi

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğretmen olarak karşılaşılan güçlükler nelerdir? sorusuyla öğretmenlerin süreçte zorlandıkları konular belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlere yöneltilen bu soruya verilen cevaplar analiz edilmiş, "öğretmenlerin ilk okuma ve yazma sürecinde karşılaştığı sorunlar" teması altında, "süreçte sorun yaşayanlar" ve "süreçte sorun yaşamayanlar" olarak iki kategoriye ayrılmıştır. Süreçte sorun yaşayan öğretmenlerin sorunları ise, "bireysel farklılıklar", "özel eğitim öğrencileri", "sınıf mevcutları", uyum problemleri", "ailelerin ilgisizliği", "ücretli yazılımlar", " sınıf yönetimi", "sistem değişiklikleri", " süreçte hazırlık", " materyal eksikliği", "ses öğretim süreci" ve " ses gruplarındaki diziliş" olarak kodlara ayrılmıştır. Bu analiz sonucu Tablo 7' de gösterilmiştir.

Tablo 7. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar

TEMA	Kategori	Kodlar	Frekans
Öğretmenlerin İlk Okuma ve Yazma Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar	Sorun Yaşayanlar	Bireysel Farklılıklar	12
		Uyum Problemleri	7
		Ailelerin İlgisizliği	3
		Sürece Hazırlık	3
		Materyal Eksikliği	3
		Ses Öğretim Süreci	2
		Özel Eğitim Öğrencileri	1
		Sınıf Mevcutlar	1
		Ücretli Yazılımlar	1
		Sınıf Yönetimi	1
		Sistem Değişiklikleri	1
Ses Gruplarındaki Diziliş	1		
Sorun Yaşamayanlar	5		

Yapılan analizin neticesinde öğretmenlerin 21' i ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin 5' i ise ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde sorun yaşayan 12 öğretmen "bireysel farklılıklar", 7 öğretmen "uyum problemleri", 3 öğretmen "ailelerin ilgisizliği", 3 öğretmen "sürece hazırlık", 3 öğretmen "materyal eksikliği", 2 öğretmen "ses öğretim süreci", 1 öğretmen "özel eğitim öğrencileri", 1 öğretmen "sınıf mevcutları", 1

öğretmen "ücretli yazılımlar", 1 öğretmen " sınıf yönetimi", 1 öğretmen "sistem değişiklikleri" ve 1 öğretmen " ses gruplarındaki diziliş" noktasında sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin çoğunluğunun bireysel farklılıklar noktasında sorun yaşadıkları görülmektedir. Bu konuda sorun yaşayan öğretmenler bireysel farklılıkların, gerek öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri gerekse de bedensel gelişim farklılıklarından kaynaklı olduğunu belirtmişlerdir. Bireysel farklılıkların ardından öğretmenler en çok okul kültürüne uyum problemi yaşayan öğrencilerden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Bu nokta da ise öğretmenler bu sorunun kaynağının, anasınıfına gitmemek olduğunu ifade etmişlerdir.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde sorun yaşayan bazı öğretmenlerin yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinin hazırlık aşamasında ve materyal eksikliği noktasında sorunlar yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Yazma aşamasında, çizgi çalışmalarında, kalem tutma alışkanlığı kazandırma aşamasında zorlanıyorum. Ayrıca devletin verdiği materyaller, kitaplar bu noktada yetersiz kalıyor. Bunun için artı materyallere ihtiyaç duyuyorum."*

Ö2. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinin ses öğretimi aşamasında sorun yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Seslerin ilk öğretilmeye başlandığı sıralar kelimelerde, öğretilen sesin başında mı, ortasında mı, sonunda mı olduğu noktasında sorunlar yaşadım."*

Ö3. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde en çok öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkların olması noktasında sorun yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"İlk okuma yazma sürecinde öğrenci seviyelerinin farklı olması, öğrenme eşiklerinin farklı olması karşılaştığım en önemli güçlük oluyor. Bazısı 10 dakikada kavriyor bazısı 10 saatte kavrayamıyor. Bu kavrayamayan öğrenciyi geride bırakmamak gerektiğinden hemen kavrayan öğrenci boş kalmış oluyor. En büyük ikilemimiz bu noktada oluyor."*

Ö4. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kendisini zorlayan noktanın ailelerin ilgisizliği olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Özellikle ilgisiz velilerin öğrencileri"*

sıkıntı yaratıyor. Bizim gösterdiklerimiz evde tekrar edilmediği sürece unutulup geliyor. Biz burada çocuğa tekrar tekrar vermek zorunda kalıyoruz."

Ö5. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde sınıf mevcudunun fazla olması ve sınıftaki özel eğitim öğrencilerinin olması gereken sayının üstünde olmasını süreçte yaşadığı sorun olarak şu şekilde ifade etmiştir: *"kalabalık sınıflarda problemlili öğrenciler oluyor. Yönetmelik gereği 1 ya da 2 özel eğitim öğrencisi olması gerekirken, bazen bu sayıyı çok aşabiliyorlar. Sınıf mevcutları zorluyor. Bütün hepsiyle ilgilenmemiz mümkün olmuyor. öğrenci başı bir dakika ayırılmaz dersek bütün ders gidiyor."*

Ö6. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde yaşadığı sorunun öğrencilerdeki uyum problemleri ve ailelerinin ilgisizliği olduğunu şu şekilde ifade etmişlerdir: *"Öğrencilerdeki uyum problemleri, kalem tutmada zorlanmaları beni zorluyor. Psikolojik olarak bu süreci atlattıktan sonra süreç daha kolay ilerliyor. Ailelerin ilgisizliği de bizi oldukça zorluyor."*

Ö8. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde yaşadığı sorunun öğrencilerin bireysel farklılıkları ve okul kültürüne uyum problemi olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Ana sınıfına gelmeyen çocukların el kasları gelişmediği için onlara sesleri yazdırmak biraz sorun oluyor. Sınıf ortamına uyumları da sorun oluyor."*

Ö11. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kendisini zorlayan noktanın yazılımların ücretli olması ve ses öğretim sürecinde bazı sorunlar yaşaması olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Benim için bu yıl yaşadığım zorluk Morpa Kampüs' ün ücretli olması oldu. İlk grup seslerin öğretiminden sonra diğer grubun etkinliklerini ücretli yaptılar. İlk grubun ilk dört harfinin öğretiminde sorunlar yaşıyorum. Çocukları bunları kavratmak oldukça zamanımı alıyor. Çocukların bu seslerde ezber yapması bizi çok zorluyor."*

Ö12. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde yaşadığı sorunun süreçte kullanılan ses gruplarındaki seslerin veriliş sırası olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Bazı kelimelerin seslerini kavratmakta zorlandım. Bir de ilk başlarda daha yumuşak sessiz*

harflerin verilmesi daha doğru olur. İlk gruplardaki sert ünsüzleri kavratmak zor oluyor."

Ö19. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde yaşadığı sorunun öğrencilerdeki uyum problemleri, ailelerinin ilgisizliği ve sınıf yönetimi olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Veli desteği bu süreçte çok önemli. Evde destek görmeyen çocukların öğrenmesinde güçlük yaşadık. Bunun dışında sınıf kontrolünde zorluk yaşıyorum. Çünkü çocuklar sosyal olarak sınıf ortamına uyumlu değiller. Beni en çok zorlayan bu süreçte çocukların dikkatini toplamak oldu."*

Ö22. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde yaşadığı sorunun öğrencilerin bireysel farklılıkları ve sistem değişiklikleri olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Çocukların hazırbulunuşluk seviyeleri farklı oluyor. Köyde olduğumuz için bazıları anasınıfına gitmemiş oluyor. Bu fark bizi zorluyor. Bu sistem değişiklikleri zorluyor. El yazısı, düz yazı bu geçişler bizi zorluyor."*

Yapılan görüşmeler neticesinde Ö15, Ö16, Ö18, Ö20 ve Ö21 ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde sorun yaşamadıklarını ifade etmişlerdir.

4.3. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler nelerdir?" Sorusunun Analizi

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler nelerdir? sorusuyla öğrencilerin süreçte zorlandıkları konular belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlere yöneltilen bu soruya verilen cevaplar analiz edilmiş, "öğrencilerin ilk okuma ve yazma sürecinde karşılaştığı sorunlar" teması altında, "parmak kaslarının gelişimi", "dikkat dağınıklığı", "okul kültürüne uyum", "özgüven eksikliği", "sesi hissetme", "sesi tanıma", "harfi okuma", "harfi yazma", "hece veya kelimeleri yazma", "hece veya kelimeleri okuma" ve "okuduğunu anlama" kodlarına ayrılmıştır. Bu analiz sonucu Tablo 8. ' de gösterilmiştir.

Tablo 8. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin yaşadıkları sorunlar

TEMA	Kodlar	Frekans
Öğrencilerin İlk Okuma ve Yazma Sürecinde Karşılaştığı Sorunlar	Parmak Kaslarının Gelişimi	12
	Hece Ya da Kelimeleri Okuma	10
	Harfi Yazma	7
	Hece ya da Kelimeleri Yazma	5
	Sesi Hissetme	5
	Harfi Okuma	4
	Okul Kültürüne Uyum	4
	Sesi Tanıma	3
	Dikkat Dağınıklığı	2
	Okuduğunu Anlama	2
Özgüven Eksikliği	1	

Görüşmelerin analizi incelendiğinde 12 öğretmen öğrencilerin parmak kaslarının gelişimiyle ilgili sorunlar yaşadığını, 10 öğretmen öğrencilerin hece ya da kelimeleri okuma noktasında sorunlar yaşadıklarını, 7 öğretmen öğrencilerin harfi yazma aşamasında sorunlar yaşadığını, 5 öğretmen öğrencilerin hece ya da kelimeleri yazma aşamasında sorunlar yaşadıklarını, 5 öğretmen öğrencilerin sesi hissetme aşamasında sorunlar yaşadığını, 4 öğretmen öğrencilerin harfi okuma aşamasında sorunlar yaşadığını, 4 öğretmen öğrencilerin okul kültürüne uyum noktasında sorunlar yaşadığını, 3 öğretmen öğrencilerin sesi tanıma noktasında sorunlar yaşadığını, 2 öğretmen öğrencilerin dikkat dağınıklığı sorununu yaşadığını, 2 öğretmen öğrencilerin okuduğunu anlama noktasında sorunlar yaşadıklarını, 1 öğretmen ise çocukların özgüven sorunu yaşadığını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin ağırlıklı olarak parmak

kaslarının gelişiminin tam olarak gerçekleşmemesinden kaynaklı sorunlar yaşadığı belirlenmiştir.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin bazı öğretmenlerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin parmak kaslarının gelişiminden kaynaklı sorunlar ve dikkat dağınıklığı yaşadıklarını şu şekilde ifade etmişlerdir: "*Öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler, çocuklar parmak kaslarının gelişimiyle ilgili sorunlar yaşıyorlar. Özellikle biz oyun hamuru istiyoruz ki parmak kasları gelişsin diye. Bir de etkinlikler sırasında çok çabuk sıkılıyorlar. Bunun için de farklı etkinlikler yapmak gerekiyor.*"

Ö2. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin sesi hissetme noktasında sıkıntı yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğrencilerde sesleri bulma noktasında zorlandılar. Yani sesleri, kelimelerin başında, ortasında, sonunda bulmakta zorluk yaşadılar. O da başlarda yaşandı.*"

Ö4. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin okul kültürüne uyum sağlama noktasında sorun yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğrenciler ilk zamanlar zorluk yaşıyor. Kalabalık bir ortama geliyor ilk defa ve üstüne bir yük biniyor. Ama zamanla da bu yaşadıkları alışma zorluğunu bir şekilde aşıyoruz. Yani okul hayatına alışmada zorluk yaşıyorlar.*"

Ö5. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin harfi okuma ve parmak kaslarının gelişiminden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: "*İlk zamanlarda 66 aylık öğrenciler zorlanıyorlar. gelişimleri geri olduğu için zorlanıyorlar. Bu da onları kalem tutmada ya da bazı sesleri çıkarmada zorlanıyorlar.*"

Ö6. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin harfi okuma ve yazma noktasında sorunlar yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğrenciler genellikle*

ünsüz harflerin sesini çıkarmada zorlanıyorlar. Onları tanımada zorlanıyorlar. Mesela "b" sesi ve "d" harfinin sesini hem çıkarırken hem de yazarken zorlanıyorlar."

Ö9. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin özgüven eksikliği yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: *"Çocuklardaki kendine güven ve çekingenlik sorunu önemli bir sorun. Öğrenci öğrenebileceğine inanmadığı zaman onu eğitim sürecine dahil etmek oldukça zor oluyor. Hele hele çekingen öğrencilerin kendini yetersiz hissetmesi hep "acaba" ile başlayan düşünceler onların daha geç öğrenmesine neden oluyor."*

Ö10. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin sesleri tanıma aşamasında ve parmak kaslarının gelişiminden kaynaklı sorunlar yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Sesleri tanımada zorlanıyorlar. Sesleri karıştırabiliyorlar. Yazarken parmak kasları gelişmemiş olan öğrenci oldukça zorlanıyor."*

Ö11. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin hece ya da kelimeleri okuma noktasında sorunlar yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: *"Yine çocuklar ilk grup seslerde zorlanıyorlar. Bu seslerin öğretiminde kullanılan kelimeler hemen hemen aynı kelimeler oldukları için çocuklar okurken karıştırıyorlar. Bütün kelimeler ya "Ela" oluyor ya "lale" oluyor bunları hep birbirlerine karıştırıyorlar. Bu dönemde çocuklar okumadan ziyade yazmayı tercih ediyorlar. O yüzden okuma yaparlarken sıkıntı çıkarıyorlar. İsteksiz davranıyorlar. Bir de anasınıfına giden çocukla gitmeyen çocuk çok fark ediyor. Ana sınıfına giden çocuk biraz daha hazır bir şekilde geliyor. Bu çok belli oluyor."*

Ö15. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin hece ve kelimeleri yazma noktasında ve parmak kaslarının gelişiminden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını şu şekilde ifade etmişlerdir: *"Çocuklar ise yazmada zorlandılar. Kelimelerdeki harfleri eksik yazdılar. Dikte çalışmalarında zorluk oldu. Çoğu anasınıfına gitmişti. Ancak bazıları boş gitmiş gelmiş. Kalem tutmayı dahi öğrenememişler. Kalem tutamayan çok kişi vardı."*

Ö17. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin okuduğunu anlama noktasında sorunlar yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: *"En büyük sıkıntımız şu: Velinin sistemi bilmemesi. Mesela "b" sesini öğretirken velinin bunu "be" diye vermesi. Bu da yanlış öğrenmelere sebep oluyor. Bir de bence en büyük sorun okuduğunu anlamama. Bunun en büyük nedeni bence ses temelli cümle yöntemi. Bu sistemde çocuklar çok çabuk okumayı öğreniyor. Ama okuduğunu anlayamıyor. Süreç çok kısa. Eskiden tündengelim vardı. Çocuklar geç öğreniyorlardı. Ama anlayarak okuyorlardı."*

Ö21. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin parmak kaslarının gelişiminden kaynaklı sorunlar yaşadıklarını, okul kültürüne uyma noktasında, hece veya kelimeleri okuma ve yazma aşamalarında ve okuduğunu anlama noktasında sorunlar yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: *"Küçük yaş grubundaki çocuklar okula uyumda, kalem tutmakta, okumakta, yazmakta, yönergelere uymakta zorlanıyorlar. Daha önceki yıllarda tündengelim yöntemiyle okuma yazma öğretiyorduk. Şimdi ise ses temelli olarak öğretiyoruz. Bunda çocuklar sesleri birleştiriyorlar. Ama çok fazla heceleyerek okudukları için anlamlı ve hızlı okuma daha geç zamana kalıyor. Bütünü algılayamıyorlar. Okuduğunu anlamada, algılamada sorun yaşıyorlar."*

Ö23. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin parmak kaslarının gelişiminden kaynaklı sorunlarının yanında, sesi hissetme, sesi tanıma, hece veya kelimeleri okuma ve yazma aşamalarında sorunlar yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrencilerde yine aynı noktada sorun yaşıyorlar. Yani kalem tutmada, yazı yazmada okumada zorlanıyorlar. Bu zorluk daha ziyade ses öğretiminin ilk safhalarında oluyor. Çocuk sesi hissetmede, sesi tanımada, sesi yazmada zorluk yaşıyor. Okuma noktasında ise sesleri, heceleri, kelimeleri birleştirmede sorun yaşıyorlar."*

Ö24. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin parmak kaslarının gelişiminden kaynaklı sorunlarının yanında, okul kültürüne uyum, hece veya kelimeleri okuma ve yazma noktalarında sorun yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: *"Aynı şeyler işte. Ana sınıfına gitmedikleri için kurallara uyamadılar, kalem*

tutamadılar, yazıyı yazmakta zorlandılar. Harfleri öğrettikçe de sesleri birleştirirken, kelimeleri yazarken ya da onları okurken sorun yaşadılar."

4.4. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğrenciler açısından değerlendirebilir misiniz?" Sorusunun Analizi

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğrenciler açısından değerlendirebilir misiniz? sorusuyla ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarının öğrenciler açısından olumlu ve olumsuz yanları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin verdiği cevaplar analiz edilmiş ve "eğitim yazılımlarının öğrenciler açısından değerlendirilmesi" teması altında yazılımın "olumlu yönleri" ve "olumsuz yönleri" olarak iki kategoriye ayrılmıştır.

Yazılımların "olumlu yönleri" kategorisi ise "somutlaştırma", "farklılık kazandırma", "bireysel farklılıkları en aza indirme", "dikkat çekme", öğrenilenleri uygulama fırsatı", "birçok farklı duyu organına hitap etme", "motive etme", "destekleyici olma" kavramlarıyla kodlanmıştır.

Yazılımların "olumsuz yönleri" kategorisi ise "olumsuz yönleri var" ve "olumsuz yönleri yok" şeklinde iki alt kategoriye ayrılmıştır. "Olumsuz yönleri var" alt kategorisi "yanlış kullanımdan kaynaklı sıkılma", "uygulanabilir olmama", "zaman alıcı olma", "ücretli olma", "etkinliklerin dağılımındaki eşitsizlik", "yetersiz kalma" ve "farklılıkları gözetmeme" kavramlarıyla kodlanmıştır. Yapılan bu analiz aşağıdaki Tablo 9 ve Tablo 10' da gösterilmiştir.

Tablo 9. Eğitim yazılımlarının öğrenciler açısından olumlu yönleri

TEMA	Kategori	Kodlar	Frekans
Eğitim Yazılımlarının Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi	Eğitim Yazılımlarının Olumlu Yönleri	Dikkat Çekme	13
		Birçok Farklı Duyu Organına Hitap Etme	6
		Motive Etme	5
		Somutlaştırma	3
		Bireysel Farklılıkları En Aza İndirme	3
		Destekleyici olma	2
		Farklılık Kazandırma	1
		Öğrenilenleri Uygulama Fırsatı	1

Tablo 10. Eğitim yazılımlarının öğrenciler açısından olumsuz yönleri

TEMA	Kategori	Alt Kategori	Kodlar	Frekans
Eğitim Yazılımlarının Öğrenciler Açısından Değerlendirilmesi	Eğitim Yazılımlarının Olumsuz Yönleri	Olumsuz Yönleri Var	Yanlış Kullanımdan Kaynaklı Sıkılma	8
			Uygulanabilir Olmama	1
			Zaman Alıcı Olma	1
			Ücretli Olma	1
			Etkinliklerin Dağılımındaki Eşitsizlik	1
		Olumsuz Yönleri Yok	Yetersiz Kalma	1
			Farklılıkları Gözetmeme	1
				12

Yapılan analiz neticesinde görüşmeye katılan öğretmenlerin hepsi ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının öğrenciler açısından olumlu yönlerinin olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte öğretmenlerin 14' ü bu olumlu yönlerinin yanı sıra eğitim yazılımlarının olumsuz yönlerinin de olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin 12' si ise yazılımların herhangi bir olumsuzluğunun olmadığını söylemişlerdir.

Süreçte kullanılan eğitim yazılımlarının, öğrenciye en çok "dikkat çekme" noktasında fayda sağladığını belirten öğretmen sayısı 13' tür. Bununla birlikte 6 öğretmen "birçok farklı duyu organına hitap etme", 5 öğretmen "motive etme", 3 öğretmen "somutlaştırma", 3 öğretmen "bireysel farklılıkları en aza indirme", 2 öğretmen "destekleyici olma", 1 öğretmen "farklılık kazandırma" ve 1 öğretmen ise "öğrenilenleri uygulama fırsatı" sunma noktasında fayda sağladığını ifade etmişlerdir.

Eğitim yazılımlarını öğrenciler açısından değerlendiren öğretmenlerin 8' i yazılımların, öğrenciler üzerinde "yanlış kullanımdan kaynaklı sıkılma" meydana getirdiğini ifade etmişlerdir. Bununla birlikte eğitim yazılımlarınının, 1 öğretmen "yanlış kullanımdan kaynaklı sıkılma", 1 öğretmen "uygulanabilir olmama", 1 öğretmen "zaman alıcı olma", 1 öğretmen "ücretli olma", 1 öğretmen "etkinliklerin dağılımındaki eşitsizlik", 1 öğretmen "yetersiz kalma" ve 1 öğretmen "farklılıkları gözetmeme" gibi olumsuzlukları olduğunu belirtmişlerdir.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğrenciler açısından değerlendiren bazı öğretmenlerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1. Yazılımların öğrenciye somutlaştırma ve farklılık kazandırma noktasında fayda sağladığını ancak yanlış kullanıldığı zaman öğrencilerde sıkılmalar olacağını şu şekilde ifade etmiştir: *"Eğitim yazılımları, öğrenciler açısından güzel. Çünkü onlara farklı bir seçenek sunmuş oluyoruz. Öğretmenin tek düzeliğinden farklı olarak çocuk görerek, birebir, somutlaştırarak öğreniyor. Bu onlar için daha güzel oluyor. Olumsuzluk noktasında da öğretmen müdahale etmediği sürece çocuklar harflerle ilgili animasyonu tıpkı çizgi film izliyormuş gibi izliyor. Bir müddet sonra da sıkılmaya başlıyor."*

Ö2. Yazılımların öğrenciler üzerinde herhangi bir olumsuzluk yaratmadığı noktasında fikir belirtmemiş olup, yazılımların öğrencilere dikkat çekme noktasında fayda sağladığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrenciler animasyonları zevkle izlediler. Bu açıdan yazılımların bayağı bir etkili olduğunu düşünüyorum. Dikkatlerini oldukça çekti. Mesela seslerin müziklerinden çok hoşlandılar. Yani dersin ortasında müzik de işlemiş olduk. Bu da çocuklar sıkıldığı zaman dikkatlerini tekrar derse çekmeyi sağladı."*

Ö3. Yazılımların öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklarını en aza indirme noktasında fayda sağladığını ancak bazı zamanlar uygulanabilirlik açısından işlevsel olmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Biz kara tahtaya yazı yazarak, fiş keserek öğrenmiştik okuma yazmayı. şimdi şarkıyla, türküyle, görselle, resimle hatta videoyla şekillendirerek dersi uygulamamızı sağlıyor. Bu da çocukların öğrenme*

seviyelerindeki farklılıkları biraz olsun ortadan kaldırıyor. Öğrenci için EBA biraz soğuk. Yetersiz kalıyor. Daha ziyade ortaokul kademesi için uygulanabilir. İlkokul için uygulanabilir değil."

Ö6. Yazılımlar öğrencilere öğrendiklerini uygulama fırsatı sunduğunu ancak yazılımların çok zaman alıcı olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğrenciler açısından gayet olumlu. Onların uygulamalarını, öğrendikleri sesleri pratiğe dökmelerini kolaylaştırıyor. Bu da onlardaki öz saygıyı, öz benliği olumlu yönde etkiliyor. olumsuz yönleri olarak da süre olarak sorun oluşturduğu oluyor. Oldukça zaman alıyor bazı uygulamaları."*

Ö7. Yazılımların dikkat çekme noktasında fayda sağladığını ancak son zamanlarda bu yazılımların ücretli olmasından şikayetçi olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: "*EBA özellikle çok güzel. Morpa Kampüs ise daha faydalıydı ilgi çekiyordu. Ancak üyelik istediği için bu yıl hiç kullanamadık diyebilirim."*

Ö9. Yazılımların öğrenciyi motive etme noktasında fayda sağladığını ancak etkinliklerin dağılımındaki eşitsizliğin öğrenciler açısından doğru olmadığını şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğrenciler açısından eğitim yazılımlarında dikkatimi çeken bir nokta var. Bu nokta yazılımlarda seslerin öğretiminin hikayeleştirilmesi. Bu çocukların çok hoşuna gidiyor. Onları motive ediyor. Olumsuz yönleri olarak da yazma etkinliklerine çok ağırlık verilememesi diyebilirim. Okuma ağırlıklı etkinlikler var. Ancak ben yazma etkinliklerine de fazlaca yer verilmesinden yanayım. Çocuklar bu noktada eksik kalabiliyorlar."*

Ö10. Yazılımların öğrenciler açısından herhangi bir olumsuzluk yaratmadığı noktasında fikir belirtmemiş olup, yazılımların dikkat çekme ve öğrencilerde ki birçok duyu organına hitap etme noktasında fayda sağladığını şu şekilde ifade etmiştir: "*Yazılımlar öğrenciye hem görsel hem de işitsel olarak hitap ettiği için öğrenci etkinliklerde daha aktif olabiliyor. Bu yazılımlar oldukça ilgi çekici oluyorlar. Bu sayede de öğrenci daha kolay öğrenebiliyor."*

Ö11. Yazılımların birçok duyu organına hitap etme noktasında fayda sağladığını ancak yanlış kullanıldığı zaman öğrencilerde sıkılmalar meydana gelebileceğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrenciler için büyük bir fırsat. Çünkü kitaptaki etkinlikler bazen sıkıcı olabiliyor. Kitaptaki etkinlikleri çok çabuk bitiriyorlar. Eğitim yazılımlarının görsel ve işitsel olması çocukları çok daha iyi motive edebiliyor. Bu yazılımların olumsuz yanı ise ses öğretiminde kullanılan hikayeler hep aynı olduğu için sıkılabiliyorlar. Yani sürekli kullanımı çocukları sıkabiliyor."*

Ö12. Yazılımların öğrenciyi motive etme noktasında fayda sağladığını ancak bazı zamanlar yetersiz kaldığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrenciler açısından iyi bir şey. Onları ekstra motive ediyor. Ancak eksik noktaları var."*

Ö13. Yazılımların birçok duyu organına hitap etme noktasında fayda sağladığını ancak yanlış kullanıldığı zaman öğrencilerde sıkılmalar meydana gelebileceğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrenciler için oldukça faydalı olduğunu düşünüyorum. Görsel işitsel olması onlar için faydalı bir şey. Bir de etkilikleri hemen yapmaları onlar için faydalı oluyor. olumsuz yanı olarak görüntüyü ezberlemeleri diyebilirim. Çocuklar ekranda ki görüntüyü ezberliyor."*

Ö15. Yazılımların dikkat çekme noktasında fayda sağladığını ancak yanlış kullanıldığı zaman öğrencilerde sıkılmalar meydana gelebileceğini şu şekilde ifade etmiştir: *"İlk zamanlar çok zevk alarak izlediler. Ama daha sonra hep aynı sistem kullanılmış. Hikayeler hep aynı devam ediyor. Sürekli aynı şey olduğu için sıradanlaştı. Sıkılmaya başladılar."*

Ö16. Yazılımların öğrencilerde ki birçok duyu organına hitap etme noktasında fayda sağladığını ancak yanlış kullanıldığı zaman öğrencilerde sıkılmalar meydana gelebileceğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrenciler için çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Görsel ve ses unsuru aynı anda olduğu için çok etkili oluyor. olumsuz yanı ise şu: Bütün seslerin öğretimi aynı formatta gidiyor. Bu bir süre sonra sıkılmalarına neden oluyor. Mesela seslerin öğretiminde kullanılan şarkıların hepsi aynı makamda. Böyle olunca çocuklar bir süre sonra beğenmemeye başlıyorlar."*

Ö17. Yazılımların dikkat çekme noktasında fayda sağladığını ancak gerek kültürel gerekse de bölgesel farklılıkları gözetmediğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Bu yazılımlar genel esas alınarak yapılmış. Kültürel farklılıklar, bölgesel farklılıklar, ekonomik farklılıkları gözetmemiş. Evet bu yazılımlar faydalıdır. Ama keşke bakanlığımız böyle bir çalışma yapsa."*

Ö19. Yazılımların dikkat çekme ve öğretime destek olma noktasında fayda sağladığını ve bu yazılımların öğrenciler açısından herhangi bir olumsuzluk yaratmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Sınıfta sürekli kullanmadığım için olumsuz yanını görmedim. Olumlu olarak da destekliyor, pekiştiriyor. Anlattıklarımı görsel olarak desteklediği için öğrenmeleri kolaylaşıyor. Oyunlu, şarkılı, çizgi film tarzında olduğu için çocukların dikkatini çekiyor."*

Ö20. Yazılımların dikkat çekme noktasında fayda sağladığını ve bu yazılımların öğrenciler açısından herhangi bir olumsuzluk yaratmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Oldukça faydalı. Her şey artık görsele dayanıyor. Görselle desteklenmeli. Bunlar dışında başka bir site de kullandım. O da çocukların çok dikkatini çekmişti. Her sesin slaytları var. Bir de seslerin yazılış yönleri gösterildiği için bu yazılımları sürekli takip ettik. Olumsuz yanı ise hiç olmadı."*

Ö22. Yazılımların dikkat çekme noktasında fayda sağladığını ancak yanlış kullanıldığı zaman öğrencilerde sıkılmalar meydana gelebileceğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrencilerin dikkatini çekmek kolaylaşıyor. Olumsuz yanı olarak da sürekli kullanımı öğrenciyi bir süre sonra sıkıyor. Aynı şeylerin olması pek ilgi çekmiyor."*

Ö23. Yazılımların dikkat çekme, öğretime destek olma ve öğrencileri motive etme noktasında fayda sağladığını ancak yanlış kullanıldığı zaman öğrencilerde sıkılmalar meydana gelebileceğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrenciler için bu yazılımlar eğlence mekanı. Hem eğleniyorlar aynı zamanda da öğreniyorlar. Bu renkli ortamlar çocukların dikkatini çok çekiyor. Derse çabuk güdülenmelerini sağlıyor. Pratik yapmayı oyunla çok iyi sağlıyor. Yazılımların olumsuz yanı ise sürekli kullanımı ve ses öğretiminin aynı hikayeler üzerine kurgulanması belli bir süre sonra sıkıcı oluyor."*

Ö24. Yazılımların dikkat çekme ve öğrencileri motive etme noktasında fayda sağladığını ve bu yazılımların öğrenciler açısından herhangi bir olumsuzluk yaratmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğrencilerin çok dikkatini çekiyor. Yani yazılımlar onları motive ediyor. Mesela onların hikayelerini pür dikkat dinliyorlar. Animasyon ağırlıklı olduğu için çocuklar çizgi film izler gibi izliyor. Bu da bizim işimizi kolaylaştırıyor tabi."*

Ö25. Yazılımların dikkat çekme noktasında fayda sağladığını ancak yanlış kullanıldığı zaman öğrencilerde sıkılmalar meydana gelebileceğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Bu yazılımlar öğrenci için çok eğlenceli oluyor. Yani çok çok ilgilerini çekiyor. Orada ki şarkılar, hikayeler, animasyonlar, resimler hafızlarında yer ediyor. Bu da öğretilen sesi kavramalarını kolaylaştırıyor. Olumsuz yanı olarak da bazı animasyonlar uzun oluyor ve bir de hep aynı hikaye üzerine kurgulanınca sıkılabiliyorlar. Onun haricinde olumsuz bir yanını görmedim."*

Ö26. Yazılımların dikkat çekme ve öğrencileri motive etme noktasında fayda sağladığını ve bu yazılımların öğrenciler açısından herhangi bir olumsuzluk yaratmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Bunlar öğrenciye düğün bayram. Yeter ki çizgi film olsun. Çok dikkatlerini çekiyor. Güdüliyor çocukları. Haliyle de öğrenme biraz daha kolay gerçekleşiyor. Olumsuz yanını ise pek görmedim."*

4.5. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğretmenler açısından değerlendirebilir misiniz?" Sorusunun Analizi

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğretmenler açısından değerlendirebilir misiniz? Sorusuyla ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından olumlu ve olumsuz yanları belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin verdiği cevaplar analiz edilmiş ve analiz sonuçları "eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından değerlendirilmesi" teması altında yazılımların "olumlu yönleri" ve "olumsuz yönleri" olarak iki kategoriye ayrılmıştır.

Eğitim yazılımlarının "olumlu yönleri" kategorisi, "somutlaştırma", "dikkat çekme", "destekleyici olma", "zaman kazandırma", "sınıf yönetimi" ve "planlama" kavramlarıyla kodlanmıştır.

Eğitim yazılımlarının "olumsuz yönleri" kategorisi ise "olumsuz yönleri var" ve "olumsuz yönleri yok" şeklinde iki alt kategoriye ayrılmıştır. Eğitim yazılımlarının "olumsuz yönleri var" alt kategorisi ise "sınıf yönetimi", "yanlış kullanım", "zaman alıcı olma", "kaynaklara ulaşım", "içerik yetersizliği", "sınıf seviyesine uymama", "ücretli olması" ve "kısıtlılık" kavramlarıyla kodlanmıştır. Yapılan analizin sonucu aşağıda hazırlanan Tablo 11 ve Tablo 12' de gösterilmiştir.

Tablo 11. Eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından olumlu yönleri

TEMA	Kategori	Kodlar	Frekans
Eğitim Yazılımlarının Öğretmenler Açısından Değerlendirilmesi	Eğitim Yazılımlarının Olumlu Yönleri	Destekleyici Olma	23
		Somitlaştırma	4
		Dikkat Çekme	4
		Zaman Kazandırma	2
		Sınıf Yönetimi	1
		Planlama	1

Tablo 12. Eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından olumsuz yönleri

TEMA	Kategori	Alt Kategori	Kodlar	Frekans
Eğitim Yazılımlarının Öğretmenler Açısından Değerlendirilmesi	Eğitim Yazılımlarının Olumsuz Yönleri	Olumsuz Yönleri Var	Yanlış Kullanım	4
			İçerik Yetersizliği	2
			Sınıf Yönetimi	1
			Zaman Alıcı Olma	1
			Kaynaklara Ulaşım	1
			Sınıf Seviyesine Uygunluk	1
			Ücretli Olması	1
			Kısıtlılık	1
		Olumsuz Yönleri Yok	16	

Yapılan analiz neticesinde, süreçte kullanılan eğitim yazılımlarını görüşme yapılan öğretmenlerin hepsi olumlu yanı olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte bu yazılımlarının olumsuz yanının olduğunu söyleyen öğretmenlerde olmuştur. Öğretmenlerin 16' sı eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından olumsuz bir tarafının olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin 10' u ise yazılımların öğretmenler açısından olumsuzluk yarattığını ifade etmişlerdir.

Eğitim yazılımlarını öğretmenler açısında değerlendiren 23 öğretmen "destekleyici olma", 4 öğretmen "somutlaştırma", 4 öğretmen "dikkat çekme", 2 öğretmen "zaman kazandırma", 1 öğretmen "sınıf yönetimi" ve 1 öğretmen "planlama" noktasında kendilerine fayda sağladığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çoğunluğu ilk

okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının kendilerine birçok farklı noktada destek sunduğunu ifade etmişlerdir.

Eğitim yazılımlarının öğretmenler açısından değerlendiren 4 öğretmen "yanlış kullanım", 2 öğretmen "içerik yetersizliği", 1 öğretmen "sınıf yönetimi", 1 öğretmen "zaman alıcı olması", 1 öğretmen "kaynaklara ulaşım", 1 öğretmen "sınıf seviyesine uygunluk", 1 öğretmen "ücretli olması" ve 1 öğretmen "kısıtlılık" noktasında olumsuz yönlerinin olduğunu söylemişlerdir.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğretmenler kendileri açısından değerlendirmiş olup bazı öğretmenlerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö1. Yazılımların kendilerine dikkat çekme ve somutlaştırma noktasında fayda sağladığını ve yazılımların herhangi bir olumsuz yanının olmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Bu eğitim yazılımları benim açımdan da çok güzel. Çünkü bende harfi sürekli kendim anlatmak yerine arada onların da ilgisini çekebileceği, somutlaştırarak öğretimi gerçekleştirebildiğim etkinlikler kullanabiliyorum. Dezavantaj olarak benim dezavantajım olmuyor. Çünkü kullanan ben olduğum için gerekli müdahaleyi zamanında yapıyorum."*

Ö2. Yazılımların olumsuz olduğu noktasında bir görüş belirtmemiş olup kendilerine destekleme noktasında fayda sağladığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Bu yazılımlar benim açımdan da çok rahatlık oldu. Sesleri öğretmem çok kolay oldu. Yani bu seslerin öğretimini ben tek başıma gerçekleştirseydim bu kadar etkili olmazdım diye düşünüyorum."*

Ö6. Yazılımların kendilerine destekleme noktasında fayda sağladığını ancak bazı zamanlar sınıf yönetimini olumsuz yöne etkilediğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğretmenler açısından da oldukça kolaylıklar sağlıyor. Öğretmene çeşitlilik sağlıyor. Olumsuz yanı olarak da çocuklar daha ziyade aktif oldukları için bazen sınıf yönetiminde sorunlar yaşayabiliyorum."*

Ö7. Yazılımların kendilerine destekleme noktasında fayda sağladığını ve bu yazılımların herhangi olumsuz bir yanının olmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Olumlu yanı çok öğretmene çeşitlilik sağlıyor, fikir veriyor. Yapılan etkinliklerin üzerine ben de bir şeyler ekleyebilirim diyorsun ve kendini geliştirebiliyorsun bunlar sayesinde. Olumsuz yanı pek yok. Olumsuz olarak akıllı tahtanın olmamasını söyleyebilirim. Bir projeksiyon sınıfımız var ve bu da herkese yetmiyor. Bazı noktalarda yetersiz kalıyor.*

Ö8. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarını, çalıştığı kurumun teknolojik altyapı olarak yetersiz olması sebebiyle aktif kullanmadığını ve bu sebeple bu yazılımların olumlu ve olumsuz yönlerini belirleyemediğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Akıllı tahta gelmediği için tam olumlu ve olumsuz yönlerini bilemiyorum."*

Ö9. Yazılımların kendilerine destekleme noktasında fayda sağladığını ancak bu yazılımları yanlış kullanma neticesinde bazı olumsuzluklar yaratacağını şu şekilde ifade etmiştir: *"Bu yazılımların işimizi kolaylaştırdığına inanıyorum. Bizler için bir kolaylık sağlıyor. Fakat dersi sadece bu yazılımları kullanarak devam ettirmesinin de yanlış olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerle tek tek ilgilenilmesi ve eğitim yazılımlarıyla desteklenilmesinden yanayım. Ayrıca bu sistemin yani eğitim yazılımlarının etkinliğini sürekli değerlendirmelerle kontrol etmeli öğretmen. Yani bütün işi bu yazılımlara bırakmamalı."*

Ö10. Yazılımların öğretmenleri destekleme ve kendilerine zaman kazandırma noktasında fayda sağladığını ve bu yazılımların herhangi olumsuz bir yanının olmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Öğretmen açısından düşünürsek de ders anlatımında kolaylıklar sağlıyor. Zaman kaybını en aza indiriyor. Ödev verirken pratiklik sağlıyor. Kısaca eğitim yazılımlarının olumlu yönü çokken olumsuz yönün hiç görmedim."*

Ö11. Yazılımların öğretmenleri destekleme ve kendilerine sınıf yönetimi noktasında fayda sağladığını ancak bazı zamanlar yazılımların oldukça zaman alıcı olduğunu şu şekilde ifade etmiştir: *"Etkinlikleri kendim hazırlamak yerine eğitim yazılımlarındaki hazır etkinlikleri kullanmak işimi oldukça kolaylaştırıyor. Yazılımlarda ki etkinliklere*

önceden hazırlanırsak sınıf yönetimi açısından işimizi çok kolaylaştırıyor. Olumsuz yanı olarak da hazırlıksız olduğumuz zaman yazılımı açalım, bulalım derken oldukça zaman geçiyor ve çocukların dikkati hemen dağılabiliyor."

Ö13. Yazılımların kendilerine destekleme noktasında fayda sağladığını ancak bazı kaynaklara ulaşım ve yazılımlardaki içeriğin yetersiz olması noktasında sorunlar yaşadığını şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğretmenin işini kolaylaştırıyor. Bazı kaynaklara ulaşmada ise sorunlar yaşıyorum. Bunu da olumsuz yanı olarak söyleyebilirim. Bir de İçerik yetersizliği olumsuzluk yaratabiliyor."*

Ö14. Yazılımların kendilerine destekleme noktasında fayda sağladığını ama bazı etkinliklerin sınıf seviyesine uygun olmadığını şu şekilde ifade etmiştir: "*Yazılımları kullanmak öğretmene fayda sağlıyor. Öğretmenin işini kolaylaştırıyor. Bu yazılımların olumsuz yanı olduğunu düşünmüyorum. Ancak bunu devamlı kullanmak doğru değil. Nitekim onun anlatımı ya da etkinlikleri kendi sınıfımızın seviyesine uymayabiliyor. Devamlı yazılımla dersi ilerletiyim düşüncesi doğru olmayacaktır."*

Ö17. Yazılımların kendilerine dikkat çekme ve somutlaştırma noktasında fayda sağladığını ancak bazı eğitim yazılımlarına ulaşımın kısıtlı olmasının kendilerini olumsuz yönde etkilediğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Artık çocuklar sınıfa giren tekdüze bir öğretmenden pek bir şey öğrenemiyor. Görsellik istiyor, oyun istiyor, heyecan istiyor. Bu çocuklar teknoloji çocuğu. Artık telefonu, tableti bilmeyen çocuk yok. Bu açıdan yazılımlar kesinlikle bir ihtiyaçtır. Bu anlamda fayda sağlıyor. Bunların olumsuz yanı ise yine kısıtlamadan kaynaklanıyor. İstedğimiz videoyu istediğimiz zaman açamıyoruz. Birçok eğitim videosu var ancak bunlara ulaşamıyoruz."*

Ö18. Yazılımların olumsuz olduğu noktasında bir görüş belirtmemiş olup bu yazılımların kendilerine somutlaştırma aşamasında ve kendilerini destekleme noktasında fayda sağladığını şu şekilde ifade etmiştir: "*Faydalı oldu. Benim işimi çok kolaylaştırdı. Daha önceki yıllarda bu yazılımları kullanmadığım olmuştum. Bu durum beni zorlamıştı. Somutlaştırmak gerekiyor bazı şeyleri. Çünkü çocuklar görsellik istiyor. Canlandırma istiyor. Bu yazılımlar bunu sağlıyor."*

Ö19. Yazılımların kendilerine somutlaştırma aşamasında ve kendilerini destekleme noktasında fayda sağladığını ancak yazılımların ücretli olması ve bazı zamanlar içeriğin yetersiz olması sebebiyle sorun yaşadıklarını şu şekilde ifade etmiştir: *"Söylediğim gibi ses öğretimi sırasında beni çok destekledi. Çizgi filmler, görseller çok akılda kalıcı olduğu için kalıcılığı sağlamam kolaylaştı. Ancak olumsuz yanı olarak bir süre sonra ücretli olması ve içeriklerin bazı noktalarda eksik kalmasını söyleyebilirim."*

Ö24. Yazılımların olumsuz olduğu noktasında bir görüş belirtmemiş olup bu yazılımların dikkat çekme, destekleme ve planlama noktasında fayda sağladığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Benim için de çok iyi oluyor bu yazılımlar. İşimi kolaylaştırıyor. Mesele dikkat çekme gibi bir derdim olmuyor. Bu yazılımları açınca direkt dikkatlerini çekmiş oluyorum. Bir de düzenli bir planlama olduğu için okuma yazma süreci daha akıcı ilerliyor."*

Ö25. Yazılımların kendilerine destekleme noktasında fayda sağladığını ancak bu yazılımları yanlış kullanma neticesinde bazı olumsuzluklar yaratacağını şu şekilde ifade etmiştir: *"Daha önce de söylediğim gibi süreçte bunların adımlarını takip ettiğim için benim işimi kolaylaştırdı diyebilirim. Bak burada bunu olumsuz yanı olarak söyleyebilirim. Sanki biraz benim yerimi alıyor gibi oldu. Bu durumda pek iyi bir şey değil gibi ileriye düşünecek olursak."*

Ö26. Yazılımların öğretmenleri destekleme ve kendilerine zaman kazandırma noktasında fayda sağladığını ve bu yazılımların herhangi olumsuz bir yanının olmadığını şu şekilde ifade etmiştir: *"Benim içinde sürecin ilk başlarında işimi çok kolaylaştırdı. Zaman kazandırdı mesela. İlk seslerin öğretimini hızlı gerçekleştirdim bu yazılımların sayesinde. Olumsuz bir yanı ise doğru kullanırsan yok. Ben doğru kullandığımı düşünüyorum. Yerinde ve zamanında."*

4.6. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımları, karşılaşılan güçlükleri gidermede nasıl bir yarar sağlamaktadır?" Sorusunun Analizi

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımları, karşılaşılan güçlükleri gidermede nasıl bir yarar sağlamaktadır? Sorusuyla İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının, süreçte karşılaşılan sorunları gidermedeki etkisi belirlemeye çalışılmıştır. Öğretmenlerin soruya verdiği cevaplar analiz edilmiş ve analiz sonuçları "eğitim yazılımlarının sorunları gidermedeki etkisi" teması altında "etkili oldu" ve "etkili olmadı" şeklinde iki kategoriye ayrılmıştır.

Eğitim yazılımları sorunları gidermede "etkili oldu" kategorisi ise, "dikkat çekme", "öğretimi kolaylaştırma", "çeşitlilik kazandırma", "bireysel farklılıkları en aza indirme", "somutlaştırma", "aktif katılım", "özgüven kazandırma", "zaman kazandırma", "uyum problemlerini giderme", ve "motive etme" kavramlarıyla kodlanmıştır. Yapılan analiz aşağıda ki Tablo 13' de gösterilmiştir.

Tablo 13. Eğitim yazılımlarının sorunları gidermedeki etkisi

TEMA	Kategori	Kodlar	Frekans
Eğitim Yazılımlarının Sorunları Gidermedeki Etkisi	Etkili Oldu	Öğretimi Kolaylaştırma	18
		Motive Etme	6
		Dikkat Çekme	4
		Çeşitlilik Kazandırma	4
		Bireysel Farklılıkları En Aza İndirme	3
		Zaman Kazandırma	2
		Somutlaştırma	1
		Aktif Katılım	1
		Özgüven Kazandırma	1
		Uyum Problemlerini Giderme	1
	Etkili Olmadı	1	

Yapılan analiz incelendiğinde, görüşme yapılan öğretmenlerin 25' i eğitim yazılımlarının ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunları gidermede etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Görüşme yapılan öğretmenlerden 1' i süreçte karşılaşılan sorunları gidermede herhangi bir etkisi olmadığını belirtmiştir.

Eğitim yazılımlarının ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunları gidermede etkili olduğunu düşünen 18 öğretmen "öğretimi kolaylaştırma", 6 öğretmen "motive etme", 4 öğretmen "dikkat çekme", 4 öğretmen "çeşitlilik kazandırma", 3 öğretmen "bireysel farklılıkları en aza indirme", 2 öğretmen "zaman kazandırma", 1 öğretmen "somutlaştırma", 1 öğretmen "aktif katılım", 1 öğretmen

"özgüven kazandırma" ve 1 öğretmen "uyum problemlerini giderme" noktasında sorunları giderdiğini düşünmektedirler.

Eğitim yazılımlarının en çok ses öğretimi sırasında karşılaşılan sorunları gidermede yardımcı olduğu anlaşılmaktadır. Bu noktada öğretmenleri destekleyici bir şekilde öğretimi kolaylaştırdığı düşünülmektedir.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının, süreçte karşılaşılan sorunlara etkisine ilişkin bazı öğretmenlerin görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö2. Eğitim yazılımlarının, ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Sorunları gidermede oldukça etkili olduğunu düşünüyorum.*"

Ö4. Eğitim yazılımlarının, öğrencilerin dikkatini derse çekme, öğretime çeşitlilik kazandırma noktasındaki ve ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğretilen sesi daha rahat hissetmeleri sağlanıyor. Görsellerle daha rahat algılabiliyoruz. Materyal zenginliği sağlıyor ve dikkat çekmeyi daha da kolaylaştırıyor.*"

Ö5. Eğitim yazılımlarının, somutlaştırma noktasında yaşadığı sorunları ve ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Biraz önce söylediğim gibi hangi çizgi aralığına hangi harfi yazacağını bu programlar sayesinde gösterebiliyorum. O defter çizgilerini hemen tahtaya yansıtabiliyoruz. Mesela "a" sesini yazacağız. Program bunun hangi aralıklarda nasıl yazılacağını tekrar tekrar gösteriyor. Bunun dışında bu harflerin hangi görsellerin isimlerinde geçtiğini gösterebiliyoruz. Sesi hissettirme aşamasında işimizi kolaylaştırıyor. Çocuğun sesi kavramasını kolaylaştırıyor. Bingöl' de çalışırken çocuklara portakaldan, çift sürmeden, traktörden bahsedeceğim. Çocuklar bunların hiçbirini görmemişler. Hayatlarında sadece koyun var. Şimdi bu çocuklara portakalı, traktörü nasıl anlatacaksın? Bunun sadece resmini göstermek mi iyi olur yoksa açsak*"

Morpa Kampüs' ü orada bir traktör çalışsa tarla sürse portakal yetiştirse hangisi kalıcı? Elbette ki bu üç boyutlu görsel daha akılda kalıcı olur."

Ö6. Eğitim yazılımlarının, öğrencileri derse aktif bir şekilde katılımını sağlama noktasında yaşadığı sorunları ve çocuklara özgüven kazandırma noktasında yaşadığı sorunları gidermede sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Öz güveni düşük çocukların öz güvenini artırmada fayda sağlıyor. Çünkü çocuğa anında dönüt veriyor, tahtaya kalkıyor, etkinlikler yapıyor bu da onda özgüveni sağlıyor. Öğretmen olarak da çocuğu kazanıyorsun, aktif katılımını sağlıyorsun."*

Ö7. Eğitim yazılımlarının, dikkat çekme noktasında yaşadığı sorunları gidermede ve bireysel farklılıklardan kaynaklı yaşadığı sorunları gidermede fayda sağladığını şu şekilde ifade etmiştir: "*Seslerin öğretiminde görsel kullanıldığı için daha kalıcı oluyor. Dikkatlerini çekmemi oldukça kolaylaştırıyor. Çocukların öğrenme alanları farklı farklı olduğu için ve uygulamalarda da farklı zeka türüne hitap edecek etkinlikler olduğu için işimizi kolaylaştırıyor."*

Ö9. Eğitim yazılımlarının bireysel farklılıklardan kaynaklı sorunları gidermede fayda sağladığını şu şekilde ifade etmiştir: "*Biliyorsunuz ki birinci sınıf öğrencileri oyun çağındadır. Bu yazılımların olumlu yanı oyunla öğretimin gerçekleştirilmesi. Ayrıca okulda yapılamayan etkinliklerin evde tekrarını sağlaması bu yazılımların en güzel avantajı oluyor. Çocuklardaki öğrenme hızı farklılıklarını gidermede oldukça etkili oluyor. Çünkü her çocuk bu yazılımlardaki etkinlikleri kendi öğrenme hızlarına göre yapıyorlar. Bu da öğrenmeyi kolaylaştırıyor."*

Ö10. Eğitim yazılımlarının, öğretime çeşitlilik kazandırma noktasındaki sorunları gidermede ve ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğretmenlerdeki materyal eksikliklerini giderdiğini düşünüyorum. Harf yazılımı gibi tekrar gerektiren konularda tekrar imkanı sağlıyor. Buda öğrenci de daha kalıcı öğrenmeyi sağlıyor. Ayrıca sesi hissetme, sesi tanıma ve sesi yazma çalışmalarında görseller, animasyonlar kullanıldığı için öğrenme gücü ortadan kalkıyor."*

Ö12. Eğitim yazılımlarının, zamandan kaynaklı sorunları gidermede ve ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Sesleri hissetmede sorun yaşayan öğrencilerin işini kolaylaştırıyor. Yine sesleri birleştirme aşamasında yaşanan sorunları gidermede oldukça etkili olabiliyor. Sürekli tekrar olması oldukça fayda sağlıyor. Bana da hızlı olduğu için zaman kazandırıyor.*"

Ö14. Eğitim yazılımlarının, öğrencileri motive etme noktasındaki sorunları gidermede, okula uyum noktasında yaşanan sorunları gidermede ve ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Çocukların okula uyumunu kolaylaştırıyor. Yazılımlarda ki etkinlikler dikkat çekici olduğu için uyum daha çabuk gerçekleşiyor. Çocukların motivasyonuna katkı sağlıyor. Bunun yanı sıra hem göze hem kulağa hitap ettiği için öğretimi kolaylaştırıyor. Öğretimde kalıcılığı sağlıyor. Benim içinde çocukları motive etmemi kolaylaştırıyor. İlk başlarda yaşanan uyum problemlerini gidermeme yardımcı oluyor.*"

Ö15. Eğitim yazılımlarının, ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Metin okutma bölümlerinde kullandım. Okumalarında ki sorunları gidermemde yardımcı oldu.*"

Ö16. Eğitim yazılımlarının, ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Sorun yaşadığım öğrencilerde faydalı oldu. Öğrenciler gördüğü için ve orda yapılanları taklit ettiği için öğretimi kolaylaştırıyor.*"

Ö17. Eğitim yazılımlarının, öğrencileri motive etme noktasındaki sorunları gidermede ve dikkat çekme noktasında yaşadığı sorunları gidermede sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Odaklanamayan çocukların dikkatini çekmemi kolaylaştırdı. Motivasyonu artırdı.*"

Ö20. Eğitim yazılımlarının, ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: "*Harfleri*

yazmada zorluk yaşıyan öğrenciler için çok eğlenceli geldi. Harflerin yazılış yönünü sürekli tekrar ederek göstermesi ve bunu animasyonlaştırması oldukça etkili oldu."

Ö21. Eğitim yazılımlarının, ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: *"Daha önceleri görsel çalışmalar elimizde olmadığı için sürekli yazı yazdırıyorduk. Halbuki orada diyelim ki elma ve elmanın görseli var çocuğun daha çok dikkatini çekiyor ve bu durum seslerin öğretimini oldukça kolaylaştırıyor."*

Ö26. Eğitim yazılımlarının, öğrencileri motive etme noktasındaki sorunları gidermede ve ses öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları gidermede kendisine ve öğrencilerine sağladığı faydayı şu şekilde ifade etmiştir: *"Okumalarında fayda sağladı. Yani oradaki görseller, animasyonlar çok etkiliyor onları. Güdülenmeleri o an üst düzey olduğu için sesleri kelimeleri çabuk kavrayıp okudular. Benim içinde mesela o yazılımlardaki oyunlar çok iyi oldu. Sıkıldıkları zaman hemen açıyoruz. Eğitici oyunları çok iyi oluyor."*

4.7. "İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarının kullanımı ile ilgili önerileriniz nelerdir?" Sorusunun Analizi

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarının kullanımı ile ilgili önerileriniz nelerdir? Sorusuyla öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımlarına ilişkin kullanım önerileri belirlenmek istenmiştir. Öğretmenlerin soruya verdiği cevaplar analiz edilmiş ve analiz sonuçları "eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin öneriler" teması altında "öneride bulunanlar" ve "öneride bulunmayanlar" şeklinde iki kategoriye ayrılmıştır.

Eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin "öneride bulunanlar" kategorisi ise "içerik zenginleştirilmesi", "sayılarının artırılması", "ücretsiz olması", "öğretmenlerin bilgilendirilmesi", "altyapı geliştirilmesi", "arayüzlerinin sadeleştirilmesi" ve "anlatımlarının farklılaştırılması" kavramlarıyla kodlanmıştır. Yapılan analizin sonuçları aşağıdaki Tablo 14' te gösterilmiştir.

Tablo 14. Eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin öneriler

TEMA	Kategori	Kodlar	Frekans
Eğitim Yazılımlarının Kullanımına İlişkin Öneriler	Öneride Bulunanlar	İçerik Zenginleştirilmesi	19
		Ücretsiz Olması	7
		Sayılarının Artırılması	6
		Öğretmenlerin Bilgilendirilmesi	2
		Altyapı Geliştirilmesi	2
		Anlatımların Farklılaştırılması	2
		Arayüzlerinin Sadeleştirilmesi	1
		Öneride Bulunmayanlar	2

Yapılan analizin sonuçları incelendiğinde öğretmenlerin 24' ü ilk okuma ve yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin bazı eksikliklerinin giderilmesine ilişkin öneride bulunmuşlardır. Öğretmenlerin 2' si ise bu yazılımların kullanımına ilişkin öneride bulunmamışlardır.

İlk okuma ve yazma öğretim sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin öneride bulunan öğretmenlerden, 19 öğretmen "içerik zenginleştirilmesi", 7 öğretmen "ücretsiz olması", 6 öğretmen "sayılarının artırılması", 2 öğretmen "öğretmenlerin bilgilendirilmesi", 2 öğretmen "altyapı geliştirilmesi", 2 öğretmen "anlatımlarının farklılaştırılması" ve 1 öğretmen "arayüzlerinin sadeleştirilmesi" konularında öneride bulunmuşlardır. Öğretmenlerin çoğunluğu yazılımların içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi yönünde çalışmalar yapılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının kullanımına ilişkin bazı öğretmenlerin görüşleri aşağıdaki gibidir.

Ö2. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Mesela EBA' yı da ben diğer özel yazılımlar gibi kullanmak isterim ama kullanamıyorum. EBA bir Morpa Kampüs ya da bir Okulistik gibi olsa çok daha iyi olur diye düşünüyorum. Aradığım bir çok şeyi EBA da bulamıyorum. Bu açıdan çok etkili olamayabiliyor.*"

Ö3. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Eğitim yazılımları ana kaynak olmamalı. Ana kaynak öğretmenlerin yaratıcılığı olmalı. Bunun dışında destek olarak, kaynak olarak eğitim yazılımlarının kullanılması faydalı olacaktır. Bunu içinde içeriklerin daha da zenginleştirilmesi doğru olacaktır.*"

Ö4. Eğitim yazılımlarının sayılarının artırılması gerektiğini ve bu yazılımların ücretsiz olarak kullanılması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Bu tür yazılımlar artırılabilir. Zaman zaman yetersiz kalıyorlar. EBA yetersiz. Morpa Kampüs' te şöyle birinci grup harflerim öğretiminden sonra diğer gruplar için üyelik istedi. Birinci gruptan sonra kullanamadık.*"

Ö6. Öğretmenlerin eğitim yazılımları hakkında bilgilendirilmesi gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Öğretmenler konu hakkında daha çok bilgilendirilebilir. Çünkü bunlarla ilgili pek bilinçli olamayabiliyoruz.*"

Ö7. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi gerektiğini ve bu yazılımların kullanımı için okullardaki altyapının geliştirilmesi gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Akılı tahtanın her okula yaptırılması faydalı olur. Bunun dışında EBA da etkinliklerle ilgili daha fazla içerik paylaşımı olursa daha faydalı olur.*"

Ö10. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi gerektiğini ve bu yazılımların ücretsiz olarak kullanılması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Mesela EBA gibi eğitim öğretim yazılımlarında içerikler artırılabilir. Bu içerik fazlalığı öğretmeni ve öğrenciyi olumlu yönde*

geliştirecektir. Diğer yazılımlarında ücretli olması öğretmen için değil de öğrenci açısından kullanımını kısıtlıyor. Bunun ortadan kaldırılması faydalı olacaktır."

Ö11. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi ve arayüzlerinin kullanım kolaylığı sağlaması adına sadeleştirilmesi gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: *"EBA dışındaki diğer yazılımlar özel yazılımlar oldukları için biraz ticari boyut ön plana çıkıyor. Bunun için EBA' da ki içerikler biraz daha artırılabilir. Öğretmenler EBA' yı kullanma noktasında teşvik ettirilebilir. Bunun dışında EBA' nın menüsü biraz karışık. Aradığımızı bulmada zorlanıyoruz. Bu noktada menü biraz sadeleştirilebilir."*

Ö14. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi gerektiğini ve bu yazılımların ücretsiz olarak kullanılması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Yazılımlardaki materyal sayısını artırmaları lazım. İçerikler zenginleştirilmeli. Morpa Kampüs' ünde ücretli olmaması daha etkili olacaktır."*

Ö15. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi ve etkinliklerdeki anlatımların farklılaştırılması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Pekiştireçleri yetersiz. Konu anlatımları yetersiz. İçerikler biraz daha zenginleştirilebilir. Bunun yanı sıra harflerin öğretiminde kullanılan hikayeler her harfe özel olarak değiştirilebilir. Hep aynı hikayeler oluyor. O da bir süre sonra sıradanlaşıyor."*

Ö17. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi ve bu yazılımların sayılarının artırılması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Zeka oyunları gibi içeriklere daha fazla yer verebilirler. Çocukları sınıfa adapte edecek, Onları motive edecek yazılımlara daha fazla ihtiyaç var. Bu yazılımların sayıları artırılabilir."*

Ö20. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi, bu yazılımların sayılarının artırılması ve yazılımların ücretsiz olması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: *"Bazı yazılımların ücretli olması bizi üzdü."*

Ücretli olmamalı. Bir de bu yazılımlar sınırlı. Bu yazılımların sayısı artırılmalı ve içerikler geliştirilmeli."

Ö22. Öğretmenlerin eğitim yazılımlarının doğru kullanımı hakkında bilgilendirilmesi gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Bir kere bu yazılımları herkesin kullanmasını isterim. Ama yerinde ve zamanında kullanmak lazım. Yani bu yöntemi sürekli kullanmamak gerekli. Çünkü bir süre sonra öğretmen pasif oluyor."*

Ö23. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi, bu yazılımların sayılarının artırılması ve yazılımların ücretsiz olması gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Bu yazılımların sayısı artırılabilir. Bazı yazılımlar ücret talep ediyorlar. Bunu doğru bulmuyorum. Öğretmenin sınırsız kullanması için bir öğrencinin üye olmasını istiyor. Yani köydeki bir öğretmen öğrencisine nasıl diyebilir üye olun diye. Çocuğun evde interneti yok ki. Bunu yerine öğretmene ücretli yapabilir. Bir de içerikleri zenginleştirilmeli. Tekdüzelikten sıyrılmalılar."*

Ö26. Eğitim yazılımlarının içerik noktasında bazen yetersiz kaldığını ve içeriğinin zenginleştirilmesi gerektiğini şu şekilde ifade etmiştir: "*Daha da geliştirilebilir. İçerikler daha da zenginleştirilebilir. Bir de milli eğitim EBA' yı daha işlevsel hale getirebilir. Şimdi EBA' ya bakıyorsun sosyal medya gibi. Sürekli video paylaşımı var. Bunun yerine özel yazılımlarda ki gibi içerikler hazırlanabilir."*

4.8. Öğretmenlerle Sınıf Ortamında Yapılan Gözlemlerin Analizi

Yapılan görüşmelerle, öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini nasıl planladıklarını, süreçte hem kendilerinin hem de öğrencilerinin yaşadıkları zorlukları, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarıyla ilgili düşüncelerini ve kullanılan bu yazılımlarla ilgili önerilerini belirlemek amaçlanmıştır. Yapılan görüşmelerle birlikte bazı öğretmenlerin derslerine katılım gerçekleştirilerek gözlem yapılmıştır. Yapılan bu gözlemlerle, öğretmenlerin görüşmelerde verdiği cevapların tutarlılığı belirlenmeye çalışılmıştır. Gözlemler Ö1,

Ö5, Ö8, Ö9, Ö11, Ö17, Ö20, Ö23, Ö25, ve Ö26 yapılmıştır. Gözlemlerin sonucu aşağıda Tablo 15' te gösterilmiştir.

Tablo 15. Bazı öğretmen görüşlerinin sınıf ortamında yapılan gözlemden elde edilen verilerle uyumu

	Ö1	Ö5	Ö8	Ö9	Ö11	Ö17	Ö20	Ö23	Ö25	Ö26
Bazı Öğretmen Görüşlerinin Sınıf Ortamında Yapılan Gözlemden Elde Edilen Verilerle Uyumu	+	+	+	+	+	+	+	-	+	-

Ö1 planlamayı yazılımlar aracılığıyla gerçekleştirdiğini belirtti. Bütün ses öğretimi süreci boyunca eğitim yazılımlarının adımlarını takip etti. Derse Morpa Kampüs uygulamasından öğretilecek olan sesin hikayesini dinleterek başladı. Ö1, gözlem yapılan süre boyunca ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımını aktif bir şekilde kullandı. Ö1 eğitim yazılımını kullanma konusunda oldukça bilgili ve tecrübeliydi. Ö1' in yazılımı amacına uygun kullandığı gözlemlendi. Etkinliklerin tamamını öğrencilerle birlikte gerçekleştirdi. Her etkinliği tüm öğrenciler sırasıyla yaptılar. Derse katılımı gerçekleşmeyen öğrenci olmadı. Öğrenciler sürecin başından sonuna kadar animasyonlara ve uygulamalara oldukça olumlu tepkiler verdiler. Animasyonları dikkatli bir şekilde izlediler. Öğrencilerin motivasyonları üst seviyedeydi.

Ö5' in planlamayı kendisinin yaptığı gözlemlendi. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecine eğitim yazılımlarını gerekli duyduğu zamanlarda kullandığı görüldü. Derse ilk olarak, öğrencileri motive etmek için kısa bir konuşma yaparak başladı. Ardından eğitim yazılımlarının sesi hissetme animasyonunu izlettirdi. Ö5 yazılımları sadece sesi hissetme ve sesi tanıtmaya aşamasında kullandı. Ö5 kullandığı eğitim yazılımı hakkında oldukça tecrübeliydi. Eğitim yazılımlarını kullandığı bölümlerde doğru bir şekilde kullandı. Eğitim yazılımını sesi hissetme ve sesi tanıtmaya çalışmaları sırasında kullanan öğretmen, yazılımı amacına uygun kullandığı öğrencilerin tepkileriyle belirlendi. Yazılımlardaki sesi hissetme ve tanıtmaya etkinliklerini öğrencilerin bazılarının yaptığı gözlemlendi. Sınıfın kalabalık olması ve zamanın kısıtlı olması

nedeniyle öğrencilerin tamamına etkinlikleri yaptırmak mümkün olmadı. Ö5' in kullandığı eğitim yazılımı öğrencilerin ilgisini çektiği gözlemlendi.

Ö8 süreci evde yaptığı planlamayla devam ettirdiğini belirtti. Okullarında akıllı tahta ve sınıflarında kullanabilecekleri internetleri olmadığı için hazırlıkları evde gerçekleştirdiği gözlemlendi. Derse, isimlerinde öğreteceği sesin olduğu görselleri göstererek başladı. Ö8 altyapı yetersizliği nedeniyle aktif olarak yazılımları kullanamadığını ifade etti. Ancak gözlem yaptığım sürede dersi, yazılımları kullanarak gerçekleştirdi. Gözlem yapılan sürede yazılımları kullanma noktasında oldukça başarılıydı. Yazılımların etkinliklerini yerinde ve zamanında kullandı. Ağırlıklı olarak sesi hissetme ve metin okuma aşamalarında yazılımları sürece dahil etti ve bunu doğru bir şekilde kullandı. Yazılımların ara ara kullanması nedeniyle çocuklar çok mutluydular. Yazılımlara olan ilgileri gayet iyiydi.

Ö9' un planlamayı kendisinin yaptığı ve eğitim yazılımlarını sürece zaman zaman dahil ettiği gözlemlendi. Derse, öğretilecek sesle ilgili kendisinin hazırladığı bir hikayeyi anlatarak başladığı gözlemlendi. Anlatılan bu hikayenin, kahramanlarının isimleri öğretilecek sesi vurgular nitelikteydi. Ö9 yazılımları sürece ihtiyaç duyduğu zaman dahil etti. Sesi hissettirme aşamasından sonra sesi tanıtmak ve kalıcılığı sağlamak için bu yazılımları kullandı. Ö9 yaşı itibarıyla genç bir öğretmen ve eğitim yazılımları konusunda oldukça bilgili. Eğitim yazılımlarını kullandığı zamanlarda yazılımlardaki etkinlikleri öğrencilerin hepsi yaptı. Bunda sınıf mevcudunun az olmasının oldukça avantajı oldu. Öğrenciler yazılımların kullanıldığı bölümlerde çok ilgililer ve heyecanlıydılar.

Ö11' in ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinin planlamasını, eğitim yazılımlarına bıraktığı gözlemlendi. Ancak zaman zaman süreci kendi hazırladığı etkinliklerle devam ettirdi. Sürece kullandığı yazılımın sesi hissettirme çalışmalarıyla başladı. Ö11 süreçte yazılımları zaman zaman kullandı. Yazılımlardaki bazı etkinlikleri yeri geldiği zaman kullandı. Ara ara kendi yöntemleriyle süreci devam ettirdi. Ö11 eğitim yazılımlarını kullanma noktasında gayet başarılıydı. Eğitim yazılımlarını kullandığı bölümlerde amacına uygun kullandığını öğrencilerin tepkileriyle anlamak mümkün oldu. Ö11 yazılımlardaki uygulamaları öğrencilerin

hepsine olmamakla birlikte bir kısmına yaptırdı. Ancak tamamen katılım söz konusu değildi. Öğrenciler yazılımdaki animasyonlar açıldığında oldukça heyecanlıydılar. Yazılımlara olan ilgileri davranışlarından belli oluyordu.

Ö17 süreci genel olarak eğitim yazılımlarının planlarıyla sürdürdüğünü ifade etti. Ders kitaplarıyla birlikte yazılımların etkinliklerini paralel olarak yaptırdı. Öğretilecek sesi kendi yöntemleriyle hissettirmeye çalıştı. Daha sonra yazılımlardaki, sesi hissettirme animasyonlarıyla devam etti. Ö17 yazılımlardaki etkinlikleri sırası geldiğinde kullandı. Kesintisiz olarak yazılımın bütün etkinliklerini yapmadı. Ama aktif olarak yazılımları kullandı. Yazılımları süreçte aktif olarak kullanması ve zamanında kullanması, yazılımları amacına uygun kullandığının göstergesiydi. Gözlem yapılan süreçte yazılımları devamlı olarak kullanmaktaydı. Ö17 öğrencileri sürece aktif bir şekilde dahil etti ve uygun dönütlerle kalıcılığı sağlamaya çalıştı. Öğrencilerin yazılımlara olan ilgileri ise oldukça iyiydi.

Ö20 ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini kendi planlaması doğrultusunda gerçekleştirdiğini ifade etti. Derse, isimlerinde öğreteceği sesin geçtiği kelimeleri söyleyerek başladı. Öğrencilerin sesi hissetmelerini bu şekilde gerçekleştirdi. Ö20 yazılımlardaki etkinlikleri zaman zaman kullandı. Ö20 yazılımı kullanma noktasında bir sorun yaşamadı ve başarılı bir şekilde kullanımı gerçekleştirdi. Ö20 öğrencilerin sürece aktif bir şekilde katılımını gerçekleştirdi. Eğitim yazılımlarının kullanıldığı bölümlerde öğrenciler oldukça ilgilidi.

Ö23 planlamayı kendisinin yaptığını ifade etti. Ancak planlamayı yaptığına dair bir materyal gözlenmedi. Ağırlıklı olarak eğitim yazılımlarının planlamasını takip etti. Ö23 derse direkt olarak yazılımları kullanarak başladı. Eğitim yazılımlarındaki bütün adımları takip etti. Ö23 Eğitim yazılımlarını etkili bir şekilde kullandı. Eğitim yazılımlarını kullanmayla ilgili oldukça bilgiliydi. Öğreteceği sesin bütün etkinliklerini doğru ve etkili bir şekilde yaptığı öğrencilerin verdiği dönütlerle gözlemlenebiliyordu. Gözlem yapılan süre içinde devamlı olarak yazılımların etkinlikleriyle öğretim gerçekleştirildi. Ö23 süreç boyunca öğrencileri derse aktif bir şekilde katılımını sağladı. Uygulamalı olarak yapılan etkinliklerin tümünü öğrenciler

yaptı. Öğrenciler eğitim yazılımı açılınca oldukça mutlu oldular ve bütün ders boyunca etkinlikleri yapmak için birbirleriyle yarıştılar.

Ö25 ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini tamamen eğitim yazılımlarının planlamasıyla devam ettirmektedir. Derse yazılımlardaki animasyonları izleterek giriş yaptı. Yazılımların adımlarını teker teker gerçekleştirdi. Ö25 eğitim yazılımlarını kullanma noktasında gayet başarılıydı. Zaman kaybı yaşamadan adımların hepsini gerçekleştirdi. Gözlem yapılan süre içinde devamlı olarak yazılımların etkinlikleriyle öğretim gerçekleştirildi. Ö25 yazılımlardaki etkinliklerin tamamını öğrencilere yaptırdı. Öğrencilerde katılım gerçekleştirmek için oldukça heyecanlıydılar.

Ö26 süreci çoğunlukla eğitim yazılımlarının planları doğrultusunda gerçekleştirdiğini ifade etti. Ö26 ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine yazılımların animasyonunu izleterek başladı. Süreçte aktif olarak eğitim yazılımlarını kullandı. Yazılımların adımlarını eksiksiz tamamladı. Ö26 yazılımları kullanma noktasında oldukça bilgili ve tecrübeliydi. Gözlem yapılan sürede yazılımları ve yazılımlardaki etkinlikleri amacına uygun bir şekilde gerçekleştirdi. Etkiliklerin tamamına öğrenciler katıldılar. Öğretmen de öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamak için teşvik edici hareketlerde bulundu. Öğrencilerin yazılımlara olan ilgileri oldukça fazlaydı. Yazılımların etkinliklerini yapmak için çok heyecanlıydılar.

Yapılan gözlemler neticesinde Ö23 ve Ö26' nın görüşmelerde verdiği cevaplarla dersteki uygulamalarının örtüşmediği belirlenmiştir. Ö1, Ö5, Ö8, Ö9, Ö11, Ö17, Ö20 ve Ö25 ise verdiği cevaplarla dersteki uygulamalarının örtüştüğü gözlenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

İnsanların hayatlarını sürdürebilmeleri adına birçok beceriye sahip olmaları gerekmektedir. Bu beceriler arasında ise en önemli olanlardan biri de önemini asırlar boyu yitirmeyecek olan okuma ve yazma becerisidir. İnsanlığın başlangıcından günümüze kadar okuma ve yazma becerisi hayatın her alanında kullanılmış ve diğer öğrenilmesi gereken tüm becerilerin temelini oluşturmuştur.

Okuma ve yazma becerisini en iyi şekilde kazandırma noktasında birçok farklı çalışmalar yapılmıştır. Günümüzde bu çalışmalar teknolojinin de etkisiyle hız kazanmış, hatta bu sayede okuma ve yazma becerisini daha etkili bir şekilde kazandırmak kolaylaşmıştır.

Yapılan çalışmanın bu bölümünde elde edilen sonuçlara, sonuçların tartışmalarına ve sonuçlar neticesinde ortaya atılan önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç ve Tartışma

1. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecini planlama noktasında, görüşme yapılan öğretmenler, planlamada yazılımları aktif olarak kullananlar, planlamada yazılımları zaman zaman kullananlar ve planlamayı tamamen yazılımlara bırakan öğretmenler olarak gruplanmışlardır. Görüşmeler sonucunda, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini planlama noktasında gruplanan öğretmenler arasında ise planlamada yazılımları zaman zaman kullanan öğretmenler çoğunluğu oluşturmuşlardır.

2. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğretmenlerin yaşadığı sorunlar aşağıdaki gibidir;

- Öğrenciler arasında bireysel farklılıkların olması
- Sınıfta özel eğitim öğrencilerinin bazı zamanlar olması gerekenden fazla sayıda olması

- Sınıf mevcutlarının çok fazla olması
- Genellikle okulun ilk günlerinde öğrencilerin okul kültürüne uyum problemleri yaşaması
- İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde ailelerden yeterli kadar destek alamamaları
- Süreçte kullanılan eğitim yazılımlarının ücretli olması
- Zaman zaman sınıf yönetimi konusunda sorunlar yaşanması
- Eğitim politikalarındaki hızlı değişimler
- İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinin başlarında öğrencileri sürece hazırlamada yaşanan zorluklar
- Okullarda ki materyal eksikliği
- Harf gruplarındaki harf öğretim sırasından kaynaklanan sorunlar

3. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin yaşadığı sorunlar aşağıdaki gibidir;

- Öğrencilerin parmak kaslarının yeterince gelişmemiş olması
- Öğrencilerin yaşlarının verdiği etkiyle meydana gelen dikkat dağınıklığı
- Genellikle okulun ilk günlerinde okul kültürüne uyum sağlayamamaları
- İlk okuma ve yazma sürecinde, sesi hissetme, sesi tanıma, harfi okuma-yazma, hece ya da kelimeleri okuma-yazma ve okuduğunu anlama noktasında yaşanan sorunlar

Başar (2013, s. 240) tarafından yapılan çalışmada 60-66 aylık çocukların öz bakım yeteneklerinin yeterli kadar gelişmediği, kalem tutma konusunda sorunlar yaşadıkları ve bu çocukların okul kültürüne uyum sorunları yaşadıkları belirtilmiştir.

Acat ve Özsoy (2006) araştırmalarında öğrencilerin yanlış heceleme yapmalarını, kelime oluşturma aşamasında görülen en göze çarpan problem olarak belirlemiştir. Bu durum görüşme yapılan öğretmenlerin ifadelerinde belirttiği, "kelimeleri okuma noktasında sorun yaşıyorlar" ifadesiyle örtüşmektedir.

4. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğrenciler açısından değerlendiren öğretmenler bu yazılımların; öğretimi somutlaştırma, etkinliklere farklılık kazandırma, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları en aza indirme, öğrencilerin derse dikkatini çekme, öğrenilenleri uygulama fırsatı verme, öğrencilerdeki birçok farklı duyu organına hitap etme, öğrencileri motive etme ve öğrencilere destekleyici olma noktasında fayda sağladığını söylemişlerdir. Süreçte kullanılan bu yazılımları öğrenciler açısından değerlendiren öğretmenler, yazılımların yanlış kullanıldığı zaman öğrenciler üzerindeki etkisini yitirdiğini söylemişlerdir. Ancak genellikle yazılımların olumsuz bir etkisinin olmadığını belirtmişlerdir. Elde edilen bu sonuçlar, aşağıda belirtilen çalışmaların sonuçlarıyla doğru orantılıdır.

Wise, Olson ve Treiman (1990), tarafından yapılan çalışmada, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinin her aşaması için görseller, şekiller ve seslendirmeler kullanılarak bir yazılım hazırlanmıştır. Bu yazılım neticesinde öğrencilerin okuma ve yazma becerilerinin olumlu yönde geliştiği tespit edilmiştir (Sherman ve diğerleri, 2004:9).

McKenna ve Watkins (1996), tarafından yapılan çalışmada, farklı seviye gruplarıyla etkinlikler yapılmıştır. Yapılan bu çalışmada sesli kitaplar ve bilgisayar ortamında hazırlanan metinler kullanılmış ve çalışma neticesinde kullanılan bu yazılımların öğrencilerin okumaya olan ilgilerinin arttığını ve kelime haznelerinin olumlu yöne geliştiğini belirlemişlerdir (Sherman ve diğerleri, 2004:12).

Medwell (1996), tarafından yapılan bir çalışmada, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrenciler deney grubu ve kontrol grubu olarak iki gruba ayrılmışlardır. Deney grubundaki öğrenciler elektronik kitaplar aracılığıyla süreci sürdürmüşlerdir. Kontrol grubundaki öğrenciler ise kitaplar aracılığıyla süreci sürdürmüşlerdir. Çalışmanın sonunda deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere göre daha iyi okuduğu ve okuduğunu anlama noktasında daha başarılı olduğu belirlenmiştir (Sherman ve diğerleri, 2004:13).

Yıldız (2009), "İlk okuma Yazma Öğretiminde Çoklu Ortam Uygulamalarının Etkililiği" adlı doktora tezi çalışmasında ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde

çoklu ortam uygulamalarının, ilk okuma ve yazma becerileri üzerindeki etkisini araştırmıştır. Yapılan araştırmada öğrenciler deney grubu ve kontrol grubu olarak iki gruba ayrılmışlardır. Araştırmanın sonunda deney grubu öğrencilerinin, kontrol grubu öğrencilerinden daha hızlı okuduğu belirlenmiştir. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin okuma ve yazma becerileri konusunda kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olduğu görülmüştür.

Atalay ve Anagün (2014) tarafından yapılan "Kırsal Alanlarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımına İlişkin Görüşleri" isimli çalışmalarında 13 sınıf öğretmeniyle yaptıkları görüşmeler neticesinde, bilgi ve iletişim teknolojilerinin, öğrencilerin derse olan ilgilerini çekmeyi ve onları motive etmeyi kolaylaştırdığını; ayrıca birden fazla duyu organına hitap etmeleri sayesinde başarıyı artırdığını belirlemiştir. Elde ettikleri bu sonuçlar çalışmada elde edilen sonuçlarla örtüşmektedir.

Barker ve Torgesen (1995) tarafından yapılan bir araştırmada, deneysel bir çalışma yapmışlardır. Deney grubundaki birinci sınıf öğrencileri; konuşmaları yazıya, yazıları konuşmaya çeviren yazılımların ve sesleri öğreten yazılımların desteğiyle okuma yazmayı öğrenmişlerdir. Deney grubu öğrencilerinin geleneksel öğretim gören kontrol grubu öğrencilerine göre kelimeleri okumada ve harf sembollerini tanımada daha başarılı oldukları görülmüştür.

5. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını kendileri açısından değerlendiren öğretmenler bu yazılımların; öğretimi somutlaştırma noktasında kolaylık sağladığını, öğrencilerin dikkatini çekme süresini kısalttığını, kendileri için çoğu zaman destekleyici olduğunu, zaman kazandırdığını, planlama noktasında kolaylık sağladığını ve sınıf yönetimini kolaylaştırdığını ifade etmişlerdir. Öğretmenler genellikle, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan yazılımların olumsuz bir yanının olmadığını ancak bazı zamanlar yanlış kullanımının sorun yarattığını ifade etmişlerdir.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarına ilişkin öğretmenlerin görüşleri, hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla alınmış ve

görüşme neticesinde, eğitim yazılımlarının süreçte öğretmenlere oldukça fayda sağladığı ve ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde karşılaşılan sorunları gidermede etkili olduğu belirlenmiştir. Yine bu yazılımlar öğrenci ve öğretmen açısından genellikle herhangi bir olumsuzluk yaratmadığı görülmüştür. Bu durum Orhan'ın (2007) bilgisayar destekli öğretim aracılığıyla ilk okuma ve yazma öğretimi yapan on iki öğretmen ile yaptığı görüşmeler neticesinde elde ettiği verilerde, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde teknolojinin gerekliliğinin önemli olduğu sonucuyla aynı doğrultudadır.

İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının öğretmen ve öğrenciler için motive edici ve dikkat çekici olduğu, öğretmenin işlerini kolaylaştırdığı, sınıf yönetiminde kolaylık sağladığı, öğretimi somutlaştırdığı, öğrencilerin derse aktif katılımını sağladığı ve bireysel farklılıkları en aza indirdiği belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlar, Reitsma ve Wesselling (1998) tarafından yapılan çalışmada bilgisayar teknolojisinin öğretmeni ve öğrenciyi desteklediği; ; Kablan'ın (2001) powerpoint programının materyal geliştirmede sağladığı etkililiğini ve ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine uygunluğunu öğretmen görüşlerini alarak belirlemeyi hedeflediği çalışmasından elde ettiği, powerpoint programıyla hazırlanan sunumların ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğretim etkililiğini artırmak için kullanılabileceğini, bu etkinliklerin öğrenciler için dikkat çekici ve motive edici olduğu; sonuçlarıyla aynı doğrultudadır.

Eser (2015) tarafından yapılan "Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Kullanılan Teknolojik Yeniliklere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (İstanbul İli Kağıthane İlçesi Örneği)" adlı çalışmada 33 maddelik teknoloji kullanım anketi 200 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda teknolojik araçların sınıf ortamında, eğitim öğretim sürecinde kullanılması öğretmenlerinin işlerini kolaylaştırdığı ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu sonuç yapılan araştırmanın sonuçlarıyla doğrudan örtüşmektedir.

6. Görüşmeye katılan öğretmenler, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan yazılımların süreçte meydana gelen sorunları gidermede etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Özellikler harf öğretimi sürecinde karşılaşılan problemleri giderdiğini ve

öğretimi kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencileri dikkatini çekme noktasında yaşanan sorunları giderdiğini, öğretime farklılık kazandırmayı kolaylaştırdığını ve öğrencileri motive etme süresini kısalttığını ifade etmişlerdir. Aşağıda konuyla ilgili yapılan bazı araştırmalara yer verilmiştir. Bu araştırmalardan elde edilen sonuçlar, çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Anderson ve Horney (1998), tarafından yapılan bir çalışmada, okuma noktasında sorun yaşayan öğrencilere bilgisayar ortamında hazırlanan okuma metinleriyle okuma yapma çalışmaları yapılmıştır. Öğrencilerin, hazırlanan bu metinlerle yaptığı çalışmalar sonunda değerlendirme çalışmaları yapılmış ve sonuç itibarıyla öğrencilerin olumlu yönde gelişme kaydettiği tespit edilmiştir (Sherman ve diğerleri, 2004:12). Ancak Ertem (2010), tarafından yapılan okumada sorun yaşayan öğrencilerin, sunum yapılan ortama göre hikâye kitabını anlama becerilerindeki farklılıklarını incelediği çalışmasında, öğrencilerin okuduğunu anlama puanları açısından deney grubundaki öğrencilerin başarı yönünden kontrol grubu öğrencilere göre daha başarılı olduğu söylenememektedir.

Bay (2009), bilgisayarın okuma becerilerine olan etkisini incelediği çalışmasında, bilgisayar kullanan öğrencilerin bilgisayar kullanmayan öğrencilere oranla okuduğunu anlama noktasında daha başarılı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Çatak (2006) “Powerpoint Sunu Programıyla Hazırlanan Okuma Materyalinin Eğitilebilir Zihin Engelli Öğrencilerin Okuduğunu Anlama Becerisi Üzerindeki Etkisi” adlı yüksek lisans tez çalışmasından elde ettiği sonuçlarda, görsellere ağırlık vererek hazırlanan metinlerdeki kelimelerin ve cümlelerin öğrenciler tarafından daha kolay bir şekilde somutlaştırıldığını ve bunun öğrencilere okuduğunu anlamada kolaylık sağladığını belirtmiştir. Powerpoint programıyla hazırlanan etkinliklerin daha dikkat çekici olması nedeniyle öğrencilerin aktif katılımını olumlu yönde artırdığı düşünülmüştür. Yapılan çalışma neticesinde öğrencilerin okumalarında ve okuduğunu anlama becerilerinde gelişme olduğu tespit edilmiştir.

Mitchell and Fox (2001) tarafından yapılan bir çalışmada, okuma sorunları yaşayan okul öncesine giden ve birinci sınıfa giden çocuklardan oluşan iki grup

oluşturulmuştur. Bu çocuklara sorun yaşadıkları sesleri öğretmek için yazılım desteği alınmıştır. Sonuç olarak bu öğrencilerin okuma becerilerinde gelişme gözlenmiştir. Daha sonra okuma sorunu yaşayan başka çocuklardan üçüncü bir ayrı grup oluşturulmuş ve onlara yazılım desteği olmadan çalışmalar yaptırılmış ve okuma becerilerinin gelişmediği gözlenmiştir. Bir sonraki yılda, ilk yıl okuma sorunu yaşamamış okul öncesi ve birinci sınıf çocukları için aynı yazılım kullanılmıştır. Yazılımın bu çocukların da okuma becerilerinin gelişmesini sağladığı gözlenmiştir.

7. Görüşmeye katılan öğretmenler, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının bazı noktalarda eksiklerinin olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenler bunu için önerilerde bulunmuşlardır. Eksik bulunan ve en çok öneri alan nokta ise yazılımların içeriğinin zenginleştirilmesi gerektiği olmuştur. Bununla birlikte öğretmenler, yazılımların sayılarının artırılması gerektiğini ve herkes için ücretsiz olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Williams, Boone ve Kingsley'in (2004) yaptıkları araştırmada eğitim yazılımlarının öğretmenlerin ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığını ve bu yazılımları daha etkili hale getirmek için neler yapılabileceğini tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışmada yazılımların ücretlerinin uygun olması ve içeriğinin amaçlara yönelik olması gerektiği vurgulanmıştır.

5.2 Öneriler

Araştırma sonunda elde edilen veriler doğrultusunda gerek konuyla ilgili yapılacak çalışmalara ışık tutmak gerekse de çalışmayı okuyan öğretmenlere fikir vermek adına naçizane önerilerde bulunulmuş olup bu öneriler eğitim yazılımlarını hazırlayanlara, uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik öneriler olmak üzere üç grupta aşağıdaki gibi maddeleştirilmiştir.

5.2.1. Yazılımları Hazırlayanlara Yönelik Öneriler

1. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını aktif bir şekilde kullanan öğretmenler giderek artmaktadır. Öğretmenler bu yazılımların hem

kendileri hem de öğrencileri için oldukça faydalı olduğunu belirtmektedirler. Bunun için bu yazılımların sayıları artırılabilir ve varolan yazılımların içerikleri zenginleştirilebilir.

2. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecini de içine alan ve özel olarak tasarlanan eğitim yazılımları konuyla ilgili gayet başarılı çalışmalar ortaya koymaktadırlar. Ancak bu yazılımları öğrenciler belirli bir ücret karşılığında kullanabilmektedirler. Her kesime eşit eğitim fırsatı sunabilmek adına bu yazılımların ücretsiz olarak hizmet vermesi sağlanabilir.

3. Hala okulların birçoğunda teknolojik altyapı eksikliği göze çarpmaktadır. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde ve diğer tüm derslerin öğretim sürecinde bu eğitim yazılımlarını kullanabilmek için okulların teknolojik altyapıdaki eksikliklerinin giderilmesi için çalışmalar yapılabilir.

4. Öğretim süreçlerinde kullanılması için hazırlanan eğitim yazılımlarının kolay kullanımını ve içeriklere kısa sürede ulaşımını gerçekleştirebilmek adına arayüzleri sadeleştirilebilir.

5. Eğitim yazılımlarındaki, ses öğretim süreci içinde kullanılan hikayeler ya da animasyonlar sürekli olarak aynı durumlar üzerinden anlatılmaktadır. Bu durum öğrencilerin bir süre sonra sıkılmalarına yol açmaktadır. Bunun önüne geçebilmek için bu anlatımların farklılaştırılması için çalışmalar yapılabilir.

5.2.2. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. İlk okuma ve yazma öğretimi eğitimin temel taşı niteliğindedir. Bunun için bu süreci en verimli bir şekilde geçirmek çok önem kazanmaktadır. Bu noktada günümüz teknolojisinden faydalanmak ve bu süreçte yazılımları aktif bir şekilde kullanmak faydalı olabilir. Öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını etkili bir şekilde kullanmaları için bu yazılımlarla ilgili bilgilendirme çalışmaları yapılabilir.

2. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının sürece olumlu yönde katkıda bulunduğu açıktır. Bunun için öğretmenlerin bu yazılımları aktif bir şekilde kullanması sağlanabilir ve bu yönde teşvik edici çalışmalar yapılabilir.

3. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecini yalnızca bu yazılımlarla devam ettirmek hem öğrenci üzerindeki etkisini azaltır hem de öğretmeni belli bir süre de olsa pasif konuma getirebilir. Bunun önüne geçmek adına sürece, farklı öğretim yöntem ve tekniklerini dahil etmek daha verimli olabilir.

4. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde, yazılımlardaki etkinliklere her öğrencinin ulaşmasını sağlamak öğrencilerin başarısını artıracaktır. Bunun için öğretmenlerin, öğrencilerinin derse aktif katılımını sağlamaları daha doğru olabilir.

5.2.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Yapılacak olan çalışmalar, deneysel çalışmalar olarak tasarlanabilir. Böylelikle ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarının etkililiği sayısal olarak da desteklenebilir.

2. Daha kapsayıcı ya da genellenebilir bir örneklem kullanılarak, ilk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan yazılımlarla ilgili yeni bir çalışma yapılabilir.

3. Yapılan bu çalışmada eğitim yazılımlarının ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine olan katkısı araştırılmıştır. Yapılacak olan çalışmalarla bu yazılımların farklı derslerdeki etkililiği araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Acat, B., Özsoy, U. (2006), “Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlkokuma Yazma Sürecinde Karşılaşılan Güçlükler”, Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi. Gazi Üniversitesi, Ankara: Kök Yayıncılık
- Adalı, O. (1983) “Anadili Olarak Türkçe Öğretimi Üstüne”. *Türk Dili Dergisi Dil Öğretim Özel Sayısı*, s. 379-380, ss.31-35.
- Ağca, H. (1999). *Yazılı Anlatım*, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Akbayır, S. (2006). *Türkçe Öğretim Programı*. Kasım Kıroğlu (Ed.) İlköğretim Programları. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akyol, H. (2003). *Türkçe İlk okuma Yazma Öğretimi*, 2. Baskı, Gündüz Yayıncılık, Ankara.
- Akyol, H. (2006). *Türkçe İlk okuma yazma öğretimi* (5. baskı). Ankara. Pegem A Yayıncılık.
- Akyol, H. (2006). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Akyol, H. (2007). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. (Yeni Programa Uygun 6. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Akyol, H. (2008). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri* (Genişletilmiş 2. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.
- Akyol, H. (2009). *Türkçe İlk okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Akyol, H. (2010). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi yeni programa uygun* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Alacapınar, F. G. (2009). Yapılandırmacı yaklaşım ve vitamin yazılımına göre programın değerlendirilmesi. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 189-205.
- Aladağ, U. (2012) İlk okuma Yazma Öğretiminde Bilgisayar Destekli Öğretim Yöntemine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi (Ağrı İli Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
- Aslan, D. ve Aytaç, A. (2010). İlk okuma Yazma Öğretimine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *İlköğretim Online*, 9 (3), 841-850.
- Altun, A. (2005). *Gelişen teknolojiler ve yeni okuryazarlıklar*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Atalay, N., & Anagün, Ş. (2014). Kırsal Alanlarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Kullanımına İlişkin Görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 19.

Ayyıldız, M., Bozkurt, Ü., & Canlı, S. (2006). Okuma Kültürü Üzerine Bir Araştırma. *Milli Eğitim*(169).

Bacanak, A., Karamustafaoğlu, O., & Köse, S. (2003). Yeni bir bakış: Eğitimde teknoloji okuryazarlığı. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(14), 191.

Barr, R., & Johnson, B. (1997). *Teaching reading and writing in elementary classrooms*. USA: Longman Publishers.

Baş, Ö. (2006). *Ses Temelli Cümle Yöntemi Ve Bitişik Eğik Yazıyla Okuma Yazma Öğretiminde Alternatif Harf Sıralaması*. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Eğitim Fakültesi Bildiri Kitabı, C.1: 215-224, Ankara: Kök Yayıncılık.

Başar, M. (2013). 60-66 ay aralığında ilkokula başlayan öğrencilerin kişisel öz bakım ve ilkokuma-yazma becerilerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Turkish Studies*. 8 (8), 241-252.

Bay, Y. (2008). *Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma Yazma Öğretiminin Değerlendirilmesi (Ankara İli Örneği)*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bay, Y. (2009). *İlköğretim 1. sınıf öğrencilerinin bilgisayar kullanmalarının okuma becerilerine etkisi*. 25.04.2019 tarihinde <http://www.eab.org.tr/eab/2009/pdf/223.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Baysal, D. (2013). <https://www.slideshare.net/deryabysl/eitim-yazmlar> adresinden alınmıştır

Binbaşıoğlu, C. (2004), İlk okuma ve Yazma Öğretimi, Nobel Yay., Ankara.

Büyükoztürk, Ş, Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Burns, P., Roe, B., & Ross, E. (1996). *Teaching reading in today's elementary schools*. Boston, MA: Houghton Mifflin Co.

Calp, M. (2003). *İlk Okuma-Yazma Öğretimi: Öğretmen ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencileri İçin*. Konya: Eğitim Kitabevi.

Caner, S. (2008), Canlıların Sınıflandırılması Konusunda Bilgisayar Destekli Materyal Geliştirilerek 5E Modeline Uygulanması Ve Kavram Yanılgılarını Gidermedeki Etkililiği, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.

Çatak, A., A. (2006). *Powerpoint Sunu Programıyla Hazırlanan Okuma Materyalinin Eğitilebilir Zihin Engelli Öğrencilerin Okudugunu Anlama Becerisi Üzerindeki Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Abant _zzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Çaycı, B. ve Demir M. K. (2006). Okuma ve anlama sorunu olan öğrenciler üzerine karşılaştırmalı bir çalışma. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4 (4), 437-456.

Cemaloğlu, N. (2000). *İlk okuma Yazma Öğretimi*, 2. Baskı, Nobel Yayınları, Ankara.

Cemaloğlu, N. (2001). *İlk okuma Yazma Öğretimi* (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.

Cemaloğlu, N. & Yıldırım, K. (2008). *İlk Okuma ve Yazma Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Cemiloğlu, M. (2001). *İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*. Bursa: Alfa Kitabevi.

Coşkun, E. (2007). İlköğretimde Türkçe Öğretimi. Editörler Ahmet Kırkkılıç, Hayati Akyol. "Yazma Becerisi". Ankara: Pegem A Yayıncılık

Çelenk, S. (2003). *İlk Okuma-Yazma Programı ve Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Çelenk, S. (2007), *İlk okuma Yazma Programı ve Öğretimi*, Ankara: Maya Akademi.

Demirel, Ö. (1999). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö. ve Şahinel, M. (2006). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin Türkçe Öğretimi*. (Yeni Programa Uygun Geliştirilmiş 7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Deniz, K. (2003). "Yazılı Anlatım Becerileri Bakımından Köy ve Kent Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Durumu", *Türklük Bilimi Araştırmaları (Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı)*, S. 13, s. 233- 255.

Dökmen, Ü. (1994). *Okuma Becerisi, İlgisi ve alışkanlığı Üzerine Psiko- Sosyal Bir Araştırma*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

Eğitimi Araştırma Geliştirme Dairesi [EARGED]. (2005). *OECD PİSA-2003 Araştırmasının Türkiye ile ilgili sonuçları*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.

Ertem, İ. S. (2010). The Effect of Electronic Storybooks on Struggling Fourth-Graders' Reading Comprehension. *Turkish Online Journal of Educational Technology-Tojet*, 9(4), 140-155.

Ertem, İ. S. (2014). Okuma Yazma Eğitiminde Teknolojinin Rolü: Gelişmeler, Yaklaşımlar ve Yeni Okuryazarlık. İ. S. Ertem içinde, *Okuma Yazma Eğitimi ve Teknoloji* (s. 9-10). Ankara: Nobel.

Eser, M. (2015), Sınıf Öğretmenlerinin Eğitimde Kullanılan Teknolojik Yeniliklere İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (İstanbul İli Kağıthane İlçesi Örneği), Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

Ferah, A. (2001). *Her Yönüyle Türkçe İlk Okuma Yazma*, M.E.B. Yayınları, İstanbul .

Flynn, N. & Stainthorp, R. (2006). *The Learning and teaching of reading and writing*. West Sussex: Whurr Publishers Limited.

Gambrell, L., B., Morrow, L., M., & Pennington, C. (2000). Early childhood and elementary literature-based instruction: Current perspectives and special issues. *Handbook of Reading Research*.

Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 178.

Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.

Gözler, A., & Paris, H. (2018). İlkokul Öğrencilerinin Akıcı Okuma Becerilerinin Okul Türlerine Göre İncelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi* (14), 73.

Güleryüz, H. (2004). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Güneş, F. (1991), "Yetişkinlerin Okuma Yazmayı Unutma Nedenleri", *Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları*, 24, 1; s. 21- 36.

Güneş, F. (2000). *Uygulamalı okuma - yazma öğretimi*. Ankara: Ocak Yayınları.

Güneş, F (2003), "Okuma-Yazma Öğretiminde Cümlenin Önemi", *Türklük Bilimi Araştırmaları*, s.8: 39-48.

Güneş, F. (2007). *Ses Temelli Cümle Yöntemi ve Zihinsel Yapılandırma*, Ankara, Nobel Yayınları.

Gürol, M. (1990). Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum

Harris, A.J., Sipay, E.R. (1990). How to Increase Reading Ability: A Guide to Developmental and Remedial Methods. Longman, New York.

Kablan, Z. (2001). *Powerpoint sunu programıyla hazırlanan Türkçe ilkokuma yazma öğretim materyali hakkındaki öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Sanem Matbaacılık.

Karatay, H. (2011). 4+1 Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin Öğretmen Adaylarının Yazılı Anlatım Tutumlarını ve Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, terature and History of Turkish or Turkic*, 6, 3.

Kavcar, C., Oğuzkan, F., Aksoy, Ö. (2002). Yazılı ve Sözlü Anlatım (2. Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.

Kavcar, C., Oğuzkan, F., ve Sever, S. (1995). Türkçe Öğretimi. Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri İçin. Engin Yayınevi.

Kayalan, M. (2003). *Etkili Ve Hızlı Okuma Sanatı*. (6.Basım). İstanbul: Alfa Yayınları.

D. Kellner, “Yeni Teknolojiler Yeni Okur-Yazarlık: Yeni Bin Yılda Eğitimin Yeniden Yapılandırılması”, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (1).

Kellog, R. T. (2008). Training writing skills: A cognitive developmental perspective. *Journal of writing research*, 1 (1), 1-26.

Keskinkılıç, K. & Keskinkılıç, S. B. (2005). *Türkçenin Temel Becerileri ve Ses Temelli Cümle Yöntemi ile İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Asil Yayınevi.

Keskinkılıç, K., Keskinkılıç, S. B. (2007) *Türkçe ve İlk okuma Yazma Öğretimi*, 3. Baskı, PegemA Yayıncılık, Ankara.

Kocadağ, T. (2009), İlköğretim 4. Sınıf Fen Ve Teknoloji Dersinde İnteraktif Eğitim Yazılımları Kullanımının Kaynaştırma Öğrencilerinin Başarısına Etkisi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Korkmaz, B. (2008). *Okuma Eğitimi. İçinde, Türkçe Öğretimi İlke-Yöntem- Teknikler* Editörler Doç. Dr. Süleyman Çelenk ve Dr. Atilla Tazebay, (ss. 69-127) Ankara, Maya Akademi.

Köksal, K. (2001). *Okuma Yazmanın Öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Köksal, K. (2003). *Okuma yazmanın öğretimi*. Ankara: MEB.

Köse, S., Ayas, A., ve Taş, E., “Bilgisayar Destekli Öğretimin Kavram Yanılgıları Üzerine Etkisi: Fotosentez”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 14, 2003 (2), s. 106-112.

Labbo, L, D. (1999). *Connecting a Computer Center to Themes, Literature and Kindertgartners' Literacy Needs*. 17.05.2019 tarihinde www.readingonline.org/electronic/elec_index.asp?HREF=labbo/index.html sayfasından erişilmiştir.

Leu, D. J. (1997). Caity's question: Literacy as deixis on the Internet. *The Reading Teacher*, 51, 62-67.

Logan, G. D. (1997). Automaticity and Reading: Perspectives from the instance theory of automatization. *Reading and Writing Quarterly: Overcoming Learning Difficulties*, 13 (2), 123-146.

MEB, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi (1-5 Sınıflar) Öğretim Programları ve Kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.

Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded source book* (second edition). Thousand Oaks: Sage Publications.

Milli Eğitim Bakanlığı (2009b). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınları.

Milli Eğitim Bakanlığı (2017). *İlköğretim Türkçe dersi öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınları.

Moyle, D. (1972), *The Teaching of Reading*, 3. Basım, Ward Lock Educational, Londra

Negro, I. & Chanquoy, L. (2005). The effect of psycholinguistic research on the teaching of writing. *Educational Studies in Language and Literature*, 5(2), 105- 111.

Nolen, S. B. (2007). Young Children's Motivation to Read and Write. *Development in Social Contexts, Cognition and Instruction*, 25 (2-3), 219-270.

Ocak, G. (2004). *İlköğretim Okulu 5. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Anlama Düzeyine Videonun Etkisi*. İlköğretim Online. 3 (2).

Oğuzkan, T., Demiray, K., Diğ. (1972). *İlk okuma Öğretmen Kılavuzu*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

Oğuzkan, A. Ferhan. (1981). *Eğitim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Oğuzkan, F., Kavcar, C. (1989). *Türk Dili III*. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayını, Eskisehir.

Ontario. (2003). *Early Reading Strategies: The report on Expert Panel on Early Reading in Ontario: Ministry of Education*. Kay: <http://www.edu.gov.on.ca/eng/document/reports/reading/effective.html>

Orhan, H. G. (2007, Mayıs). *Bilgisayar destekli ilkokuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi*. 1. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale.

Öz, M. F. (2003). *Uygulamalı Türkçe Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Özbyay, M. (2000). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerileri (Alan Araştırması). Ankara: Bizim Büro Basımevi.

Özbyay, M. (2006). Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Öncü Kitap.

Özdemir, E. (1993). *Okuma Sanatı*. Ankara: İnkılap Kitapevi.

Özenç, E.G. (2007), İlk Okuma Ve Yazma Öğretiminde Oyunla Öğretim Yöntemine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özenç, E.G., Aşıcı, M. (2012). İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin İşlevsel Okuryazarlık Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 25(2), 547-572.

Özkara, Y. (2007). 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin 5. Sınıf Öğrencilerinin Hikâye Edici Metin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Perfetti, C, A. (1986). Continuities in Reading Acquisition, Reading Skill, and Reading Disability, Remedial and Special Education. January/February, 7, 11-21.

PIRLS 2001 Uluslar Arası Okuma Becerileri Gelişim Projesi (2003). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

PISA 2015 Projesi Ulusal Ön Raporu (2016). T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.

Razon, N. (1982) Okuma Alışkanlığında Öğretmenlerin Rolü, *Eğitim ve Bilim*. s. 7, c. 39, 19-23.

Reitsma, P., & Wesseling, R. (1998). Effect of computer-assisted training of blending skills in kindergartens. *Scientific Studies of Reading*, 2, 301-320.

Rowe, S. (2007). *Symbols and landmarks: Software to teach social studies content to third grade students a field test of CAI software*. Unpublished Master's thesis, California State University.

Sherman, D., Kleiman, G., Peterson, K. (2004). *Technology and Teaching Children to Read*. USA: Education Development Center Publications. http://www.neirtec.org/reading_report - 05.03.2019

Sever, S. (1997). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sever, S. (1998). Dil ve İletişim (Etkili Yazılı ve Sözlü Anlatım). *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 31, 1.

Stevens, R. J., Slavin, R. E., & Farnish, A. M. (1991). The effects of cooperative learning and direct instruction in reading comprehension strategies on main idea identification. *Journal of Educational Psychology*, 83(1), 8.

Şahin, A. (2009). Ses temelli cümle yöntemi, *İlk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.

TDK. (2018). Ekim 2018 tarihinde Türk Dil Kurumu: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5bce2e5b663e80.78908599 adresinden alındı.

Uluğ, F. (2000), *Okulda Başarı*, 7. Basım, Remzi Kitapevi, İstanbul.

Uygun, M. (2008), *Bilgisayar Destekli Bir Öğretim Yazılımının İlköğretim 4. Sınıf Öğrencilerinin Kesirler Konusundaki Başarı Ve Matematiğe Karşı Tutumuna Etkisinin İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Van Daal, H. P., & Reitsima, P. (2000). Computer-assisted learning to read and spell: Result from two pilot studies. *Journal of Research in Reading*, 23, 181-193.

Williams, D. L., Boone, R. & Kingsley, K. V. (2004). Teacher beliefs about educational software: A delphi study. *Journal of Research on Technology in Education*, 36(3): 213-229.

Yalçın, A. (2002). *Türkçe Öğretim Yöntemleri. Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Yalçın, N. (2006). *Konuşma tanıma teknolojisi yardımıyla ilköğretim birinci sınıf öğrencilerine ilkokuma yazma öğretimi için yazılım geliştirme*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yamaç, A., & Öztürk, E. (2018). Türkiye’deki İlkokul Öğretmenlerinin Yazma Öğretimi Uygulamaları ve Algılarının Değerlendirilmesi: Bir Karma Yöntem Araştırması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(4), 853.

Yangın, Banu. *İlköğretimde Türkçe Öğretimi*, MEB Yayınları, Bursa 1999.

Yanpar, T. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Anı Yayıncılık, 7.baskı, Ankara

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, S. (2009). “İlk okuma Yazma Öğretiminde Çoklu Uygulamalarının Etkililiği”, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Bolu.

Yıldız, S. (2010). İlk okuma yazma öğretiminde çoklu ortam uygulamalarının okuma becerisi üzerinde etkililiği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 1. 20

Yılmaz, A. Z. (2007). *Sınıf Öğretmenlerine Türkçe Öğretimi*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

EKLER

Ek-1: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

I. DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

1. Cinsiyetiniz: Erkek ( ) Kadın ( )

2. Yaşınız:

3. Hizmet Yılıınız:

(1-5): (6-10): (11-15): (16-20):
(21-25): (26-30): (30+):

4. Mezun Olduğunuz Program:

Sınıf Öğretmenliği: Diğer:

5. Herhangi bir eğitim yazılımı kullanıyor musunuz? Kullanıyorsanız hangisini kullanıyorsunuz?

Kullanmıyorum:

Kullanıyorum : Morpa Kampüs EBA Okulistik Diğer

II. GÖRÜŞME SORULARI

1. Yenilenen öğretim programıyla birlikte ilk okuma ve yazma öğretimi sürecini eğitim yazılımlarını kullanarak nasıl planlıyorsunuz?
2. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğretmen olarak karşılaştığınız güçlükler nelerdir?
3. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler nelerdir?
4. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını öğrenciler açısından değerlendirebilir misiniz?
5. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımlarını Öğretmenler açısından değerlendirebilir misiniz?
6. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde kullanılan eğitim yazılımları, karşılaşılan güçlükleri gidermede nasıl bir yarar sağlamaktadır?
7. İlk okuma ve yazma öğretimi sürecinde eğitim yazılımlarının kullanımı ile ilgili önerileriniz nelerdir?

Ek-2: Gözlem Formu

GÖZLEM SORULARI	DERS BİGİLERİ
<p>Öğretmenin ilk okuma ve yazma öğretimi sürecine ilişkin gözlem soruları:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Derse gelmeden önce her hangi bir planlama yapıyor mu? 2. Derse nasıl başlıyor? 3. Ders sürecinde aktif bir şekilde eğitim yazılımlarını kullanıyor mu? 4. Eğitim yazılımlarını kullanma yeterliliği hangi düzeyde? 5. Eğitim yazılımlarını amacına uygun kullanıyor? 6. Eğitim yazılımlarını kullanmada devamlılık var mı? 7. Öğrencilerin sürece aktif bir şekilde katılımını sağlıyor mu? 8. Öğrencilerin eğitim yazılımlarına verdikleri tepkiler neler?	<p>Öğrenci Sayısı: Gözlem Süresi:</p>

Ek-3: İzinler

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : 69972237-302.08.01-1066
Konu : Araştırma İzni Abdullah ŞAHİN

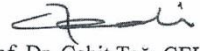
07/08/2018

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a)28.06.2018 tarihli ve 98862767-302.08.01-E.181 sayılı yazınız.
b)Niğde Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünün 31.07.2018 tarihli ve 61900286-604.01.01-E.13998908 sayılı yazısı.

Enstitünüz Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Abdullah ŞAHİN, Dr. Öğr. Üyesi Emine Gül ÖZENÇ danışmanlığında "İlkokuma ve Yazma Öğretiminde Eğitim Yazılımlarının Kullanımının Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında araştırma yapmasının uygun görüldüğüne dair Niğde Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünün ilgi b)'de kayıtlı yazısı ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Cahit Tağı ÇELİK
Rektör Yardımcısı

Ek:
1-İlgi b) yazı (2 sayfa)

T.C.
NİĞDE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61900286-604.01.01-E.13998908
Konu: Araştırma İzni

31.07.2018

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

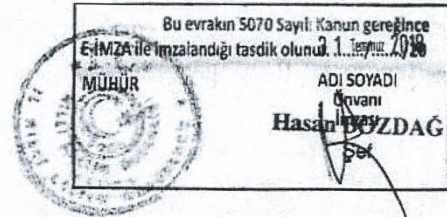
- İlgi :a) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) 28/06/2018 tarih ve 181 sayılı yazınız.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Abdullah ŞAHİN, Dr. Öğr. Üyesi Emine Gül ÖZENÇ danışmanlığında "İlkokuma ve Yazma Öğretiminde Eğitim Yazılımlarının Kullanımının Öğretmen Görüşleri Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışmasını Niğde İl Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez ilkokullarda yapması ile ilgili Valilik Makamının 30/07/2018 tarih ve 13910436 sayılı onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Halil İbrahim YAŞAR
İl Millî Eğitim Müdürü

Eki :
1-Valilik Onayı (1 Sayfa)

Yukarı Kayabaşı Mh. Dışarı Cami Sok. 51200/NİĞDE
Elektronik Ağ: www.nigde.meb.gov.tr
e-posta: arge51@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A.KAYA V.H.K.İ
Tel: (0 388) 232 32 72 - 142
Faks: (0 388) 232 52 74

Bu evrak güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır. <https://evrak.ongtmeh.gov.tr> adresinden 30f3-cc91-3ba1-91de-4187 kodu ile teyit edilebilir.

okulistik.com

Re: Okulistik Destek (A1543835008) Tez Çalışması izni Gelen Kutusu x

Okulistik Destek <destek@okulistik.com>

Alıcı: ben

4 Ara 2018 Sal 09:15 ☆ ↶ ⋮

Sn. Abdullah Şahin,

Öncelikle ilginiz için teşekkür ederiz.

Akademik çalışmalarınızda kaynak göstererek bahsettiğiniz şekilde görsellerden faydalanabilirsiniz.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla...

<mail@teknolist.com> adresine sahip kullanıcı 3 Ara 2018 Pzt, 14:03 tarihinde şunu yazdı:

Kullanıcı : ?
Üye No : -
Ad Soyad : Abdullah Şahin
E-posta : abdullahsahin020@gmail.com
Firma Adı : }
Firma Kuruluş Tarihi : }
Hangi Firmaların Bayiliklerini Yapıyorsunuz? : }
Hangi Bölge/lerde Çalışıyorsunuz? :
Kaç aracınız var? :
Kaç personeliniz var? :
İl :
İlçe :
Okul :
Telefon : 5062136592
Cep Tel. :
Tarih : Mon Dec 3 14:03:28 2018
IP Adresi : 172.31.17.164
Servis # : A1543835008

Kategori : Diğer ...
Konu : Tez Çalışması izni

İyi çalışmalar. Yüksek lisans yapan bir öğretmenim. İlk okuma yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımları ile ilgili hazırladığım bir tez çalışmasında Okulistik' in uygulamadaki görsellerini kullanmak ve kaynakçada bunları belirtmek istiyorum. İzin vererseniz çok memnun olurum.

...

↶ Yanıtla

➡ Yönlendir

morpakampüs.com

Abdullah ŞAHİN

Telefonla yaptığım görüşmede kullanacağım görselleri göndermemi istemiştiniz. Ekte ki word dosyasında kullanmayı düşündüğüm görseller mevcut. İyi çalışmalar... -

30 Ara 2018 Paz 23:04 (8 gün önce) ☆

Morpa Kampüs

Alıcı: ben

2 Ocak Çar 14:47 (5 gün önce) ☆ ↶ ⋮

Merhaba,

"İlk okuma yazma öğretiminde kullanılan eğitim yazılımları" ile ilgili hazırladığınız tezinizde ekte yollamış olduğunuz Morpa Kampüs'e ait görselleri kaynakçada belirtmek kaydı ile kullanmanızda bir sakınca yoktur.

İlginize teşekkür eder, başarılar dileriz.

Morpa Kültür Yayınları

From: Abdullah ŞAHİN <abdullahsahin020@gmail.com>

Sent: Sunday, December 30, 2018 11:04 PM

To: info@morpakampus.com

Subject: Fwd: Morpa Kültür Yayınları

...

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Abdullah ŞAHİN
Doğum Yeri ve Tarihi : Altındağ 1990
Medeni Hali : Evli, 1 Çocuk Babası
İletişim Bilgileri : abduhahsahin020@gmail.com

EĞİTİM

2003-2007 Mersin Şevket Pozcu Lisesi
2008-2012 Niğde Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü

İŞ DENEYİMİ

2013-2015 Hakkari Yüksekova İmkb İlkokulu
2015-2017 Tokat Turhal Şatroba İlkokulu
2017- Niğde Ulukışla Hasangazi İlkokulu